

แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

สาขาวิชาการบัญชี

กลุ่มอาชีพการเงินและการบัญชี

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ

โดย

นางสาวสุวดี สายสกล

รหัสวิชา 20201-2009 วิชา การบัญชีบริษัทจำกัด

วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

คำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ 20201-2009 วิชา การบัญชีบริษัทจำกัด นี้มุ่งเน้นฐานสมรรถนะและบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดทำได้มีการพัฒนาเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 9 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด
- 2) การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น
- 3) การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น
- 4) การรับหุ้น
- 5) การเพิ่มทุนและการลดทุน
- 6) การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น
- 7) การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด
- 8) งบแสดงฐานะการเงิน
- 9) งบกำไรขาดทุน

พร้อมทั้ง แบบฝึกหัด ใบงาน แบบทดสอบพร้อมเฉลย และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ มีทักษะการคิดและแก้ปัญหา และบูรณาการกับการทำงานตามสาขาอาชีพต่าง ๆ ต่อไป

ผู้จัดทำหวังว่าแผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้คงจะเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้จัดทำยินดีน้อมรับไว้เพื่อปรับปรุงในโอกาสต่อไป

สุดี สายสกล
ครูผู้สอน

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
หลักสูตรรายวิชา	x
มาตรฐานอาชีพ (ถ้ามี)	x
ตารางวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้	x
หน่วยการเรียนรู้	x
ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้	x
หน่วยที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	x
แผนการจัดการเรียนรู้	x
ใบความรู้	x
ใบงาน	x
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	x
หน่วยที่ 2 การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	x
แผนการจัดการเรียนรู้	x
ใบความรู้	x
ใบงาน	x
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	x
หน่วยที่ 3 การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น	x
แผนการจัดการเรียนรู้	x
ใบความรู้	x
ใบงาน	x
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	x
หน่วยที่ 4 การรับหุ้น	x
แผนการจัดการเรียนรู้	x
ใบความรู้	x
ใบงาน	x
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	x

หน่วยที่ 5 การเพิ่มทุนและการลดทุน	X
แผนการจัดการเรียนรู้	X
ใบความรู้	X
ใบงาน	X
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	X
หน่วยที่ 6 การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น	X
แผนการจัดการเรียนรู้	X
ใบความรู้	X
ใบงาน	X
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	X
หน่วยที่ 7 การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด	X
แผนการจัดการเรียนรู้	X
ใบความรู้	X
ใบงาน	X
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	X
หน่วยที่ 8 งบแสดงฐานะการเงิน	X
แผนการจัดการเรียนรู้	X
ใบความรู้	X
ใบงาน	X
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	X
หน่วยที่ 9 งบกำไรขาดทุน	X
แผนการจัดการเรียนรู้	X
ใบความรู้	X
ใบงาน	X
แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน/ผลลัพธ์การเรียนรู้/สมรรถนะ	X

หลักสูตรรายวิชา

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ กลุ่มอาชีพ การเงินและการบัญชี สาขาวิชาการบัญชี

รหัสวิชา 20201-2009 วิชา การบัญชีบริษัทจำกัด

ทฤษฎี 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 4 ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 3 หน่วยกิต

อ้างอิงมาตรฐาน

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา

บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ด้วยความละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจหลักการและกระบวนการปฏิบัติงานบัญชีของบริษัทจำกัด
2. มีทักษะการปฏิบัติงานบัญชี จัดทำงบการเงินสำหรับบริษัทจำกัด
3. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะการจัดทำบัญชี และงบการเงินของบริษัทจำกัด ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ
4. มีกิจนิสัย มีระเบียบ วินัย ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับ ความหมาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด การจัดตั้งบริษัท การบันทึกบัญชี การจำหน่ายหุ้น การรับหุ้น การเพิ่มทุน การลดทุน การจัดสรรกำไร การตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี การเลิกกิจการและชำระบัญชี

ตารางวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ (แบบ 1)

รหัส 20201-2009 ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด

ทฤษฎี.....1.....ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ.....4.....ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน.....3.....หน่วยกิต

หน่วยการเรียนรู้	ความสามารถที่คาดหวัง									รวม	จำนวน ชั่วโมง ท/ป	
	พุทธิพิสัย						ทักษะ พิสัย	จิต พิสัย	ประยุกต์ ใช้			
	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การประเมินค่า	การสร้างสรรค์						
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัท จำกัด	4	-	4	3	-	-	-	5	-	5	5/20	
การจำหน่ายหุ้น และ การจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	4	-	6	-	-	-	-	10	-	10	5/20	
การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการ จัดตั้งบริษัทจำกัด และการ บัญชีจำหน่ายหุ้น	6	-	6	3	-	-	-	10	-	10	1/4	
การริบหุ้น	-	-	8	4	-	-	-	10	-	10	1/4	
การเพิ่มทุนและการลดทุน	5	-	5	-	-	-	-	10	-	10	1/4	
การจัดสรรกำไร โดยตั้ง สำรองตามกฎหมายและ สำรองอื่น	3	3	3	-	-	-	-	5	-	5	1/4	
การจัดทำงบการเงินของ บริษัทจำกัด	5		5	-	-	-	-	10	-	10	1/4	
งบแสดงฐานะการเงิน	4	-	4	-	-	-	-	10	-	10	1/4	
งบกำไรขาดทุน	3	-	2	-	-	-	-	5	-	5	1/4	
รวม	53	19	62	10			20	100				
ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (เมื่อเรียนรายวิชานี้สำเร็จแล้วทำอะไรได้)												
รวมทั้งรายวิชา												90

หน่วยการเรียนรู้

รหัส 20201-2009 ..... ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด
 ทฤษฎี 1 ..... ชั่วโมง/สัปดาห์ ปฏิบัติ 4 ..... ชั่วโมง/สัปดาห์ จำนวน 3 ..... หน่วยกิต

หน่วย ที่	หน่วยการเรียนรู้	เวลาเรียน (ชม.)		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	5	20	25
2	การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	5	20	25
3	การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น	1	4	5
4	การรับหุ้น	1	4	5
5	การเพิ่มทุนและการลดทุน	1	4	5
6	การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น	1	4	5
7	การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด	1	4	5
8	งบแสดงฐานะการเงิน	1	4	5
9	งบกำไรขาดทุน	2	8	10
	ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา			
	รวม	18	72	90

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 1...5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น ลักษณะการดำเนินงานกิจการ เงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จนำมาซึ่งผลประโยชน์และกำไรสูงสุด บริษัทจำกัด คือองค์กรธุรกิจที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุน เป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ สำหรับประเทศไทย บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) บริษัทเอกชนจำกัด ตั้งขึ้นตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ (2) บริษัทมหาชนจำกัด ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดได้
- 2.อธิบายกฎหมายที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัดได้
- 3.อธิบายทุนของบริษัทจำกัดได้
- 4.อธิบายและประยุกต์ใช้หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 5.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูกตเวที

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- การจัดตั้งบริษัทจำกัดควรกำหนดทุนจดทะเบียนให้เหมาะสมกับขนาดธุรกิจ
- ไม่ระดมทุนหรือขยายกิจการเกินศักยภาพ
- ใช้ทรัพยากรของบริษัทอย่างคุ้มค่า

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์ข้อดี-ข้อเสียของรูปแบบบริษัทจำกัด เช่น ความรับผิดชอบจำกัดของผู้ถือหุ้น
- เปรียบเทียบกับรูปแบบธุรกิจอื่น เช่น ห้างหุ้นส่วน
- ตัดสินใจเลือกรูปแบบธุรกิจตามความเหมาะสม

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- กระจายความเสี่ยงผ่านการถือหุ้น
- มีระบบบริหารจัดการที่ชัดเจน เช่น คณะกรรมการบริษัท
- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัทเพื่อป้องกันความเสี่ยง

5.4 เงื่อนไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับบริษัทจำกัด เช่น ความหมาย ลักษณะ
- ความรู้เรื่องการจัดตั้งบริษัท ขั้นตอนและกฎหมาย
- ความเข้าใจเรื่องทุน หุ้น ผู้ถือหุ้น
- ทักษะการวิเคราะห์รูปแบบธุรกิจ

5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์และโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจ
- มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและสังคม
- มีจริยธรรมในการบริหารงาน
- เคารพกฎหมายและกฎระเบียบ

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- สร้างความมั่นคงทางธุรกิจผ่านการระดมทุน
- เพิ่มโอกาสในการขยายกิจการ
- บริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างงานและรายได้ให้กับสังคม
- ดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ
- สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ถือหุ้นและลูกค้า

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ดำเนินธุรกิจตามหลักจริยธรรม
- ส่งเสริมค่านิยมความโปร่งใส
- เคารพกฎหมายและวัฒนธรรมองค์กร

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบริหารบริษัท (Corporate Management)
- กฎหมายธุรกิจ (Business Law)
- การบริหารการเงินของบริษัท

5.7.2 ศาสตร์พระราช

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การดำเนินธุรกิจอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การประยุกต์รูปแบบบริษัทกับธุรกิจในชุมชน
- การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการดำเนินธุรกิจ
- เรียนรู้จากผู้ประกอบการในพื้นที่

5.8 พระบรมราโชบายด้านการศึกษารัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบริษัทต่อเศรษฐกิจประเทศ
- ดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยและความรับผิดชอบต่อการทำงาน
- ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารธุรกิจ

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- เข้าใจรูปแบบบริษัทเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ
- สามารถนำความรู้ไปต่อยอดธุรกิจได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัท

- มีความรับผิดชอบต่อสังคม

6. สารการเรียนรู้

1. ความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด
3. ทุนของบริษัทจำกัด
4. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

7. กิจกรรมการเรียนรู้

7.1 การนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูผู้สอนทักทายและตรวจสอบรายชื่อนักเรียน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของวิทยาลัยฯ
2. ครูชี้แจง คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ของรายวิชา และสมรรถนะรายวิชา
3. ครูแนะนำเกณฑ์การให้คะแนน การวัดประเมินผล และจำนวนคาบที่เรียน ผู้เรียนรับฟังจุดประสงค์ กลุ่มวิชา คำอธิบายรายวิชาและสมรรถนะรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แนวทางวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมทั้งซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน
4. ครูกล่าวถึงการปฐมนิเทศเป็นการสร้างกิจกรรมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้ปฏิบัติตาม สอดคล้องกับกฎระเบียบและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรัก ศรัทธาในเพื่อนร่วมชั้นเรียน ในตัวครูอาจารย์ ในวิชาที่เรียนและในสถานศึกษาทำให้เกิดความกระตือรือร้น ขยัน มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้เป็นอย่างดี
5. ผู้เรียนแนะนำตนเอง ครูแนะนำการเรียนการสอน และช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
6. และผู้สอนและผู้เรียนกล่าวถึงบริษัทจำกัดโดยทั่วไป ผู้สอนซักถามเกี่ยวกับบริษัทต่างๆ ที่ผู้เรียนคุ้นเคย และยกตัวอย่างรายชื่อบริษัทประกอบ

7.2 ขั้นสอน

1. ครูผู้สอนอธิบายความหมายบริษัทจำกัด โดยจะกล่าวถึงลักษณะในทางกฎหมายของ “บริษัท” ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1012 ได้กล่าวไว้ว่า “อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น” นอกจากนั้นก็มีการกล่าวไว้ในมาตรา 1013 อีกว่า “อันห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น ท่านกำหนดเป็นสามประเภท คือ (1) ห้างหุ้นส่วนสามัญ (2) ห้างหุ้นส่วนจำกัด (3) บริษัทจำกัด” จากข้อกำหนดในมาตราดังกล่าวจะพบว่าธุรกิจในรูปแบบบริษัทที่กล่าวถึงก็คือ “บริษัทจำกัด” ซึ่งได้มีการให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 1096 คือ “อันว่าบริษัทจำกัดนั้น คือ บริษัทประเภทซึ่งตั้งขึ้นด้วยแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่า ๆ กัน โดยผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ”
2. ครูอธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด และยกตัวอย่างการจัดตั้งธุรกิจในรูปแบบบริษัท จากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในรูปแบบของบริษัทดังที่กล่าวอ้างถึงข้างต้น สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบในการจัดตั้งธุรกิจขึ้น

เป็นบริษัทนั้นประกอบด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ (1) บริษัทจำกัด (Company Limited; Co., Ltd. Or Corporation Limited; Corp., Ltd. Or Limited; Ltd.) และ (2) บริษัทมหาชนจำกัด (Public Company Limited; PCL.)

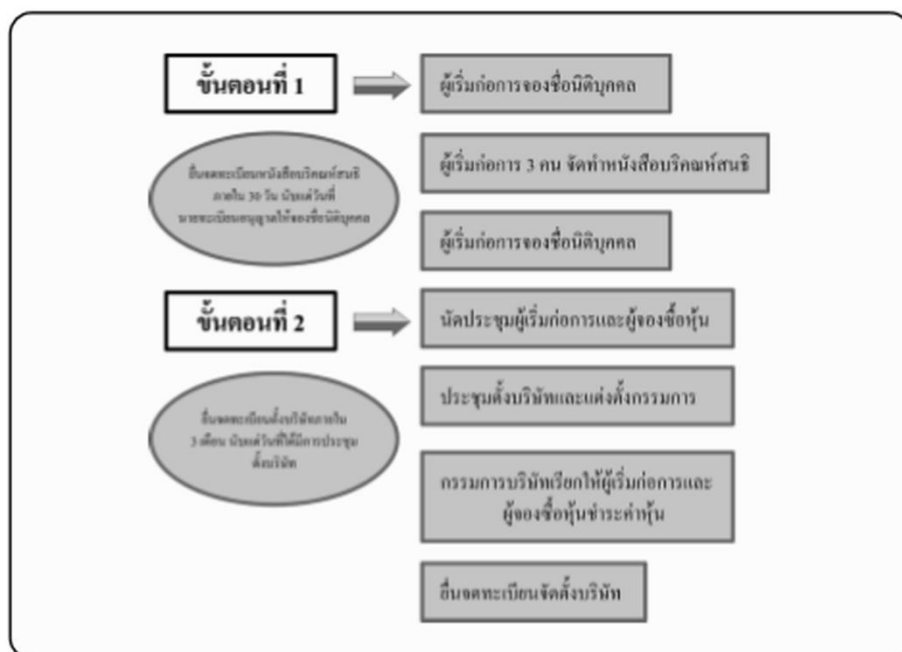
3.ครูอธิบายและยกตัวอย่างการจัดตั้งบริษัท (Formation of a Corporation) หลังจากได้ทราบถึงรูปแบบของบริษัทที่ธุรกิจสามารถเลือกจัดตั้งและดำเนินงานแล้ว เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการเรียนรู้ถึงวิธีการทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องในลำดับถัดไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ในการจัดตั้งบริษัทในแต่ละรูปแบบ โดยรายละเอียดที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะ เป็นกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามลำดับโดยสังเขป

4.ครูและผู้เรียนช่วยกันอธิบายและเปิด VDO ดูขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทจำกัด ซึ่งสรุปดังนี้

4.1 มีบุคคลซึ่งจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ จำนวนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปซึ่งเรียกว่า “ผู้เริ่มก่อการ” ร่วมกันจัดทำและขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ (Memorandum of association) ซึ่งประกอบด้วย

- (1) ชื่อบริษัท ซึ่งต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้า และต่อท้ายด้วยคำว่า “จำกัด” เสมอ
- (2) สำนักงานที่ตั้งบริษัท
- (3) วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท
- (4) ถ้อยคำแสดงว่า ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นจะมีจำกัด
- (5) จำนวนทุนเรือนหุ้น (Capital Stock) ที่บริษัทคิดว่าจะจดทะเบียนแบ่งออกเป็นกี่หุ้น และมีมูลค่าหุ้นละเท่าใด
- (6) ชื่อ สำนัก อาชีวะ และลายมือชื่อของบรรดาผู้เริ่มก่อการ และจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มก่อการได้ลงชื่อซื้อไว้ (ซึ่งจะต้องซื้ออย่างน้อย 1 หุ้น)

การดำเนินการจัดตั้งบริษัทมี 2 ขั้นตอน คือ

4.2 จัดให้มีผู้เข้าซื้อหุ้นที่เหลือจากส่วนของผู้เริ่มก่อการทั้งหมด (ถ้ามี) ให้ครบถ้วนทุกหุ้น และดำเนินการเรียกผู้เข้าซื้อหุ้นทุกคนเพื่อ “ประชุมตั้งบริษัท” (Statutory Meeting) จะมีวาระเรื่องต่างๆ ดังนี้

- (1) การกำหนดข้อบังคับต่างๆ ของบริษัท

- (2) การให้สัตยาบันแก่สัญญาต่างๆ ที่ผู้เริ่มก่อการได้ทำไว้ และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับการก่อตั้งบริษัทที่ผู้เริ่มก่อการได้จ่ายไป
- (3) การกำหนดจำนวนเงินซึ่งจะให้แก่ผู้เริ่มก่อการ
- (4) การกำหนดจำนวนหุ้นบุริมสิทธิ ถ้าต้องการจะให้ให้มี (จะต้องระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิแล้ว) รวมทั้งต้องกำหนดบุริมสิทธิหรือสิทธิพิเศษที่จะให้แก่หุ้นเหล่านี้ (กรณีการประชุมไม่อนุมัติให้มีหุ้นบุริมสิทธิ แต่ได้ระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิแล้วก็ให้ชดเชยด้วยการออกหุ้นสามัญเท่ากับจำนวนหุ้นส่วนของหุ้นบุริมสิทธิที่แจ้งไว้ หรือไม่ต้องแจ้งแก้ไขจำนวนหุ้นในหนังสือบริคณห์สนธิให้เหลือเท่ากับหุ้นส่วนของหุ้นสามัญที่แจ้งไว้เท่านั้น)
- (5) การกำหนดจำนวนหุ้นสามัญ หรือหุ้นบุริมสิทธิซึ่งออกให้เหมือนหนึ่งว่าได้ใช้เต็มมูลค่าแล้ว หรือได้ใช้แต่บางส่วนแล้วเพราะใช้ให้ด้วยอย่างอื่น (ทั้งสินทรัพย์อื่นและแรงงาน) นอกจากตัวเงิน (ปกติของการชำระค่าหุ้นกฎหมายกำหนดให้ชำระเป็นตัวเงินเท่านั้น) และกำหนดว่าเพียงใดซึ่งจะถือเอาเป็นว่าได้ใช้เงินแล้ว ถ้าหากจะมีหุ้นเช่นนั้นบริษัท
- (6) การเลือกตั้งกรรมการและพนักงานสอบบัญชีอันเป็นชุดแรกของบริษัท และวางกำหนดอำนาจของคนเหล่านี้ด้วย

4.3 ผู้เริ่มก่อการมอบหมายการงานทั้งปวง เอกสารและสิทธิหน้าที่ทั้งหลายแก่กรรมการชุดแรกของบริษัท จากนั้นกรรมการก็จะดำเนินการเรียกให้บรรดาผู้เข้าซื้อซื้อหุ้นทั้งหลายจ่ายชำระค่าหุ้นซึ่งต้องจ่ายเป็นตัวเงิน โดยการเรียกชำระค่าหุ้นนี้จะเรียกจนครบถ้วนทั้งหมดก็ได้ หรือถือเป็นการเรียกชำระครั้งแรกโดยต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของมูลค่าหุ้น และในกรณีที่ออกหุ้นจำหน่ายในราคาสูงกว่ามูลค่า (ต้องกำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิด้วย) ก็จะต้องเรียกจำนวนที่สูงกว่ามูลค่าดังกล่าวให้ชำระมาพร้อมกับการชำระค่าหุ้นครั้งแรกนี้ด้วย การชำระค่าหุ้นนั้นจะใช้วิธีการหักกลบลบหนี้กับบริษัทไม่ได้

4.4 กรรมการบริษัทไปดำเนินการขอจดทะเบียนบริษัท ทั้งนี้จะต้องดำเนินการขอจดทะเบียนบริษัทภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ประชุมตั้งบริษัทเสร็จสิ้น

5. ครุเปิด CD การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด สรุปได้ดังนี้

5.1 มีบุคคลซึ่งจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาเท่านั้นจำนวนตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปซึ่งเรียกว่า “ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท” ร่วมกันจัดทำและขอจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ซึ่งประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(1) ชื่อบริษัท ซึ่งต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้าและต่อท้ายด้วยคำว่า “จำกัด (มหาชน)” หรือจะใช้อักษรย่อว่า “บมจ.” นำหน้าแทนก็ได้

(2) ความประสงค์ของบริษัทที่จะเสนอขายหุ้นต่อประชาชน

(3) วัตถุประสงค์ทั้งหลายของบริษัท

(4) ทุนจดทะเบียนซึ่งต้องแสดงชนิด จำนวน และมูลค่าของหุ้น

(5) สำนักงานที่ตั้งบริษัท

(6) ชื่อ วันเดือนปีเกิด สัญชาติและที่อยู่ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทและจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้ลงชื่อจองไว้ (ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทจะต้องจองหุ้นและชำระค่าหุ้นเป็นตัวเงินรวมกันไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 5 ของทุนจดทะเบียน)

5.2 ยื่นเรื่องขอเสนอขายหุ้นต่อประชาชนพร้อมยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหุ้นและร่างหนังสือชี้ชวน (Prospectus) ตามข้อบังคับในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) (ไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่) เมื่อได้รับอนุญาตแล้วก็ให้ดำเนินการประกาศชี้ชวนให้ประชาชนจองซื้อหุ้น ซึ่งจำนวนหุ้นที่นำมาประกาศให้จองซื้อนั้นจะต้องมีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่ได้

6.ครูแสดงตัวอย่าง หนังสือบริคณห์สนธิให้ผู้เรียนดู และชี้ให้เห็นรายละเอียดที่กำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ เมื่อมีผู้เข้าซื้อจองซื้อหุ้นครบตามจำนวนที่ประกาศในหนังสือชี้ชวนแล้วให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทดำเนินการ เรียกประชุมจัดตั้งบริษัทภายในระยะเวลาไม่เกิน 2 เดือนนับจากวันที่มีผู้จองซื้อหุ้นครบตามจำนวนในหนังสือชี้ชวน แต่ต้องไม่เกิน 6 เดือนนับจากวันที่จดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ ในกรณีไม่สามารถดำเนินการเรียกประชุมได้ทันภายในกำหนดเวลาดังกล่าว จะต้องยื่นคำขอ อนุญาตขยายเวลาดำเนินการภายใน 7 วัน ก่อนถึงวันครบกำหนด 6 เดือน ซึ่งหากได้รับอนุญาตก็จะสามารถต่อเวลาได้อีกไม่น้อยกว่า 1 เดือนแต่ไม่เกิน 3 เดือน หากไม่สามารถประชุมจัดตั้งบริษัทภายในเวลาที่ขยายให้อีกถือว่าหนังสือบริคณห์สนธิที่จดทะเบียนไว้นั้นเป็นอันหมดอายุ

11.ครูบอกรายละเอียดในการประชุมจัดตั้งบริษัทนั้นจะประกอบด้วยวาระต่างๆ ดังนี้

(1) การพิจารณาข้อบังคับของบริษัท

(2) การให้สัตยาบันแก่กิจการที่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัททำไว้และอนุมัติค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท

(3) การกำหนดจำนวนเงินที่จะให้แก่ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัท ถ้าระบุไว้เช่นนั้นในหนังสือชี้ชวน

(4) กำหนดลักษณะแห่งหุ้นบุริมสิทธิ (ถ้ามี)

(5) กำหนดจำนวนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิที่จะออกให้แก่บุคคลใดเสมือนว่าได้รับชำระเงินค่าหุ้น เต็มมูลค่าแล้ว เพราะบุคคลนั้นเป็นผู้ให้ทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงิน หรือให้หรือให้ใช้สิทธิในงานวรรณกรรม ศิลปะ หรือวิทยาศาสตร์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แบบหรือหุ่นจำลอง แผนผัง สูตร หรือกรรมวิธีลับใดๆ หรือให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับประสบการณ์ทางอุตสาหกรรม การพาณิชย์หรือวิทยาศาสตร์

(6) เลือกตั้งกรรมการ

(7) เลือกตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชีของบริษัท

7.ครูอธิบายถึงผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมอบกิจการและเอกสารทั้งปวงแก่คณะกรรมการภายใน 7 วันนับจากวันที่เสร็จสิ้นการประชุมจัดตั้งบริษัท จากนั้นคณะกรรมการจะต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้จองหุ้นชำระเงินค่าหุ้นให้เต็มจำนวนภายในเวลาที่แจ้งในหนังสือซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า 14 วันหลังจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งและกรณีที่ผู้จองหุ้นต้องชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงิน ให้ดำเนินการทำหลักฐานการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นให้แก่บริษัทให้เสร็จสิ้นภายในเวลาในหนังสือแจ้งเช่นกันแต่จะต้องไม่น้อยกว่า 1 เดือนนับจากวันจดทะเบียนบริษัท

การชำระค่าหุ้นจะหักกลบลบหนักกับผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทหรือบริษัทไม่ได้

8.ครูกล่าวถึงคณะกรรมการ ดำเนินการขอจดทะเบียนบริษัทภายใน 3 เดือนนับจากวันประชุมจัด

ตั้งบริษัทเสร็จสิ้น การดำเนินการขอจดทะเบียนใดๆ ที่กล่าวถึงในกระบวนการจัดตั้งบริษัททั้ง 2 รูปแบบนั้นจะต้องไปดำเนินการกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ซึ่งจะมีค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตามกระบวนการ โดยค่าธรรมเนียมเหล่านี้จะถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทที่จะกล่าวถึงต่อไปและผลของการจดทะเบียนบริษัทที่กล่าวถึงในกระบวนการสุดท้ายข้างต้น ก็คือบริษัท ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วนั้นจะถือเป็นบุคคลตามกฎหมายบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า “นิติบุคคล” (Juristic Person) นับแต่วันที่นายทะเบียนได้รับจดทะเบียนบริษัทนั้น

9. ครูและผู้เรียนแสดงตัวอย่างค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท (Organization Cost) ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทนั้น ก็คือบรรดาค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่จะทำให้บริษัทได้เป็นรูปร่างและสามารถจัดตั้งและดำเนินงานได้ตามที่ผู้เริ่มก่อการหรือผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทได้จ่ายออกไปทั้งหมดและได้รับการให้สัตยาบันจากที่ประชุมตั้งบริษัทแล้วรวมทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนบริษัทในช่วงต่อมาด้วย หรืออาจกล่าวโดยสรุปง่ายๆ ก็คือค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อน บริษัทจะเริ่มดำเนินงาน (Preoperating Expenses) ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยค่าใช้จ่ายต่างๆ มักจะประกอบด้วย

- ◆ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิ
- ◆ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารยื่นเพื่อขออนุญาตจำหน่ายหุ้นให้แก่ประชาชน ค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับการโฆษณาชวนให้ประชาชนซื้อหุ้น (กรณีเฉพาะการจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัดเท่านั้น)
- ◆ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งและการดำเนินการประชุมตั้งบริษัท การจัดทำเอกสารประกอบการประชุม ค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้ให้บริการทางวิชาชีพเฉพาะ เช่น ทนายความ เพื่อให้เอกสารทั้งหลายที่เกี่ยวข้องถูกต้องตามกฎหมายสำหรับการยื่นขอจดทะเบียนบริษัท
- ◆ ค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับการออกหุ้นทุนและการเรียกชำระค่าหุ้นในช่วงก่อนที่จะมีการจดทะเบียนบริษัท เช่น ใบหุ้น สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้น สมุดบัญชีและเอกสารหลักฐานต่างๆ สำหรับการ บันทึกข้อมูลทางการบัญชี ค่าธรรมเนียมและค่านายหน้า เป็นต้น
- ◆ ค่าธรรมเนียมต่างๆ ในการยื่นขอจดทะเบียนบริษัท

10. ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้โสตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่นำอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โสตทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ VDO และ Power Point เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุนของบริษัทจำกัด โดยครูและผู้เรียนช่วยกันอธิบายและยกตัวอย่างหุ้นทุนของบริษัท จากรายละเอียดที่ได้เรียนรู้ในหัวข้อมาก่อน จะเห็นได้ว่าหุ้นทุนของบริษัทนั้นประกอบด้วยหุ้นหลัก ซึ่งก็คือ “หุ้นสามัญ” และหุ้นที่อาจกำหนดให้มีเพิ่มเติม หรือที่เรียกว่าหุ้นชนิดพิเศษ คือ “หุ้นบุริมสิทธิ” ซึ่งจะต้องถูกกำหนดและจัดแจ้งไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ โดยหุ้นวทุนทั้ง 2 ประเภทดังกล่าวก็คือเครื่องมือหลักในการจัดหาเงินทุนของธุรกิจ

11. ครูและผู้เรียนอธิบายและยกตัวอย่างหุ้นสามัญ (Common Stock) ซึ่งหุ้นสามัญเป็นหุ้นทุนพื้นฐานที่จำเป็นจะต้องมีในธุรกิจรูปแบบบริษัท ซึ่งต่างจากหุ้นบุริมสิทธิที่จะถูกกำหนดให้มีหรือไม่ก็ได้ และนอกจากนั้นสิทธิและหน้าที่ต่างๆ ในทางกฎหมายเกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้นในบริษัทนั้นก็จะเกี่ยวข้องกับหุ้นสามัญเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อข้อกำหนดของกฎหมายกล่าวในลักษณะที่ว่าทุนของบริษัทจะต้องแบ่งออกเป็นหุ้นนั้น คำว่า “หุ้น” ใน

ที่นี้ ก็คือการมุ่งไปที่หุ้นสามัญเป็นหลัก รวมถึงการกล่าวถึงเจ้าของบริษัทนั้นก็หมายถึงเฉพาะผู้ที่ถือหุ้นสามัญเช่นกัน เนื่องจากสิทธิและหน้าที่ในทางกฎหมายของผู้ถือหุ้นสามัญนั้นก็คือการมีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมออกเสียงลงมติในการบริหารจัดการงานของบริษัทไม่ว่าจะในรูปแบบใดๆ การมีสิทธิตรวจสอบเอกสารหลักฐานทางการเงินการบัญชีต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องของการมีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของบริษัทโดยตรงทั้งสิ้น

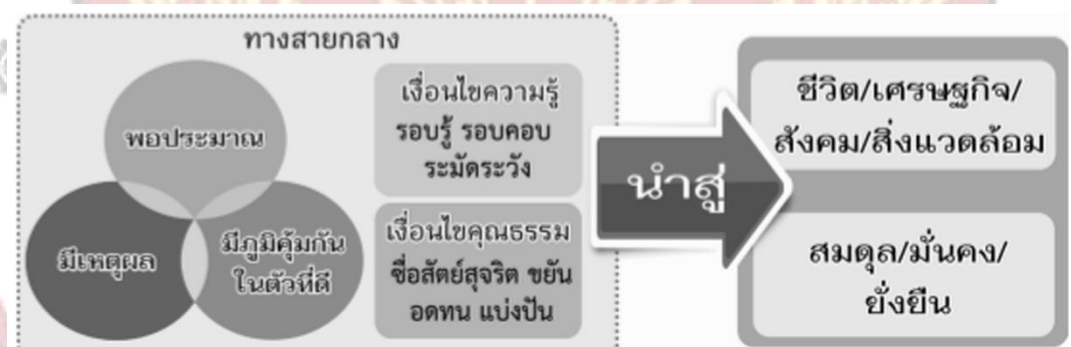
12.ครูและผู้เรียนอธิบายและยกตัวอย่างเกี่ยวกับหุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock) โดยหุ้นบุริมสิทธิเป็นหุ้นทุนชนิดที่ผู้ถือหุ้นจะมีสิทธิพิเศษมากกว่าผู้ถือหุ้นสามัญ โดยสิทธิพิเศษนี้จะต้องถูกกำหนดไว้ในเอกสารของการประชุมตั้งบริษัท ซึ่งเกิดจากความเห็นชอบของมติที่ประชุมตั้งบริษัท

13.ครูเปิด Power Point เพื่ออธิบายถึงสิทธิพิเศษของหุ้นบุริมสิทธิที่จะถูกกำหนดนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับสิทธิที่ดีกว่าหุ้นสามัญในเรื่องของการรับเงินปันผล

14.ครูให้ความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากเนื้อหาการเรียนการสอน เกี่ยวกับเงื่อนไขตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ในการตัดสินใจและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

(1) เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

(2) เงื่อนไขคุณธรรม เป็นสิ่งที่ต้องเสริมสร้างให้มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

15.ครูให้ความรู้ในการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ซึ่งเป็นการจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินหรือบางส่วนเกี่ยวกับการเงิน โดยผ่านการวิเคราะห์ จัดประเภทและบันทึกไว้ในแบบฟอร์มที่กำหนด เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของตนเองหรือครอบครัวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เป็นวิธีช่วยตรวจสอบการใช้จ่ายของครอบครัวว่ามีรายจ่ายสมดุลกับรายรับ และใช้จ่ายอย่างมีเหตุผลตามความจำเป็น พอเหมาะกับสภาพครอบครัวหรือไม่ หากสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค เพื่อลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเกินตนได้ จะช่วยให้มีเงินเก็บออมเพื่อเป็นรากฐานสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในชีวิตได้

16.ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย หมายถึง การจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินหรือบางส่วนเกี่ยวกับการเงิน โดยผ่านการวิเคราะห์ จดบันทึกเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของตนเองหรือครอบครัวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ตัวอย่างแบบบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย					
ว.ด.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน	ว.ด.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน

		บาท	สต.			บาท	สต.

ผู้เรียนบันทึกรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนของตนเองในภาคเรียนนี้ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

สมุดบันทึก รายรับ-รายจ่าย ในครัวเรือน

ของนาย/นาง/นางสาว.....

ประจำภาคเรียนที่.../.....ระหว่างเดือน.....ถึงเดือน.....พ.ศ. ....

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ

หมายเหตุ ถ้าไม่พอให้ใช้กระดาษ A-4 ตีแบบฟอร์มเพิ่มเติมได้

7.3 สรุปและการประยุกต์

22.ครูและผู้เรียนสรุป โดยการถามตอบ และผู้เรียนกรอรายละเอียดลงในแบบ บอจ.1 ให้ดาวน์โหลดจากเว็บไซต์กรมพัฒนา ธุรกิจการค้า

23.ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด และใบงาน

7.4 การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 1
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 1 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด	สามารถแสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี	สามารถบันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	สามารถจัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50	ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 1...5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น ลักษณะการดำเนินกิจการ เงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จนำมาซึ่งผลประโยชน์และกำไรสูงสุด บริษัทจำกัด คือองค์กรธุรกิจที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุน เป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ สำหรับประเทศไทย บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) บริษัทเอกชนจำกัด ตั้งขึ้นตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ (2) บริษัทมหาชนจำกัด ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดได้
2. อธิบายกฎหมายที่เกี่ยวกับบริษัทจำกัดได้
3. อธิบายทุนของบริษัทจำกัดได้
4. อธิบายและประยุกต์ใช้หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้
5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูทดแทน

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- เข้าใจการจัดตั้งบริษัทให้เหมาะสมกับขนาดธุรกิจ
- ใช้เงินทุนอย่างพอดี ไม่เกินศักยภาพ
- เรียนรู้การวางแผนธุรกิจอย่างพอเหมาะ

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์เหตุผลในการจัดตั้งบริษัทจำกัด
- เปรียบเทียบข้อดี-ข้อเสียกับรูปแบบธุรกิจอื่น
- เข้าใจบทบาทของบัญชีในการตัดสินใจ

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- เรียนรู้การจำกัดความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้น
- เข้าใจความเสี่ยงทางธุรกิจ
- เตรียมความพร้อมในการดำเนินธุรกิจอย่างรอบคอบ

5.4 เจื้อนไขความรูู้

- ความหมายของบริษัทจำกัด
- โครงสร้างทุน (หุ้นทุน)
- บทบาทของผู้ถือหุ้นและกรรมการ
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชีบริษัท

5.5 เจื้อนไขคุณธรรม

- ข้อสัถยในการดำเนินธุรกิจ
- มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- เคารพกฎหมายและระเบียบ
- มีจริยธรรมในวิชาชีพบัญชี

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- เข้าใจการระดมทุนผ่านหุ้น
- สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ
- เพิ่มความมั่นคงทางการเงิน

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ลงทุน
- ส่งเสริมความโปร่งใส
- สนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ปลุกฝังความซื่อสัตย์
- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- เคารพกฎหมาย

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ลดการใช้ทรัพยากรเกินจำเป็น

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบริหารธุรกิจ
- หลักการบัญชีเบื้องต้น
- กฎหมายธุรกิจ

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การประกอบธุรกิจในชุมชน
- การบริหารเงินทุนแบบพอเพียง
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษารัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของธุรกิจต่อเศรษฐกิจ
- ดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำงาน
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- เข้าใจพื้นฐานธุรกิจ
- สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

1. ความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด
3. ทุนของบริษัทจำกัด
4. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทจำกัด

บริษัทจำกัด (Limited Company) คือ รูปแบบของกิจการที่จัดตั้งขึ้นโดยมีการแบ่งทุนออกเป็น “หุ้น” และมีสถานะเป็นนิติบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้น โดยผู้ถือหุ้นจะรับผิดชอบต่อหนี้สินของบริษัท ไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ยังชำระไม่ครบ

ลักษณะสำคัญ

- มีผู้ถือหุ้นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- ความรับผิดชอบของผู้ถือหุ้นจำกัด
- มีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้บริหาร
- มีฐานะเป็นนิติบุคคล

บริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทมหาชนจำกัด (Public Limited Company) คือ บริษัทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจขนาดใหญ่ โดยสามารถเสนอขายหุ้นให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ และอาจนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

ลักษณะสำคัญ

- มีผู้ถือหุ้นจำนวนมาก
- สามารถระดมทุนจากประชาชน
- มีการกำกับดูแลเข้มงวด
- ต้องเปิดเผยข้อมูลทางการเงินต่อสาธารณะ

ความแตกต่างโดยสรุป

ประเด็น	บริษัทจำกัด	บริษัทมหาชนจำกัด
การระดมทุน	จากผู้ถือหุ้นเฉพาะกลุ่ม	จากประชาชนทั่วไป
การควบคุม	ไม่ซับซ้อน	เข้มงวด โปร่งใส
ขนาดกิจการ	ขนาดเล็ก-กลาง	ขนาดใหญ่

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัด

การดำเนินงานของบริษัทจำกัดอยู่ภายใต้กฎหมายสำคัญ ดังนี้

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดเกี่ยวกับ

- การจัดตั้งบริษัท
- การออกหุ้น
- สิทธิและหน้าที่ของผู้ถือหุ้น
- การบริหารงานของกรรมการ
- การเลิกกิจการ

2. กฎหมายภาษีอากร

เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

บริษัทต้องจัดทำบัญชีและเสียภาษีตามกฎหมาย

3. กฎหมายแรงงาน

เกี่ยวข้องกับ

- การจ้างงาน
- ค่าจ้าง
- สวัสดิการพนักงาน

4. กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- กฎหมายหลักทรัพย์ (กรณีบริษัทมหาชน)
- กฎหมายสิ่งแวดล้อม

หลักสำคัญ: การดำเนินธุรกิจต้อง “ถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้”

. ทุนของบริษัทจำกัด

ความหมายของทุน

ทุน (Capital) คือ เงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ถือหุ้นนำมาลงทุนเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการประเภทของทุน

1. ทุนจดทะเบียน (Authorized Capital) ทุนที่บริษัทกำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ
2. ทุนที่ออกจำหน่าย (Issued Capital) ทุนที่บริษัทนำหุ้นออกจำหน่ายให้ผู้ถือหุ้น
3. ทุนชำระแล้ว (Paid-up Capital) ทุนที่ผู้ถือหุ้นได้ชำระเงินจริง

ความสำคัญของทุน

- เป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินงาน
- สร้างความน่าเชื่อถือให้กิจการ
- เป็นหลักประกันต่อเจ้าหนี้

แนวคิดทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง

- การบันทึกหุ้น
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (Share Premium)
- เงินปันผล (Dividend)

4. หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

เป็นแนวคิดในการดำเนินชีวิตและธุรกิจอย่างสมดุลและยั่งยืน

องค์ประกอบหลัก 3 ประการ

1. ความพอประมาณ

การดำเนินธุรกิจในระดับที่เหมาะสม ไม่ลงทุนเกินตัว

2. ความมีเหตุผล

การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล วิเคราะห์ต้นทุน กำไร และความเสี่ยง

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

การเตรียมพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง เช่น เศรษฐกิจหรือการแข่งขัน

เงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ

1. เงื่อนไขความรู้

ต้องมีความรู้ด้านบัญชี การเงิน กฎหมาย และการบริหาร

2. เงื่อนไขคุณธรรม

- ความซื่อสัตย์
- ความรับผิดชอบ
- ความโปร่งใส

	ใบงาน ที่ 1	หน่วยที่ 1
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 1...5
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
	ชื่อเรื่อง/งาน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจำกัด	

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การประกอบธุรกิจในรูปแบบบริษัทจำกัด ผู้ประกอบการต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ เช่น ลักษณะการดำเนินงานการเงินทุน ความรู้ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ธุรกิจนั้นประสบผลสำเร็จนำมาซึ่งผลประโยชน์และกำไรสูงสุด บริษัทจำกัด คือองค์กรธุรกิจที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุน เป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าหุ้นที่ตนถือ สำหรับประเทศไทย บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) บริษัทเอกชนจำกัด ตั้งขึ้นตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ (2) บริษัทมหาชนจำกัด ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

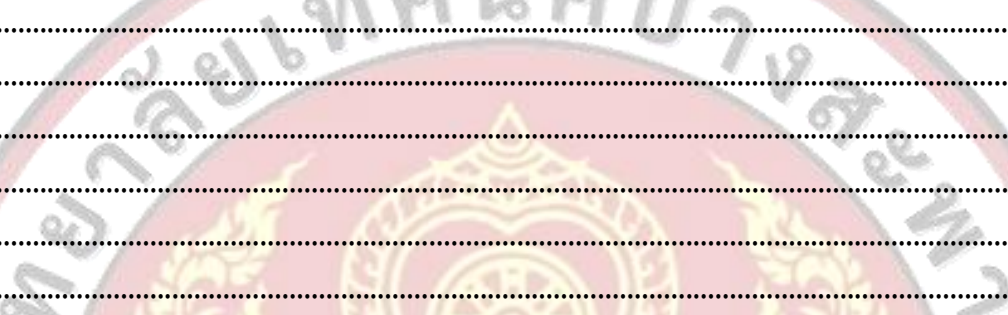
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัดได้
- 2.อธิบายกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริษัทจำกัดได้
- 3.อธิบายทุนของบริษัทจำกัดได้
- 4.อธิบายและประยุกต์ใช้หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงได้
- 5.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

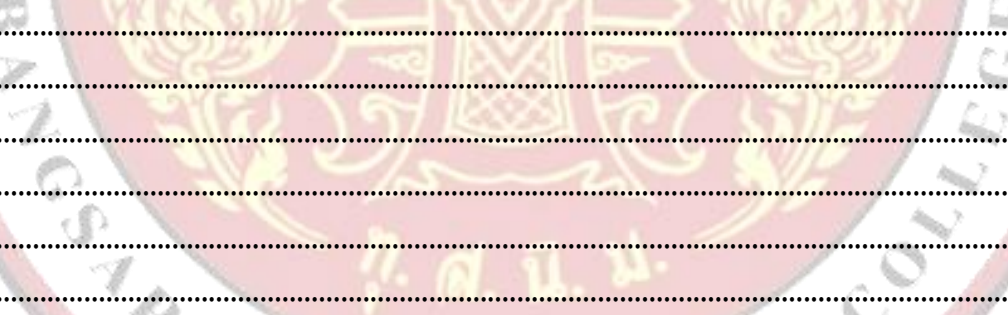
5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูกตเวที

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

ตอบ

ตอบ

The logo of Banyasapha College is a circular emblem. It features a central shield with a yellow background and a red border. The shield is divided into four quadrants by a red cross. The top-left quadrant contains a red 'S', the top-right a red 'A', the bottom-left a red 'P', and the bottom-right a red 'H'. The shield is surrounded by a red border containing the text 'BANYASAPHA' on the left and 'COLLEGE' on the right. Below the shield, the Thai text 'วิทยาลัยบanyasapha' is written in red. The entire logo is set against a white background with horizontal dotted lines.

ตอบ

[illegible]

.....

.....

4. ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

7. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึงอะไร สามารถแบ่งออกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง
ตอบ บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึง บริษัทที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ

บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บริษัทจำกัด หรือเรียกว่า บริษัทเอกชนจำกัด (Private Corporations)
2. บริษัทมหาชนจำกัด (Public Corporations)

2. ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วย

1. ชื่อของบริษัท (ตามที่จองชื่อไว้)
2. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ (ตั้งอยู่ ณ จังหวัดใด)
3. วัตถุประสงค์ของบริษัทที่จะประกอบกิจการค้า
4. ทุนจดทะเบียน ต้องแบ่งเป็นหุ้นๆ มีมูลค่าเท่าๆ กัน (มูลค่าหุ้นต้องไม่ต่ำกว่า 5 บาท)
5. ชื่อ ที่อยู่ อาชีพและจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มก่อการจองชื่อไว้
6. ชื่อ ที่อยู่ อายุ สัญชาติของพยาน 2 คน
7. อากรแสตมป์ 200 บาท

3. จงอธิบายรายละเอียดในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียว มาให้เข้าใจ

ตอบ การจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนตั้งบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวก็ได้

1. จัดให้มีผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน
2. ประชุมจัดตั้งบริษัท เพื่อพิจารณากิจการต่างๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1108 โดยมีผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนเข้าร่วมประชุม หรือมอบฉันทะก็ได้ และผู้เริ่มก่อการ และผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น

3. ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการบริษัท

4. กรรมการได้เรียกให้ผู้เข้าชื่อซื้อหุ้น ใช้เงินค่าหุ้น โดยจะเรียกครั้งเดียวเต็มมูลค่าหรือ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25 ตามมาตรา 1110 ก็ได้ และผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนได้ชำระเงินค่าหุ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมอย่างไรบ้าง

ตอบ ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมดังนี้

1. จดทะเบียนบริษัทมีสิทธิทุกจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาท แห่งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ 50 บาทเศษของ 100,000 บาท ให้คิดเป็น 100,000 บาท ไม่ให้ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ให้เป็น 25,000 บาท
2. คิดตามทุนจดทะเบียนแสนละ 500 บาท แต่ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท และไม่เกิน 250,000 บาท
3. หนังสือรับรอง ฉบับละ 200 บาท
4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท
5. รับรองสำเนาเอกสารหน้าละ 50 บาท

5. บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะดังนี้

1. มีเงินทุนจดทะเบียน แบ่งทุนออกเป็นหุ้น ซึ่งไม่ได้กำหนดมูลค่าหุ้นไว้ แต่กำหนดไว้ว่า “หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากัน”
2. ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ
3. ผู้ถือหุ้นสามารถโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นได้
4. การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด จะต้องเริ่มจัดตั้งบริษัทตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
5. มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
6. เสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยออกหนังสือชี้ชวนให้ซื้อหุ้น
7. กู้ยืมเงินโดยการออก “หุ้นกู้” ได้ ตามมติที่ประชุมของบริษัท
8. จำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่าได้ ถ้าดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และบริษัทมีผลขาดทุน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
9. สามารถซื้อหุ้นของตนเองกลับคืนมาได้ (Treasury Stock)
10. เสนอขายหุ้นต่อประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
11. ต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้า และคำว่า “จำกัด (มหาชน)” ต่อท้ายเสมอ

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 6-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัท และดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ก็จะเรียกชำระค่าหุ้นตามราคาหุ้นที่ออกจำหน่ายตามกฎหมาย คือการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1105 สามารถจำหน่ายได้ 2 ราคา คือ ราคาตามมูลค่า และราคาสูงกว่ามูลค่า ส่วนการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด สามารถจำหน่ายได้ 3 ราคา คือ ราคาตามมูลค่าราคาสูงกว่ามูลค่า และราคาต่ำกว่ามูลค่า

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจำหน่ายหุ้นได้
2. จำหน่ายหุ้นตามวิธีต่างๆ ได้
3. อธิบายและจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นได้
4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
  - 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.2 ความมีวินัย
  - 4.3 ความรับผิดชอบ
  - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 4.6 การประหยัด
  - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 4.9 ความรักสามัคคี
  - 4.10 ความกตัญญูต่อเวที

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- การจำหน่ายหุ้นทุนควรกำหนดจำนวนและมูลค่าหุ้นให้เหมาะสมกับขนาดกิจการ
- ไม่ระดมทุนเกินความจำเป็น เพื่อลดภาระการบริหารจัดการ
- จัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นอย่างพอดี ครบถ้วน ไม่ซับซ้อนเกินไป

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์ความจำเป็นในการออกหุ้น เช่น เพื่อขยายกิจการ
- เปรียบเทียบแหล่งเงินทุนก่อนเลือกใช้ในการออกหุ้น
- จัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นโดยอ้างอิงข้อมูลจริงและถูกต้อง

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- กระจายการถือหุ้นเพื่อลดความเสี่ยงในการบริหาร
- มีระบบทะเบียนผู้ถือหุ้นที่ชัดเจน ป้องกันข้อขัดแย้ง
- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัทเพื่อป้องกันปัญหาทางกฎหมาย

5.4 เงื่อนไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับหุ้นทุน ประเภทของหุ้น
- ความรู้เกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นและขั้นตอน
- ความเข้าใจการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น
- ความรู้ด้านกฎหมายธุรกิจเบื้องต้น

5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

- ความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการออกหุ้น
- ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น
- ความถูกต้องในการบันทึกข้อมูลทะเบียน
- การเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้น

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- เพิ่มเงินทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจ
- บริหารโครงสร้างทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
- สร้างความมั่นคงทางการเงิน

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ถือหุ้น
- ส่งเสริมความโปร่งใสในการดำเนินธุรกิจ
- สร้างความร่วมมือระหว่างผู้ถือหุ้น

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)
- ปลุกฝังความซื่อสัตย์และความโปร่งใส
- เคารพกฎระเบียบและจริยธรรมองค์กร

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้เอกสารอย่างประหยัด หรือระบบดิจิทัลในการจัดทำทะเบียน
- สนับสนุนการบริหารจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบริหารทุน (Capital Management)
- ระบบทะเบียนผู้ถือหุ้น (Shareholder Register)
- หลักธรรมาภิบาล

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การบริหารธุรกิจอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การระดมทุนในรูปแบบชุมชน
- การบริหารความร่วมมือของคนในพื้นที่
- การใช้ความไว้วางใจเป็นพื้นฐาน

5.8 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบริษัทต่อเศรษฐกิจประเทศ
- ดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและรับผิดชอบ

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการจัดทำเอกสาร
- ยึดหลักคุณธรรมในการบริหารทุน

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- พัฒนาทักษะด้านการบริหารทุนและเอกสารบริษัท
- สามารถนำไปใช้ในงานบัญชี/ธุรกิจได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่มีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัท
- เคารพสิทธิของผู้ถือหุ้น

6. สารการเรียนรู้

- 1.การจำหน่ายหุ้นทุน
- 2.วิธีการจำหน่ายหุ้นทุน
- 3.ทะเบียนผู้ถือหุ้น

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูกล่าวถึงเมื่อผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทจัดให้มีผู้เข้าซื้อหุ้นจนครบแล้ว.ผู้เริ่มก่อการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อจัดตั้งบริษัทและเลือกคณะกรรมการบริษัท บริษัทจะเรียกค่าหุ้นครั้งแรกอย่างน้อย 25% ของมูลค่าหุ้น เมื่อได้รับชำระค่าหุ้นครบถ้วนแล้วจึงไปขอจดทะเบียนบริษัท

2.ครูนำแบบ บอจ. 5 และ บอจ.6 สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น มาให้ผู้เรียนดูเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์ต่อไป

3.ครูและผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญ โดยกฎหมายได้มีการกำหนดให้บริษัทจะต้องออกใบหุ้น เพื่อเป็นหลักฐานการถือหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นแต่ละประเภท ซึ่งกรณีที่เป็นบริษัทจำกัดนั้นใบหุ้นที่จะออกให้แก่ ผู้ถือหุ้นนั้นแยกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) ใบหุ้นชนิดระบุชื่อ (The name certificate) (2) ใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือ (The certificate to bearer)

ขั้นสอน

3.ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้โสตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่น่าอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โสตทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ Power Point เพื่อแสดงให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การจำหน่ายหุ้น และใช้เทคนิค Demonstration Method การจัดการเรียนรู้แบบสาธิตเพื่อแสดงตัวอย่างใบหุ้นและทะเบียนผู้ถือหุ้น สำหรับรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับหุ้นที่ออกและตัวผู้ถือหุ้นนั้น โดยบริษัทจำกัดผู้ถือหุ้น จะต้องจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นซึ่งจะมีข้อมูลที่ประกอบด้วย

(1) ชื่อและสำนัก กับอาชีวะ ถ้าว่ามีของผู้ถือหุ้น ชื่อแถมลงเรื่องหุ้นของผู้ถือหุ้นคนหนึ่งๆ แยกหุ้นออกตามเลขหมายและจำนวนเงินที่ได้ใช้แล้วหรือที่ได้ตกลงกันให้ถือว่าเป็นอันได้ใช้แล้วในหุ้นของผู้ถือหุ้นคนหนึ่งๆ

(2) วันเดือนปีซึ่งได้ลงทะเบียนบุคคลหนึ่งๆ เป็นผู้ถือหุ้น

(3) วันเดือนปีซึ่งบุคคลคนใดคนหนึ่งขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น

(4) เลขหมายใบหุ้นและวันที่ลงในใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือและเลขหมายของหุ้นซึ่งได้ลงไว้ในใบหุ้น

(5) วันที่ได้ขีดฆ่าใบหุ้นชนิดระบุชื่อ หรือชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

สำหรับกรณีบริษัทมหาชนจำกัดนั้น ตามกฎหมายจะกำหนดให้ทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้นอย่างน้อยต้องมีรายการ (1) ชื่อ สัญชาติ และที่อยู่ของผู้ถือหุ้น (2) ชนิด มูลค่า เลขที่ใบหุ้น และจำนวนหุ้น และ (3) วันเดือนปีที่ลงทะเบียนเป็นหรือขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น

4. ครูอธิบายวิธีการจำหน่ายหุ้น โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ ซึ่งมี 2 วิธี ได้แก่

- 4.1. จำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียว
- 4.2. จำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ หรือจำหน่ายโดยการส่งจองหุ้น

5. ครูและผู้เรียนอธิบายและยกตัวอย่างทะเบียนผู้ถือหุ้น โดยทะเบียนผู้ถือหุ้น คือ สมุดที่จัดบันทึกเกี่ยวกับหุ้น และผู้ถือหุ้นของบริษัท เพื่อให้รู้ว่าใคร เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทบ้าง คนละเท่าใด ตั้งแต่เมื่อใด ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับการโอนหุ้น และการเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ที่บันทึกไว้ตามที่กฎหมายกำหนด. และกรรมการมีหน้าที่เก็บรักษา สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้นไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1168.(2) สมุดทะเบียน ผู้ถือหุ้น.จะต้องมีรายการตามที่ระบุไว้ ตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1138

6.ครูแนะนำให้ใช้ความรอบคอบ ระมัดระวัง ในกรอกข้อมูลในแบบ บอจ. 5 และ บอจ.6 สำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น เพื่อฝึกทักษะประสบการณ์ให้เกิดความชำนาญในการนำไปปฏิบัติ

7.ครูให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้ ความคิด และการปฏิบัติ คือ ควรนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งในกระบวนการทำงานทุกประเภทร่นั้น จะเน้นสัจจะซึ่งเป็นตัวคุณธรรม จริยธรรม เน้นความซื่อสัตย์สุจริต เน้นให้ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เน้นให้รู้จักความพอดี พอประมาณ มีเหตุผล ทั้งหมดนี้คือ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตของทุกคนได้

ขั้นสรุปและการประยุกต์

8.ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปตามหัวข้อในสาระการเรียนรู้ และช่วยกันตั้งคำถามและตอบคำถามร่วมกัน และผู้เรียนกรอกข้อมูลเอกสารทะเบียนหุ้น

9.ทำแบบประเมินผลการเรียนรู้ และใบงาน

10.ผู้เรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม แล้วแต่ความสะดวกในสภาพจริงของการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 2
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 2 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด	สามารถแสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี	สามารถบันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	สามารถจัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก

คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไข้ปัญหา

1) ผลการแก้ไข้ปัญหาที่ส่งผลดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ไข้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 6-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัท และดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ก็จะเรียกชำระค่าหุ้นตามราคาหุ้นที่ออกจำหน่ายตามกฎหมาย คือการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1105 สามารถจำหน่ายได้ 2 ราคา คือ ราคาตามมูลค่า และราคาสูงกว่ามูลค่า ส่วนการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด สามารถจำหน่ายได้ 3 ราคา คือ ราคาตามมูลค่าราคาสูงกว่ามูลค่า และราคาต่ำกว่ามูลค่า

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจำหน่ายหุ้นได้
2. จำหน่ายหุ้นตามวิธีต่างๆ ได้
3. อธิบายและจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นได้
4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	4.6 การประหยัด
4.2 ความมีวินัย	4.7 ความสนใจใฝ่รู้
4.3 ความรับผิดชอบ	4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	4.9 ความรักสามัคคี
4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.10 ความกตัญญูทดแทน

5.สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของหุ้นทุน

หุ้นทุน (Share Capital) หมายถึง หน่วยของเงินทุนของบริษัทจำกัดที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ เท่า ๆ กัน เพื่อให้ผู้ลงทุนเข้ามาถือครอง

☞ ผู้ถือหุ้นเรียกว่า ผู้ถือหุ้น (Shareholder)

☞ ผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของบริษัท

2. ประเภทของหุ้นทุน (เบื้องต้น)

1. หุ้นสามัญ (Common Stock)

- มีสิทธิออกเสียง
- ได้รับเงินปันผลตามผลประกอบการ

2. หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock)

- ได้รับเงินปันผลก่อนหุ้นสามัญ
- อาจไม่มีสิทธิออกเสียง

3. ความหมายของการจำหน่ายหุ้นทุน

การจำหน่ายหุ้นทุน คือ การนำหุ้นของบริษัทออกขายให้แก่บุคคลทั่วไปหรือผู้ลงทุน เพื่อระดมทุนมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ

4. วัตถุประสงค์ของการจำหน่ายหุ้นทุน

- เพื่อเพิ่มเงินทุนในกิจการ
- เพื่อขยายธุรกิจ
- เพื่อเพิ่มสภาพคล่องทางการเงิน
- เพื่อกระจายความเป็นเจ้าของ

5. หลักการจำหน่ายหุ้นทุน

- กำหนดราคาหุ้นให้เหมาะสม
- จำหน่ายหุ้นตามจำนวนที่จดทะเบียน
- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัท
- มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

6. ความหมายของทะเบียนผู้ถือหุ้น

ทะเบียนผู้ถือหุ้น (Shareholder Register) คือ เอกสารสำคัญของบริษัทที่แสดงรายละเอียดของผู้ถือหุ้นทุกคนในบริษัท

7. ข้อมูลในทะเบียนผู้ถือหุ้น

ทะเบียนผู้ถือหุ้นต้องประกอบด้วยข้อมูลสำคัญ เช่น

- ชื่อ-นามสกุลผู้ถือหุ้น

- ที่อยู่
- จำนวนหุ้นที่ถือ
- มูลค่าหุ้น
- วันที่ถือหุ้น
- เลขที่ใบหุ้น (ถ้ามี)

◆ 8. ความสำคัญของทะเบียนผู้ถือหุ้น

- แสดงความเป็นเจ้าของของบริษัท
- ใช้เป็นหลักฐานทางกฎหมาย
- ช่วยให้การบริหารงานมีความโปร่งใส
- ใช้ในการจ่ายเงินปันผล
- ใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้น

◆ 9. ขั้นตอนการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น (เบื้องต้น)

1. รวบรวมข้อมูลผู้ถือหุ้น
2. บันทึกข้อมูลลงในทะเบียน
3. ตรวจสอบความถูกต้อง
4. ปรับปรุงข้อมูลเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 2
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 6-10
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจำหน่ายหุ้น และการจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัท และดำเนินการตามขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว ก็จะเรียกชำระค่าหุ้นตามราคาหุ้นที่ออกจำหน่ายตามกฎหมาย คือการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1105 สามารถจำหน่ายได้ 2 ราคา คือ ราคาตามมูลค่า และราคาสูงกว่ามูลค่า ส่วนการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด สามารถจำหน่ายได้ 3 ราคา คือ ราคาตามมูลค่าราคาสูงกว่ามูลค่า และราคาต่ำกว่ามูลค่า

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจำหน่ายหุ้นได้
2. จำหน่ายหุ้นตามวิธีต่างๆ ได้
3. อธิบายและจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นได้
4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	4.6 การประหยัด
4.2 ความมีวินัย	4.7 ความสนใจใฝ่รู้
4.3 ความรับผิดชอบ	4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	4.9 ความรักสามัคคี
4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	4.10 ความกตัญญูกตเวที

แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. หุ่นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถจำหน่ายได้กี่ราคา อะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

2. หุ่นของบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดสามารถจำหน่ายได้กี่ราคา อะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

3. การจำหน่ายหุ้นสามารถทำได้กี่วิธี อะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ทะเบียนผู้ถือหุ้นหมายถึงอะไร จงอธิบาย

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

5. หากบริษัทมหาชนจำกัดใดประสงค์จะยื่นรายงานประจำปีและ/หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

6. การส่งรายงานประจำปีและยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กำหนดให้จัดส่งรายงานประจำปีให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

8. การจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียว หรือจำหน่ายเป็นเงินสดเต็มจำนวน มีวิธีปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

9. การจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ หรือจำหน่ายโดยการส่งจองหุ้น มีวิธีปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

10. จงให้ความหมายของชื่อบัญชีดังต่อไปนี้

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. หุ้นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถจำหน่ายได้ที่ราคา อะไรบ้าง

ตอบ หุ้นของบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สามารถจำหน่ายได้ 2 ราคา คือ

1. จำหน่ายในราคาตามมูลค่า (At Par)
2. จำหน่ายในราคาสูงกว่ามูลค่า (At a Premium, Above Par)

2. หุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดสามารถจำหน่ายได้ที่ราคา อะไรบ้าง

ตอบ หุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด จำหน่ายได้ 3 ราคา คือ

1. จำหน่ายในราคาตามมูลค่า (At Par)
2. จำหน่ายในราคาสูงกว่ามูลค่า (At a Premium, Above Par)
3. จำหน่ายในราคาต่ำกว่ามูลค่า (At a Discount, Below Par)

3. การจำหน่ายหุ้นสามารถทำได้กี่วิธี อะไรบ้าง

ตอบ การจำหน่ายหุ้นสามารถทำได้ 2 วิธี คือ

1. จำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียว
2. จำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ หรือจำหน่ายโดยการส่งจองหุ้น

4. ทะเบียนผู้ถือหุ้นหมายถึงอะไร จงอธิบาย

ตอบ ทะเบียนผู้ถือหุ้น หมายถึง สมุดที่จัดบันทึกเกี่ยวกับหุ้นและผู้ถือหุ้นของบริษัท เพื่อให้รู้ว่าใครเป็น ผู้ถือหุ้นของบริษัทบ้าง คนละเท่าใด ตั้งแต่เมื่อใด ตลอดจนรายละเอียดเกี่ยวกับการโอนหุ้นและ การเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ ที่บันทึกไว้ตามที่กฎหมายกำหนด และกรรมการมีหน้าที่เก็บรักษาสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นนั้นไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1168 (2)

5. หากบริษัทมหาชนจำกัดใดประสงค์จะยื่นรายงานประจำปีและ/หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการอย่างไรบ้าง

ตอบ หากบริษัทมหาชนจำกัดใดประสงค์จะยื่นรายงานประจำปีและ/หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่จัดทำในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้บริษัทจัดทำหนังสือนำเสนอรายงานประจำปีและ/หรือบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นลงลายมือชื่อโดยผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทและประทับตรา (ถ้ามี) พร้อมทั้งให้ระบุข้อความรับรองความถูกต้องของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดส่งมาพร้อมกันด้วย

2. ให้กรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทอย่างน้อยหนึ่งคนลงลายมือชื่อกำกับไว้ในแผ่นข้อมูล

3. บริษัทที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครให้จัดทำหนังสือนำเสนอพร้อมแผ่นข้อมูล ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 1 ชุด

**กรณีบริษัทที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคให้จัดทำหนังสือนำเสนอพร้อมแผ่นข้อมูลยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้าหรือสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด จำนวน 2 ชุด

6. การส่งรายงานประจำปีและยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตาม พ.ร.บ. บริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กำหนดให้จัดส่งรายงานประจำปีให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าอย่างไรบ้าง

ตอบ การส่งรายงานประจำปีและยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นบริษัทมหาชนจำกัดในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 กำหนดให้บริษัทมหาชนจำกัด จัดส่งรายงานประจำปีให้กรมพัฒนาธุรกิจการค้าภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติและต้องยื่นบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีอยู่ในวันประชุมสามัญประจำปีภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่เสร็จการประชุมนั้น

7. สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นต้องมีรายการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1138 อย่างไรบ้าง

ตอบ สมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นต้องมีรายการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1138 ดังนี้

1. ชื่อ ที่อยู่ อาชีพของผู้ถือหุ้นแต่ละคน ซึ่งถือหุ้นจำนวนเท่าใด หมายเลขหุ้นที่เท่าใดถึงเลขที่เท่าใด การใช้เงินค่าหุ้นแล้วเท่าใด เป็นหุ้นชนิดที่ออกทดแทนแรงงานหรือแลกเปลี่ยนทรัพย์สินผู้ถือหุ้น

2. วัน เดือน ปี ที่ลงว่าผู้นั้นเป็นผู้ถือหุ้น

3. วัน เดือน ปี ซึ่งบุคคลใดขาดจากการเป็นผู้ถือหุ้น

4. เลขหมายใบหุ้นและวันที่ในใบหุ้นชนิดออกให้แก่ผู้ถือและเลขหมายหุ้นซึ่งลงไว้ในใบหุ้นนั้น

5. วันที่ได้ขีดฆ่าใบหุ้นชนิดระบุชื่อ และชนิดออกให้แก่ผู้ถือ

8. การจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียว หรือจำหน่ายเป็นเงินสดเต็มจำนวน มีวิธีปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ การจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียว หรือจำหน่ายเป็นเงินสดเต็มจำนวน ผู้ถือหุ้นสามารถชำระค่าหุ้นที่ออกจำหน่ายได้เป็นเงินสด สินทรัพย์ต่างๆ และบริการอื่นตามจำนวนที่จำหน่ายและเมื่อชำระครบแล้วบริษัทจะออกใบหุ้นไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้

1. การจำหน่ายหุ้นทุนชำระค่าหุ้นเป็นเงินสด

2. การจำหน่ายหุ้นทุนชำระค่าหุ้นโดยวิธีอื่น ได้แก่

2.1 การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ

2.2 การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์

2.3 การออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการห้างหุ้นส่วน

9. การจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ หรือจำหน่ายโดยการส่งจองหุ้น มีวิธีปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ จำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นเป็นงวดๆ หรือจำหน่ายโดยการส่งจองหุ้นนั้น กฎหมายกำหนดให้บริษัทเอกชน จำกัดเท่านั้นที่จำหน่ายหุ้นได้ในลักษณะนี้ และให้จำหน่ายได้ในราคาตามมูลค่าหรือสูงกว่ามูลค่า หากมีการกำหนดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ แต่จะขายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่าไม่ได้ บริษัทจะกำหนดระยะเวลาการจองหุ้น การชำระค่าหุ้นและออกใบหุ้นไว้ต่างกัน จึงแบ่งชำระค่าหุ้นได้เป็นงวดๆ ขึ้นอยู่กับบริษัทจะกำหนดไว้ ซึ่งตามกฎหมายไทยได้กำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้ส่งจองหุ้นจะต้องส่งใช้คราวแรกไม่น้อยกว่า 25% ของมูลค่าหุ้น
2. ถ้ามีจำนวนส่วนล้ามูลค่าหุ้นจะต้องส่งใช้พร้อมกันกับการส่งใช้เงินคราวแรก
3. จำนวนค่าหุ้นที่เหลือต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าจะให้ชำระกี่งวด

10. จงให้ความหมายของข้อบัญญัติต่อไปนี้

- บัญชีลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ
- บัญชีทุนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิที่จองแล้ว
- บัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ
- บัญชีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ
- บัญชีทุนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ

ตอบ บัญชีลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หมายถึง ผู้จองซื้อหุ้นที่ยังมิได้ชำระเงิน จึงบันทึกบัญชีเดบิตลูกหนี้ค่าหุ้น เมื่อนำเงินมาชำระค่าหุ้นก็จะเครดิตบัญชีลูกหนี้ค่าหุ้น โดยจะบันทึกด้วยราคาขาย

บัญชีทุนหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิที่จองแล้ว หมายถึง หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิที่มีการจองแล้วแต่ยังไม่ได้ออกใบหุ้นให้จะบันทึกบัญชีด้านเครดิตในขณะที่มีการจองหุ้นด้วยราคาตามมูลค่า ถ้าออกใบหุ้นให้ผู้ชำระเงินครบบันทึกบัญชีด้านเดบิต

บัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หมายถึง การจองหุ้นราคาสูงกว่ามูลค่า จะบันทึกด้านเครดิต

บัญชีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หมายถึง การจองหุ้นในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่า จะบันทึกด้านเดบิต

บัญชีทุนหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หมายถึง ผู้ถือหุ้นชำระเงินครบแล้วก็จะออกใบหุ้นให้ จะบันทึกบัญชีด้านเครดิตด้วยราคาตามมูลค่า

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบันทึกการเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด สามารถบันทึกการจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระเป็นงวดๆ มีการจองหุ้นและชำระเป็นงวดๆ ส่วนการบันทึกรายการบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นสามารถบันทึกได้วิธีเดียวคือการจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าได้ สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทเป็นค่าใช้จ่ายก่อนที่จะมีการดำเนินกิจการ นอกจากนี้บริษัทยังสามารถออกหุ้นโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้การจำหน่ายหุ้นโดยตรงคือ การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์ และการออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการทางหุ้นส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. อธิบายและบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทได้
4. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่นได้

5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูทักท้วง

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- กำหนดทุนจดทะเบียนให้เหมาะสมกับขนาดกิจการ
- บันทึบบัญชีตามรายการที่เกิดขึ้นจริง ไม่เกินหรือขาดจากข้อเท็จจริง
- ใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานบัญชีอย่างคุ้มค่า

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์รายการทางบัญชีที่เกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัท เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าจดทะเบียน
- อธิบายเหตุผลของการบันทึบบัญชี เช่น การบันทึกทุน หุ้น และเงินสด
- ใช้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในการบันทึก

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- จัดทำบัญชีอย่างถูกต้องเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด
- ตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึบบัญชี
- ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานบัญชี

5.4 เงื่อนไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด
- ความรู้เรื่องหุ้นทุน (หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ)
- ความรู้เกี่ยวกับการบันทึบบัญชี เช่น เดบิต เครดิต
- ความเข้าใจขั้นตอนการจำหน่ายหุ้น

5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการบันทึบบัญชี
- มีความรับผิดชอบต่อข้อมูลทางการเงิน
- มีความรอบคอบและตรวจสอบความถูกต้อง
- ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

5.6 4 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- จัดทำบัญชีช่วยให้ทราบฐานะทางการเงินของบริษัท
- สนับสนุนการตัดสินใจด้านการลงทุน
- เพิ่มความน่าเชื่อถือทางธุรกิจ

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความโปร่งใสให้กับผู้ถือหุ้น
- สร้างความเชื่อมั่นในองค์กร
- สนับสนุนการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบ

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ปลุกฝังความซื่อสัตย์และจริยธรรมในวิชาชีพบัญชี
- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- เคารพกฎระเบียบ

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้เอกสารบัญชีอย่างประหยัด
- ส่งเสริมการใช้ระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่จำเป็น

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชี (Accounting Principles)
- การบัญชีบริษัท (Corporate Accounting)
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- การดำเนินงานอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การบริหารเงินทุนในชุมชน
- การทำบัญชีอย่างง่ายในธุรกิจขนาดเล็ก
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบัญชีต่อเศรษฐกิจ
- ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำบัญชี
- ยึดหลักคุณธรรมในวิชาชีพ

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะบัญชีบริษัท
- สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี
- เคารพกฎหมาย

6. สารการเรียนรู้

- 1.การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด
- 2.การจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด
- 3.ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท
- 4.การจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสนทนากับผู้เรียนว่าหลังจากได้เรียนรู้รายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการจัดตั้งบริษัทพอสังเขปจากหน่วยเรียนก่อนแล้ว ลำดับต่อไปก็คือการเรียนรู้ถึงเนื้อหาหลักสำหรับรายวิชานี้ ซึ่งก็คือหลักปฏิบัติทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจในรูปแบบบริษัทตามลำดับ โดยจะเริ่มต้นเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการแรก คือการจัดตั้งและจัดหาเงินทุนเริ่มต้นโดยการออกหุ้นทุนจำหน่ายตามที่มีการระบุไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับเงินทุนที่จะใช้ในการดำเนินงานและขับเคลื่อนธุรกิจให้ประสบความสำเร็จและเติบโตในอนาคตต่อไป

2.ผู้เรียนและครูผู้สอนช่วยกันยกตัวอย่างบางส่วน เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาการเรียนการสอน

ขั้นสอน

3.ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้โสตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่น่าอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โสตทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ Power Point เพื่อแสดงให้เห็นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด โดยบริษัทจำกัด หรือบริษัทเอกชนจำกัดสามารถจำหน่ายหุ้นได้ 2 ราคา คือ ราคาตามมูลค่า และราคาสูงกว่ามูลค่า ตามกฎหมายของไทยห้ามมิให้จำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่า การที่จะจำหน่ายหุ้นได้นั้นต้องจดทะเบียนชนิดของหุ้น จำนวนหุ้นและมูลค่าหุ้น ซึ่งจะต้องบันทึกรายการ จดทะเบียนหุ้นในสมุดรายวันทั่วไป โดยบันทึกความจำ (Memorandum) ก่อนจึงบันทึกการจำหน่าย หุ้นตามวิธีต่างๆ ดังนี้

3.1. การจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียว

☒ จำหน่ายหุ้นในราคาตามมูลค่า จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ	XX
		ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	XX

☒ จำหน่ายหุ้นในราคาสูงกว่ามูลค่า จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด	XX
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ	XX
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	XX

3.2 การจำหน่ายหุ้นทุนโดยการเปิดให้จองและเรียกชำระเป็นงวดๆ

- ขั้นที่ 1 บันทึกการจองหุ้น
 ขั้นที่ 2 บันทึกการรับชำระค่าหุ้นงวดที่ 1 พร้อมส่วนเกินมูลค่าทั้งหมด
 ขั้นที่ 3 บันทึกการรับชำระค่าหุ้นงวดที่ 2
 ขั้นที่ 4 บันทึกการรับชำระค่าหุ้นงวดที่ 3
 ขั้นที่ 5 บันทึกการออกไปหุ้น เมื่อได้รับชำระครบแล้ว

จำหน่ายหุ้นในราคาตามมูลค่า จะบันทึกบัญชีตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 บันทึกการจองหุ้น

เดบิต	ลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ	XX
	ลูกหนี้ค่าหุ้นบุริมสิทธิ	XX
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญที่จองแล้ว	XX
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิที่จองแล้ว	XX

ขั้นที่ 2, 3 และ 4 บันทึกการรับชำระค่าหุ้น

เดบิต	เงินสด	XX
เครดิต	ลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ	XX
	ลูกหนี้ค่าหุ้นบุริมสิทธิ	XX

ขั้นที่ 5 บันทึกการออกไปหุ้น เมื่อได้รับชำระครบแล้ว

เดบิต	ทุน-หุ้นสามัญที่จองแล้ว	XX
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิที่จองแล้ว	XX
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ	XX
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	XX

4.ครูและผู้เรียนอธิบาย และแสดงการคำนวณการจำหน่ายหุ้นทุนของบริษัทมหาชนจำกัด โดยบริษัทมหาชนจำกัด จำหน่ายหุ้นได้ 3 ราคา คือ ราคาตามมูลค่า ราคาสูงกว่ามูลค่า และ ราคาต่ำกว่ามูลค่า มีหลักในการบันทึกบัญชีดังนี้

เดบิต	เงินสด	XX
	ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ	XX
	ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	XX
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ	XX
	ทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	XX

จะบันทึกแยกขาย
เป็นหุ้นแต่ละชนิดก็ได้

5.ครูและผู้เรียนอธิบายและสาธิตค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท โดยค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท. (Organization.Expense).หรือค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายหุ้น (Stock Issue Cost).เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการจัดตั้งบริษัทจำกัด.ในขณะที่ทำการจดทะเบียนและจำหน่ายหุ้น

6.ครูและผู้เรียนแสดงการคำนวณ และบันทึกบัญชี ในการปฏิบัติทางบัญชีของค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท จำกัดมี 2 วิธี คือ

6.1 บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในปีแรก จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท	XX	
เครดิต	เงินสด		XX

6.2 บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท ถือเป็นสินทรัพย์รอตัดจ่าย จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท	XX	
เครดิต	เงินสด		XX
**ในวันสิ้นงวดบัญชีจะต้องปรับปรุงตัดบัญชีค่าใช้จ่ายดังนี้			
เดบิต	ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทตัดบัญชี	XX	
เครดิต	ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท		XX

7.ครูและผู้เรียนอธิบายและสาธิตการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น กิจการบริษัทจำกัดนำหุ้นทุนออกจำหน่าย โดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียว หรือชำระค่าหุ้น เป็นงวดๆ นั้นจะได้เงินสดมาบริหารกิจการจากการออกหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ และสามารถออกหุ้นโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้การจำหน่ายหุ้นโดยตรงคือ

7.1. การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ เช่น

สมุดรายวันทั่วไป					หน้า 1		
วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
		ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท		12,000	-		
		ทุนเรือนหุ้น (100x100)				10,000	
		ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (12,000-10,000)				2,000	
		ออกหุ้นสามัญชำระค่าบริการ 100 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ค่าบริการ 12,000 บาท					

7.2. การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต		เครดิต	
		ที่ดินและอาคาร		2,100,000	-		
		ทุนเรือนหุ้น (20,000x100)				2,000,000	-
		ส่วนเกินมูลค่าหุ้น				100,000	-
		ออกหุ้นสามัญ 20,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท แลกกับที่ดินและอาคารราคา 2,100,000 บาท					

7.3. การออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการห้างหุ้นส่วน

เดบิต	สินทรัพย์ต่างๆ	XX	
	ค่าความนิยม (ถ้ามี)	XX	
เครดิต	หนี้สินต่างๆ		XX
	ห้างหุ้นส่วน...		XX

8.ผู้เรียนทำกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้เรียนทุกคนศึกษาหาความรู้เรื่องการจำหน่ายหุ้น และการบันทึกรายการเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน โดยละความสามารถเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน แต่งตั้งกรรมการบริหารจัดการของแต่ละกลุ่มเอง
3. ทุกกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอข้อมูลความรู้ตามข้อ 1 โดยมีกรณีศึกษาประกอบการบันทึกรายการบัญชีในสมุดรายวันทั่วไปทั้ง 3 กรณี คือ
  - 3.1 บันทึกรายการบัญชีตามมูลค่า
  - 3.2 บันทึกรายการบัญชีสูงกว่ามูลค่า
  - 3.3 บันทึกรายการบัญชีต่ำกว่ามูลค่า
- 4.เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
- 5.ทุกกลุ่มนำผลงานส่งครูผู้สอน
- 6.ผู้เรียนทุกคนสรุปเนื้อหาและกรณีศึกษาส่งครูผู้สอน
- 9.ผู้เรียนบันทึกรายการบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยชำระค่าหุ้นครั้งเดียว ซึ่งจะบันทึกบัญชีตามราคาที่ยขายในราคาตามมูลค่า ราคาต่ำกว่ามูลค่า และราคาสูงกว่ามูลค่า ตามโจทย์ที่กำหนดให้
- 10.ครูเน้นผู้เรียนให้มีความละเอียดรอบคอบ มีความอดทน มีความเข้มแข็ง มีความเพียรพยายาม ให้มีความสามารถฝึกปฏิบัติได้จริง นอกจากนั้นยังให้ระมัดระวังความปลอดภัยในการฝึกปฏิบัติงานที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่ได้ตั้งใจ เพราะในการประกอบอาชีพจริง ๆ ผู้เรียนต้องรับผิดชอบในงานที่ลูกค้านำมาให้ทำ ดังนั้นผู้เรียนต้องฝึกทักษะความชำนาญเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างรายได้ที่ดีในอนาคตต่อไป และพร้อมรับผลกระทบและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต คือ ทำให้เข้มแข็ง ก็จะทำให้ครอบครัวมีเงินออมอันเกิดจากการทำงานของเราได้ ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญคือเรื่องคุณธรรม ลักษณะดังกล่าวนี้ก็จะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง รวมทั้งมีความอดทน มีความเพียรพยายามในการทำงานในชีวิตประจำวันได้ในอนาคตต่อไปเป็นอย่างดี

ขั้นสรุปและการประยุกต์

- 11.ผู้เรียนสรุปการบันทึกรายการเกี่ยวกับการออกหุ้น โดยสุ่มผู้เรียนบางคนบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป และจัดทำงบการเงิน
- 12.ผู้เรียนทำใบงาน และแบบประเมินผล
- 13.ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย หมายถึง การจดบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินหรือบางส่วนเกี่ยวข้องกับการเงิน โดยผ่านการวิเคราะห์ จดบันทึกเพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของตนเองหรือครอบครัวในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ตัวอย่างแบบบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่าย							
ว.ด.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน		ว.ด.ป.	รายรับ	จำนวนเงิน	
		บาท	สต.			บาท	สต.

ผู้เรียนบันทึกรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนของตนเองในภาคเรียนนี้ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

สมุดบันทึก รายรับ-รายจ่าย ในครัวเรือน

ของนาย/นาง/นางสาว.....

ประจำภาคเรียนที่.../.....ระหว่างเดือน.....ถึงเดือน.....พ.ศ. ....

วัน เดือน ปี	รายการ	รายรับ	รายจ่าย	คงเหลือ

หมายเหตุ ถ้าไม่พอให้ใช้กระดาษ A-4 ตีแบบฟอร์มเพิ่มเติมได้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

- เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
- รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

- สื่อ Power point
- เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
- ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

- ใบความรู้
- แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

- ใบงาน
- แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของ บริษัทจำกัดได้	1.สามารถอธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของ บริษัทจำกัดได้
2.อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของ บริษัทมหาชนจำกัดได้	2.สามารถอธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของ บริษัทมหาชนจำกัดได้
3.อธิบายและบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทได้	3.สามารถอธิบายและบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทได้
4.อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่นได้	4.สามารถอธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่นได้

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้ แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก

คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบันทึกการเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด สามารถบันทึกการจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระเป็นงวดๆ มีการจองหุ้นและชำระเป็นงวดๆ. ส่วนการบันทึกรายการบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นสามารถบันทึกได้วิธีเดียวคือการจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าได้ สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทเป็นค่าใช้จ่ายก่อนที่จะมีการดำเนินกิจการ นอกจากนี้บริษัทยังสามารถออกหุ้นโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้การจำหน่ายหุ้นโดยตรงคือ.การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์ และการออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการทางหุ้นส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. อธิบายและบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทได้
4. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่นได้

5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูทดแทน

5.สาระการเรียนรู้

1. การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด

การจำหน่ายหุ้นของบริษัทจำกัด เป็นกระบวนการที่บริษัทออกหุ้นเพื่อระดมเงินทุนจากผู้ถือหุ้น โดยทั่วไปหุ้นจะมีมูลค่าที่ตราไว้ (Par Value) และสามารถจำหน่ายได้ 3 ลักษณะ ได้แก่

- **จำหน่ายตามมูลค่าที่ตราไว้**
บริษัทได้รับเงินเท่ากับมูลค่าหุ้นที่กำหนด ไม่มีส่วนเกินหรือส่วนลด
- **จำหน่ายสูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ (Premium)**
ส่วนต่างที่ได้รับเพิ่มจะบันทึกเป็น “ส่วนเกินมูลค่าหุ้น” ในส่วนของผู้ถือหุ้น
- **จำหน่ายต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ (Discount)**
โดยกฎหมายทั่วไปจะไม่อนุญาต ยกเว้นบางกรณีตามเงื่อนไขที่กำหนด

✚ การบันทึกบัญชีจะเกี่ยวข้องกับบัญชีเงินสด/ธนาคาร และบัญชีหุ้น รวมถึงส่วนเกินมูลค่าหุ้น (ถ้ามี)

2. การจำหน่ายหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด

บริษัทมหาชนจำกัดสามารถเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปได้ โดยมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- มีการเสนอขายผ่านตลาดหลักทรัพย์หรือการจองซื้อหุ้น (Public Offering)
- มีหน่วยงานกำกับดูแล เช่น สำนักงาน ก.ล.ต. เข้ามาควบคุม
- หุ้นอาจมีทั้ง **หุ้นสามัญ** และ **หุ้นบุริมสิทธิ**

✚ ประเด็นทางบัญชีที่สำคัญ ได้แก่

- การรับชำระค่าหุ้น (อาจชำระครั้งเดียวหรือผ่อนชำระ)
- การบันทึกเงินจองซื้อหุ้น
- การจัดสรรหุ้นและคืนเงิน (กรณีจองเกิน)
- การรับรู้ส่วนเกินมูลค่าหุ้น

3. ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท

ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท (Organization Costs) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนเริ่มดำเนินการ เช่น

- ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนบริษัท
- ค่าทนายความ / ค่าที่ปรึกษา
- ค่าโฆษณาประชาสัมพันธ์การจัดตั้ง

✚ หลักการบัญชี:

- ในปัจจุบันนิยมบันทึกเป็น **ค่าใช้จ่ายทันที (Expense)** ในงวดที่เกิดขึ้น
- ไม่ถือเป็นสินทรัพย์ถาวร (ตามแนวคิดบัญชีสมัยใหม่)

4. การจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่น

นอกจากการรับเงินสด บริษัทอาจจำหน่ายหุ้นด้วยวิธีอื่น เช่น

- แลกเปลี่ยนกับสินทรัพย์
เช่น ที่ดิน อาคาร หรืออุปกรณ์ โดยบันทึกตามมูลค่ายุติธรรม
- ชำระค่าบริการหรือค่าจ้าง
เช่น ออกหุ้นให้ผู้ก่อตั้งหรือที่ปรึกษา
- การออกหุ้นเป็นโบนัส (Bonus Shares)
เป็นการจัดสรรกำไรสะสมให้ผู้ถือหุ้น โดยไม่รับเงินเพิ่ม

📌 ประเด็นสำคัญ:

- ต้องพิจารณามูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทน
- มีผลต่อโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้น

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 3
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้นทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทจำกัด และการบัญชีจำหน่ายหุ้นทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การบันทึกการเกี่ยวกับการจำหน่ายหุ้นทุนของบริษัทจำกัด สามารถบันทึกการจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระค่าหุ้นครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นโดยให้ชำระเป็นงวดๆ มีการจองหุ้นและชำระเป็นงวดๆ ส่วนการบันทึกรายการบัญชีของบริษัทมหาชนจำกัดนั้นสามารถบันทึกได้วิธีเดียวคือการจำหน่ายหุ้นโดยชำระครั้งเดียวและจำหน่ายหุ้นทุนต่ำกว่ามูลค่าได้ สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทเป็นค่าใช้จ่ายก่อนที่จะมีการดำเนินกิจการ นอกจากนี้บริษัทยังสามารถออกหุ้นโดยวิธีอื่น ซึ่งมีใช้การจำหน่ายหุ้นโดยตรงคือ การออกหุ้นเพื่อชำระค่าบริการ การออกหุ้นเพื่อแลกกับสินทรัพย์ และการออกหุ้นเพื่อรับโอนกิจการทางหุ้นส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นทุนของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. อธิบายและบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัทได้
4. อธิบายและบันทึกบัญชีการจำหน่ายหุ้นโดยวิธีอื่นได้

5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

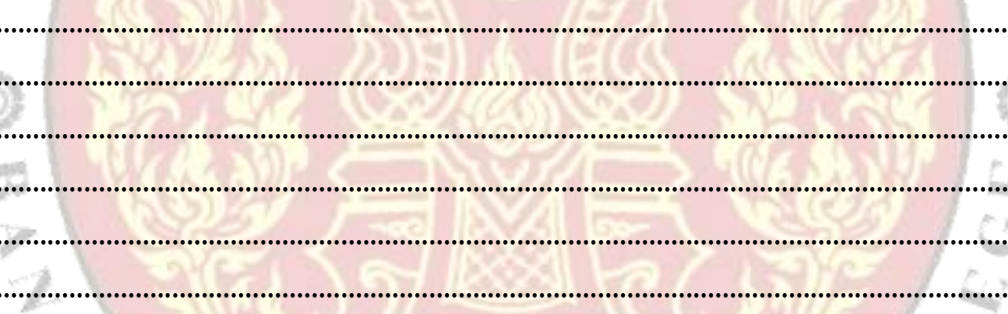
5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.6 การประหยัด
5.2 ความมีวินัย	5.7 ความสนใจใฝ่รู้
5.3 ความรับผิดชอบ	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต	5.9 ความรักสามัคคี
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.10 ความกตัญญูกตเวที

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

ตอบ

[illegible]

ตอบ

ตอบ

[illegible]

4. ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมอย่างไรบ้าง

ตอบ ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมดังนี้

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยข้อ 3-1

กรณีที่ 1 บริษัท เส้นตรง จำกัด จำหน่ายหุ้นสามัญ 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคาตามมูลค่า และจำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท ในราคาตามมูลค่า

สมุทรรายวันทั่วไป

หน้า 1

[illegible]

กรณีที่ 2 บริษัท ตะวัน จำกัด จำหน่ายหุ้นสามัญ 2,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคาหุ้นละ 110 บาท และจำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ 500 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท ในราคาหุ้นละ 55 บาท

สมุทรรายวันทั่วไป

หน้า 1

[illegible]

กรณีที่ 3 บริษัท ดารา จำกัด

สมุทรรายวันทั่วไป

หน้า 1

[illegible]

7. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึงอะไร สามารถแบ่งออกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง

ตอบ บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึง บริษัทที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ

บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บริษัทจำกัด หรือเรียกว่า บริษัทเอกชนจำกัด (Private Corporations)
2. บริษัทมหาชนจำกัด (Public Corporations)

2. ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วย

1. ชื่อของบริษัท (ตามที่จองชื่อไว้)
2. ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ (ตั้งอยู่ ณ จังหวัดใด)
3. วัตถุประสงค์ของบริษัทที่จะประกอบกิจการค้า
4. ทุนจดทะเบียน ต้องแบ่งเป็นหุ้นๆ มีมูลค่าเท่าๆ กัน (มูลค่าหุ้นต้องไม่ต่ำกว่า 5 บาท)
5. ชื่อ ที่อยู่ อาชีพและจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มก่อการจองชื่อไว้
6. ชื่อ ที่อยู่ อายุ สัญชาติของพยาน 2 คน
7. อากรแสตมป์ 200 บาท

3. จงอธิบายรายละเอียดในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียว มาให้เข้าใจ

ตอบ การจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนตั้งบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวก็ได้

1. จัดให้มีผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน
2. ประชุมจัดตั้งบริษัท เพื่อพิจารณากิจการต่างๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1108 โดยมีผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนเข้าร่วมประชุม หรือมอบฉันทะก็ได้ และผู้เริ่มก่อการ และผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น

3. ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการบริษัท

4. กรรมการได้เรียกให้ผู้เข้าชื่อซื้อหุ้น ใช้เงินค่าหุ้น โดยจะเรียกครั้งเดียวเต็มมูลค่าหรือ ร้อยละ 25 ตามมาตรา 1110 ก็ได้ และผู้เข้าชื่อซื้อหุ้นทุกคนได้ชำระเงินค่าหุ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมอย่างไรบ้าง

ตอบ ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมดังนี้

1. จดทะเบียนบริคณห์สนธิทุกจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาท แห้งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ 50 บาท เศษของ 100,000 บาท ให้คิดเป็น 100,000 บาท ไม่ให้ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ให้เป็น 25,000 บาท
2. คิดตามทุนจดทะเบียนแสนละ 500 บาท แต่ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท และไม่เกิน 250,000 บาท
3. หนังสือรับรอง ฉบับละ 200 บาท

4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท
5. รับรองสำเนาเอกสารหน้าละ 50 บาท

5. บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะดังนี้

1. มีเงินทุนจดทะเบียน แบ่งทุนออกเป็นหุ้น ซึ่งไม่ได้กำหนดมูลค่าหุ้นไว้ แต่กำหนดไว้ว่า “หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากัน”
2. ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ
3. ผู้ถือหุ้นสามารถโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นได้
4. การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด จะต้องเริ่มจัดตั้งบริษัทตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป
5. มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535
6. เสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยออกหนังสือชี้ชวนให้ซื้อหุ้น
7. กู้ยืมเงินโดยการออก “หุ้นกู้” ได้ ตามมติที่ประชุมของบริษัท
8. จำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่าได้ ถ้าดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และบริษัทมีผลขาดทุน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น
9. สามารถซื้อหุ้นของตนเองกลับคืนมาได้ (Treasury Stock)
10. เสนอขายหุ้นต่อประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
11. ต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้า และคำว่า “จำกัด (มหาชน)” ต่อท้ายเสมอ

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การรับหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การรับหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การรับหุ้นเป็นการยกเลิกสิทธิในการเป็นเจ้าของบริษัทจำกัด โดยบริษัทส่งจดหมายลงทะเบียนส่งคำบอกกล่าว ให้ผู้จองหุ้นมาชำระค่าหุ้น ถ้าผู้ถือหุ้นผิดนัดไม่ชำระค่าหุ้นบริษัทก็จะส่งจดหมายลงทะเบียนเตือนให้ชำระค่าหุ้น พร้อมดอกเบี้ยและเงื่อนไข ถ้าไม่ชำระตามที่กำหนดจะทำการรับหุ้น หากผู้ถือหุ้นไม่สามารถนำเงินมาชำระตามที่แจ้งได้ บริษัทก็จะทำการรับหุ้น ส่วนการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับหุ้นจะมีการรับหุ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีการนำหุ้น ออกให้จองและมีการรับชำระค่าหุ้นบางส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 4.1 อธิบายความหมายของการรับหุ้นได้
- 4.2 อธิบายการรับหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
- 4.3 สามารถบันทึกบัญชีการขายทอดตลาดได้
- 4.4 สามารถบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดได้
- 4.5 สามารถบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระได้
- 4.6 สามารถบันทึกบัญชีการชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถือหุ้นได้
- 4.7 สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับหุ้นได้

5. การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- การเรียกชำระค่าหุ้นและการรับหุ้นต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่เหมาะสม ไม่เกินสิทธิของบริษัท
- บันทึกบัญชีเฉพาะรายการที่เกิดขึ้นจริง ไม่เกินหรือขาดจากข้อเท็จจริง
- ดำเนินการรับหุ้นเฉพาะกรณีจำเป็น เช่น ผู้ถือหุ้นไม่ชำระเงินตามกำหนด

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์สาเหตุของการรับหุ้น เช่น ค้างชำระค่าหุ้น
- บันทึกบัญชีตามหลักการ เช่น การตัดหุ้นและการรับเงินที่ชำระแล้ว

- อธิบายเหตุผลของการบันทึกบัญชีแต่ละรายการ

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับบริษัทเพื่อลดความเสี่ยง
- ตรวจสอบข้อมูลก่อนรับหุ้นเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด
- จัดทำเอกสารประกอบอย่างครบถ้วน

5.4 เจือ้นไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับหุ้นทุนและการเรียกชำระค่าหุ้น
- ความเข้าใจเรื่องการรับหุ้นและขั้นตอน
- ความรู้การบันทึกบัญชี (เดบิต-เครดิต)
- ความรู้ด้านกฎหมายบริษัทที่เกี่ยวข้อง

5.5 เจือ้นไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการบันทึกบัญชี
- มีความรอบคอบและตรวจสอบความถูกต้อง
- ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรม
- เคารพกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.6 4 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- ช่วยรักษาโครงสร้างทุนของบริษัท
- ป้องกันความเสียหายจากผู้ถือหุ้นที่ไม่ชำระเงิน
- ส่งเสริมการบริหารเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความเป็นธรรมระหว่างผู้ถือหุ้น
- สร้างความเชื่อมั่นในระบบบริหารบริษัท
- ส่งเสริมความโปร่งใส

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- ปลุกฝังความซื่อสัตย์ในวิชาชีพบัญชี
- เคารพกฎระเบียบขององค์กร

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้เอกสารอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้ทรัพยากรเกินจำเป็น

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชีบริษัท (Corporate Accounting)
- การบัญชีหุ้นทุน
- การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน
- การบริหารอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การบริหารเงินร่วมกันในชุมชน
- การรักษาความยุติธรรมในการลงทุน
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบัญชีต่อเศรษฐกิจ
- ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำบัญชี
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะบัญชีบริษัท
- สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

- 1.ความหมายของการรับหุ้น
- 2.การรับหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- 3.การขายทอดตลาด
- 4.ดอกเบี้ยค่าหุ้น ค้างชำระ
- 5.การชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถือหุ้น
- 6.วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับหุ้น

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทักทายและตรวจสอบรายชื่อนักเรียนพร้อมตรวจระเบียบความพร้อมก่อนเข้าเรียน และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของวิทยาลัยฯ
2. ผู้เรียนรับฟังจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วยพร้อมทั้งซักถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน เรื่อง การรับหุ้น
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 4
4. นักเรียนรับฟังคำเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 4 จากครูผู้สอน
5. ครูสำรวจความพร้อมของนักเรียน และร่วมกันยกตัวอย่างการรับหุ้น

ขั้นสอน

- 1.ผู้เรียนเปิดสื่อการเรียนการสอนเนื้อหาของหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การรับหุ้น
2. ผู้เรียนฟังอธิบายเนื้อหาตามสื่อการเรียนจากครูผู้สอน
- 3.ผู้เรียนช่วยกันอภิปรายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรับหุ้น
- 4.ผู้เรียนทำแบบฝึกหัด และในสมุดบัญชี โดยครูผู้สอนเดินดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด และหมั่นสังเกต

พฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน

- 5.นักเรียนและครูผู้สอนร่วมเฉลยแบบฝึกหัด และแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
- 6.นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4-5 คน
- 7.นักเรียนฟังอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติตามใบงานที่ 4 จากครูผู้สอน
- 8.นักเรียนปฏิบัติตามใบงานที่ 4
- 9.นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับเพื่อนนักเรียน หรือครูผู้สอนสุ่มเรียกนักเรียน เพื่อซักถามหรือแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุปและการประยุกต์

1. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามข้อสงสัยที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน ตอบข้อซักถามและสรุปเนื้อหา
2. ผู้เรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการรับหุ้น
3. ครูยกตัวอย่างการการรับหุ้น โดยคำนึงถึงเงื่อนไขคุณธรรมประกอบด้วย ในการบันทึกบัญชีก็ต้องคำนึงถึงความพอดี ระเบิดระวังผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ จะได้ไม่มีปัญหาต่าง ๆ ตามมา เช่น ข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชี โดยเน้น

- 1) การมีความรู้ คือ นำความรู้มาใช้ในการวางแผนและดำเนินชีวิต
- 2) การมีคุณธรรม คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. ครูเฉลยแบบประเมินผลการเรียนรู้หน่วยที่ 4 ตอนที่ 1 โดยใช้ Projector เฉลยหน้าชั้นเรียน
5. ผู้เรียนวางแผนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับงานในธุรกิจที่จำเป็นต้องใช้โดยทั่วไป

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 4
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 4 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายความหมายของการรับหุ้นได้	1.สามารถอธิบายความหมายของการรับหุ้นได้
2.อธิบายการรับหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้	2.สามารถอธิบายการรับหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
3.บันทึกบัญชีการขายทอดตลาดได้	3.สามารถบันทึกบัญชีการขายทอดตลาดได้
4.บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดได้	4.สามารถบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดได้
5.บันทึกบัญชีดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระได้	5.สามารถบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระได้
6.บันทึกบัญชีการชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถือหุ้นได้	6.สามารถบันทึกบัญชีการชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถือหุ้นได้
7.บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับหุ้นได้	7.สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับหุ้นได้

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก

คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การริบหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การริบหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การริบหุ้นเป็นการยกเลิกสิทธิในการเป็นเจ้าของบริษัทจำกัด โดยบริษัทส่งจดหมายลงทะเบียนส่งคำบอกกล่าว ให้ผู้จองหุ้นมาชำระค่าหุ้น ถ้าผู้ถือหุ้นผิดนัดไม่ชำระค่าหุ้นบริษัทก็จะส่งจดหมายลงทะเบียนเตือนให้ชำระค่าหุ้น พร้อมดอกเบี้ยและเงื่อนไข ถ้าไม่ชำระตามกำหนดจะทำการริบหุ้น หากผู้ถือหุ้นไม่สามารถนำเงินมาชำระตามที่แจ้งได้ บริษัทก็จะทำการริบหุ้น ส่วนการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการริบหุ้นจะมีการริบหุ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีการนำหุ้น ออกให้จองและมีการรับชำระค่าหุ้นบางส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 4.1 อธิบายความหมายของการริบหุ้นได้
- 4.2 อธิบายการริบหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
- 4.3 สามารถบันทึกบัญชีการขายทอดตลาดได้
- 4.4 สามารถบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดได้
- 4.5 สามารถบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระได้
- 4.6 สามารถบันทึกบัญชีการชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถูกริบหุ้นได้
- 4.7 สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการริบหุ้นได้

5.สาระการเรียนรู้

ความหมายของการริบหุ้น

การริบหุ้น (Forfeiture of Share) หมายถึง การที่ผู้จองซื้อหุ้นไม่ชำระค่าหุ้นที่เหลือหลังจากชำระงวดแรกไปไม่น้อยกว่า 25% ของมูลค่าหุ้นแล้ว บริษัทจึงยกเลิกการจองหุ้น และนำหุ้นที่ถูกริบออกขายทอดตลาดทันที

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1121-1125 เมื่อผู้ถือหุ้นผิดนัดไม่มาชำระค่าหุ้นตามกำหนดเวลา บริษัทจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเรียกให้ชำระค่าหุ้นแต่ละครั้งต้องแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 21 วัน โดยส่งคำเตือนด้วยจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ 2 ครั้ง ให้ผู้ถือหุ้นนำเงินค่าหุ้นพร้อมดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระมาชำระภายในกำหนดเวลา ณ สถานที่ที่ได้ระบุไว้ และคำเตือนดังกล่าวจะต้องระบุด้วยว่าถ้าผู้ถือหุ้นผิดนัดไม่มาชำระค่าหุ้นอีกบริษัทจะทำการริบหุ้นเสีย ถ้าในหนังสือเตือนให้มาชำระหนี้ค่าหุ้นไม่ได้ระบุว่าจะริบหุ้น คณะกรรมการก็จะทำการริบหุ้นไม่ได้

2. เมื่อบริษัทริบหุ้นมาแล้ว จะต้องนำหุ้นออกขายทอดตลาดโดยไม่ชักช้า เหตุผลก็คือกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้บริษัทจำกัดเป็นเจ้าของถือหุ้นของตน ดังนั้น หุ้นที่บริษัทริบมา บริษัทจะรับซื้อไว้เองไม่ได้ จึงต้องนำออกขายทอดตลาด

3. เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดหุ้นที่ริบนั้น ให้หัก

3.1 ค่าหุ้นที่เรียกไปแล้วและผู้ถูกริบหุ้นยังค้างชำระอยู่

3.2 ดอกเบี้ยของการผิดนัดชำระหนี้ค่าหุ้น ดอกเบี้ยนี้ให้คิดได้ตามอัตราที่ได้กำหนดไว้ใน

ข้อบังคับของบริษัท ถ้าข้อบังคับไม่ได้กำหนดไว้ก็ให้คิดได้ไม่เกินที่กฎหมายกำหนด สำหรับระยะเวลาการคิดดอกเบี้ยก็ให้คิดดอกเบี้ยนับตั้งแต่วันผิดนัดชำระค่าหุ้นจนถึงวันที่บริษัทขายหุ้น ที่ริบได้

การริบหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อบริษัทริบหุ้นจะต้องบันทึกรายการยกเลิกบัญชีหุ้นหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หรือบัญชีหุ้นหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิให้จบแล้ว แล้วแต่กรณี เท่ากับจำนวนที่ได้เรียกชำระไปแล้วทั้งหมดและยกเลิกบัญชีส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าของหุ้นจำนวนนั้นที่ได้เคยบันทึกบัญชีไปแล้ว พร้อมกับยกเลิกบัญชีลูกหนี้ค่าหุ้นส่วนที่ค้างชำระ ผลต่างระหว่างราคาขายหุ้นที่เรียกชำระไปแล้วกับหนี้ที่ค้างชำระจะนำไปเครดิตไว้ในบัญชี “ผู้ถูกริบหุ้น” ผลต่างนี้จะมีจำนวนเท่ากับค่าหุ้นที่ผู้ถือหุ้นได้ส่งเงินชำระค่าหุ้นมาแล้ว บัญชี “ผู้ถูกริบหุ้น” จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทและผู้ถูกริบหุ้นว่าเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ระหว่างกันเท่าไร

การขายทอดตลาด

การขายทอดตลาด คือ การนำหุ้นจำนวนเดิมที่ริบมาได้ออกจำหน่ายไปอีกครั้งหนึ่ง โดยวิธีการประมูลราคา ผู้เสนอราคาซื้อสูงสุดจะเป็นผู้มีสิทธิซื้อหุ้นจำนวนนั้นตามราคาที่เสนอซื้อและจะเป็นผู้ถือหุ้นแทนผู้ถือหุ้นรายเดิมที่บริษัทริบหุ้นมา ดังนั้น เมื่อบริษัทขายทอดตลาดได้บริษัทจะต้องได้รับเงินพร้อมทั้งส่งมอบหุ้นจำนวนนั้นให้แก่ผู้ถือหุ้นรายใหม่ ซึ่งสามารถบันทึกบัญชีโดยเดบิตเงินสด ตามจำนวนเงินที่ขายได้และเครดิตหุ้นหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ พร้อมทั้งเครดิตส่วนเกินมูลค่าหรือเดบิตส่วนต่ำกว่ามูลค่าในจำนวนเท่ากับจำนวนเดิมที่ได้บันทึกบัญชียกเลิกไปเมื่อตอนริบหุ้น ผลต่างระหว่างราคาขายทอดตลาดกับราคาเดิมที่เคยออกขาย ถือเป็นกำไรหรือขาดทุนจากการริบหุ้น ซึ่งบริษัทจะต้องคืนให้ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบ ดังนั้น บริษัทจะนำผลต่างนี้ไปเดบิตหรือเครดิตบัญชี “เจ้าหนี้ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบหุ้น” แล้วแต่กรณี

ค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด

การนำหุ้นไปขายทอดตลาดย่อมต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าบริการในการขาย ค่าธรรมเนียม ฯลฯ ซึ่งผู้ถูกริบหุ้นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ แต่เมื่อมีการขายทอดตลาด บริษัทจำเป็นต้องเป็นผู้ท

รองจ่ายค่าใช้จ่ายจำนวนนี้ไปก่อนแล้วจึงไปเรียกเก็บคืนมาจากผู้ถูกริบหุ้นในภายหลัง ซึ่งโดยปกติก็จะใช้วิธีการหักบัญชีระหว่างกัน

ดอกเบียค่าหุ้น ค้างชำระ

การที่ผู้ถือหุ้นติดค้างไม่ชำระเงินค่าหุ้นจนเป็นเหตุให้ต้องมีการริบหุ้นและนำออกขายทอดตลาดในที่สุด ทำให้บริษัทได้รับชำระค่าหุ้นล่าช้า ซึ่งบริษัทมีสิทธิคิดดอกเบียค่าหุ้นค้างชำระเอาจากผู้ถูกริบหุ้นได้ ดอกเบียค่าหุ้น ค้างชำระนี้จะคำนวณจากจำนวนหนี้ค่าหุ้นคงค้าง โดยคำนวณตามอัตราดอกเบียที่กำหนด และคำนวณตาม ระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่ผู้ถือหุ้นผิดนัดชำระหนี้ค่าหุ้นจนถึงวันที่บริษัทขายทอดตลาดหุ้นได้ ดอกเบียที่คำนวณได้ ตามจำนวนนี้ถือเป็นรายได้ของบริษัท แต่เนื่องจากผู้ถือหุ้นเดิมมักจะยังไม่จ่ายดอกเบียจำนวนนี้ให้ทันที แต่จะให้ บริษัทนำไปหักบัญชีหนี้สินระหว่างกัน ดังนั้น บริษัทจึงต้องบันทึกบัญชีรายได้จำนวนนี้เข้ากับบัญชีเจ้าหนี้ผู้ถือ หุ้นที่ถูกริบ

การชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถูกริบหุ้น

หลังจากที่บริษัทริบหุ้นและนำออกขายทอดตลาด และคิดค่าใช้จ่ายระหว่างกันเรียบร้อยแล้ว บริษัทต้อง ชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถูกริบหุ้น สามารถทำได้โดย

1. คำนวณหาจำนวนเงินสดคงเหลือจากการขายหุ้นและหักค่าใช้จ่าย
2. คำนวณโดยพิจารณาจากยอดคงเหลือในบัญชี “เจ้าหนี้ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบ” ถ้าบัญชีผู้ถูกริบหุ้นมียอดคงเหลือ ด้านเดบิต แสดงว่าผู้ถูกริบหุ้นเป็นลูกหนี้บริษัท บริษัทจะรับเงินคืน แต่ถ้าบัญชีเจ้าหนี้ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบอยู่ด้านเครดิต แสดงว่าผู้ถูกริบหุ้นเป็นเจ้าหนี้บริษัท บริษัทต้องคืนเงินให้

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการริบหุ้น

การริบหุ้นตามกฎหมายไทยมีวิธีเดียวคือวิธีที่ 1 ส่วนกฎหมายของสหรัฐอเมริกา มี 4 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 บริษัทนำหุ้นที่ถูกริบขายทอดตลาดบันทึกราคาที่จำหน่ายไว้เดิมหลังจากหักค่าหุ้นที่ค้างชำระและ ค่าใช้จ่ายแล้วให้คืนเงินแก่ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบ (วิธีตามกฎหมายไทย) บันทึกบัญชีโดย

วิธีที่ 2 บริษัทออกใบหุ้นให้บางส่วนเท่ากับจำนวนเงินที่ชำระมาแล้ว โดยบริษัทคิดค่าหุ้นให้ในราคา ที่ ออกจำหน่ายครั้งแรก ส่วนเงินที่เหลือจากการออกใบหุ้นให้คืนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม

วิธีที่ 3 บริษัทคืนเงินให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ถูกริบด้วยเงินที่ชำระมาแล้วทั้งหมด

วิธีที่ 4 บริษัทรับเงินจากผู้จองซื้อหุ้นได้ชำระมาแล้วทั้งหมด

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 4
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 11
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การริบหุ้น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การริบหุ้น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การริบหุ้นเป็นการยกเลิกสิทธิในการเป็นเจ้าของบริษัทจำกัด โดยบริษัทส่งจดหมายลงทะเบียนส่งคำบอกกล่าว ให้ผู้จองหุ้นมาชำระค่าหุ้น ถ้าผู้ถือหุ้นผิดนัดไม่ชำระค่าหุ้นบริษัทก็จะส่งจดหมายลงทะเบียนเตือนให้ชำระค่าหุ้น พร้อมดอกเบี้ยและเงื่อนไข ถ้าไม่ชำระตามกำหนดจะทำการริบหุ้น หากผู้ถือหุ้นไม่สามารถนำเงินมาชำระตามที่แจ้งได้ บริษัทก็จะทำการริบหุ้น ส่วนการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการริบหุ้นจะมีการริบหุ้นได้ก็ต่อเมื่อต้องมีการนำหุ้น ออกให้จองและมีการรับชำระค่าหุ้นบางส่วน

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 4.1 อธิบายความหมายของการริบหุ้นได้
- 4.2 อธิบายการริบหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้
- 4.3 สามารถบันทึกบัญชีการขายทอดตลาดได้
- 4.4 สามารถบันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาดได้
- 4.5 สามารถบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค่าหุ้นค้างชำระได้
- 4.6 สามารถบันทึกบัญชีการชำระบัญชีระหว่างบริษัทและผู้ถูกริบหุ้นได้
- 4.7 สามารถบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการริบหุ้นได้

5. ใบงาน/แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
		บันทึกการจองหุ้นสามัญ 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท ในราคาหุ้นละ 115 บาท					
		รับชำระค่าหุ้นงวดแรก 35% พร้อมส่วนเกินมูลค่าหุ้น ค่าหุ้นงวดแรก = $100 \times 35\% = 35 + 15 = 50$ บาท					
		รับชำระค่าหุ้นงวดที่ 2 65% ชำระเพียง 800 หุ้น ค่าหุ้นงวดที่ 2 = $115 - 50 = 65$ บาท					
		ออกไปหุ้นให้ผู้ถือหุ้นที่ชำระค่าหุ้นครบ 800 หุ้น					
		ยกเลิกการจองหุ้น โดยรับหุ้นที่ค้างชำระ 200 หุ้น					
		นำหุ้นที่ถูกรับออกขายทอดตลาดในราคาหุ้นละ 110 บาท					
		จ่ายค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นที่ถูกรับ					
		คิดดอกเบี้ยจากลูกหนี้ค่าหุ้นที่ค้างชำระ 6% ต่อปี (2 เดือน)					
		จ่ายเงินที่เหลือคืนหลังหักค่าหุ้นที่ค้างชำระ ค่าใช้จ่ายและ ดอกเบี้ยแล้ว ($10,000 - 1,000 - 400 - 130 = 8,470$)					

สมุดรายวันทั่วไป

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25X3	2	จัดทะเบียนหุ้นสามัญ 10,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท					
ม.ค.		และหุ้นบุริมสิทธิ 5,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 20 บาท					
	5						
		บันทึกการจองหุ้นสามัญ 6,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 50 บาท					
		ในราคาหุ้นละ 60 บาท					
		รับชำระค่าหุ้นงวดแรก 40% พร้อมส่วนเกินมูลค่าหุ้น					
		ค่าหุ้นงวดแรก = $50 \times 40\% = 20 + 10 = 30$ บาท					
	8						
		หุ้นละ 20 บาท ในราคาหุ้นละ 25 บาท					
		รับชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิงวดแรก 30% พร้อมมูลค่าหุ้น					
		ค่าหุ้นงวดแรก = $20 \times 30\% = 6 + 5 = 11$ บาท					
	12						
		รับชำระค่าหุ้นสามัญงวดที่ 2 ครบ $60 - 30 = 30 \div 2 = 15$ บาท					
	15						
		รับชำระค่าหุ้นบุริมสิทธิ งวดที่ 2 ได้รับเงินครบ					
	18						
		จำหน่ายหุ้นสามัญ 4,000 หุ้น หุ้นละ 50 บาท ในราคาหุ้นละ 56 บาท					
	23						
		รับชำระค่าหุ้นสามัญงวดที่ 3 จากผู้ถือหุ้น 5,500 หุ้น					
		ออกไปหุ้นให้ผู้ชำระเงินค่าหุ้นครบ 5,500 หุ้น					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25X3	25						
ม.ค.							
		รับชำระค่าหุ้นบริษัทริมสิทริงวดที่ 3 ได้รับเงินครบ					
		ออกใบหุ้นให้ผู้ชำระเงินค่าหุ้นครบ					
	28						
		ยกเลิกการจองหุ้น 129 หุ้น ออกใบหุ้น 371 หุ้น					
		$\text{จำนวนใบหุ้นที่ออกให้} = \frac{22,500 - 200}{60} = 371.67 = 371 \text{ หุ้น}$					
		จำนวนใบหุ้นที่ถูกริบ = $500 - 371 = 129$ หุ้น					
		นำหุ้นที่ถูกริบขายทอดตลาด 129 หุ้น ราคาหุ้นละ 55 บาท					
		จ่ายค่าใช้จ่ายในการขายหุ้นที่ถูกริบ					
	29						
		จ่ายเงินคืนผู้ถือหุ้นที่ถูกริบ					
	30						
		จำหน่ายหุ้นบริษัทริมสิทริ 2,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 20 บาท					
		ในราคาหุ้นละ 22 บาท					

6. เอกสารอ้างอิง (ชั้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเพิ่มทุนและการลดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การเพิ่มทุนและการลดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด อาจต้องเพิ่มทุนเพื่อขยายกิจการ ในขณะเดียวกันบริษัทจำกัด อาจจำเป็นต้องลดทุนลงด้วยสาเหตุหลายประการและบริษัทอาจซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และการซื้อหุ้นคืนของบริษัทเพื่อบริหารทางการเงินเมื่อมีกำไรสะสม และสภาพคล่องส่วนเกิน รวมทั้งการจำหน่ายหุ้นและการตัดหุ้นจดทะเบียนส่วนที่จำหน่ายไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. บันทึกบัญชีการเพิ่มทุนได้
4. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัดได้
5. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
6. บันทึกบัญชีการลดทุนได้
7. อธิบายหุ้นทุนซื้อคืนได้
8. บันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนได้
9. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- การเพิ่มทุนควรทำเมื่อมีความจำเป็น ไม่เพิ่มเกินศักยภาพของบริษัท
- การลดทุนควรดำเนินการอย่างเหมาะสมเพื่อรักษาสมดุลทางการเงิน
- บันทึกบัญชีตามรายการจริง ไม่เกินหรือต่ำกว่าความเป็นจริง

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์เหตุผลของการเพิ่มทุน เช่น ขยายกิจการ เพิ่มสภาพคล่อง
- วิเคราะห์เหตุผลของการลดทุน เช่น ขาดทุนสะสม ปรับโครงสร้างทุน
- บันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ถูกต้องและมีเหตุผลรองรับ

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- วางแผนโครงสร้างทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงทางการเงิน
- ปฏิบัติตามกฎหมายบริษัทและมาตรฐานบัญชี
- ตรวจสอบความถูกต้องของรายการบัญชีอย่างรอบคอบ

5.4 เจาะใจความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มทุน (ออกหุ้นใหม่ เพิ่มมูลค่าหุ้น)
- ความรู้เกี่ยวกับการลดทุน (ลดมูลค่าหุ้น หรือยกเลิกหุ้น)
- ความเข้าใจการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้อง
- ความรู้ด้านกฎหมายบริษัท

5.5 เจาะใจคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการบันทึกบัญชี
- โปร่งใสในการดำเนินงาน
- รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น
- เคารพกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.6 4 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- เพิ่มทุนช่วยให้บริษัทมีเงินลงทุนเพิ่ม
- ลดทุนช่วยปรับโครงสร้างการเงิน
- ส่งเสริมความมั่นคงทางการเงิน

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น
- เพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน
- ลดความขัดแย้งในองค์กร

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- ปลุกฝังจริยธรรมทางบัญชี
- เคารพกฎระเบียบองค์กร

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้เอกสารอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้ทรัพยากรเกินจำเป็น

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชีบริษัท
- การบริหารโครงสร้างทุน (Capital Structure)
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การบริหารเงินทุนในชุมชน
- การปรับตัวตามสภาพเศรษฐกิจ
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของธุรกิจต่อเศรษฐกิจ
- ปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำบัญชี
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะบัญชีบริษัท
- สามารถนำไปใช้ในอาชีพได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

- 1.การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัท
- 2.วิธีการจดทะเบียนเพิ่มทุน
- 3.การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด
4. การบัญชีการเพิ่มทุน
- 5.การจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัด
- 6.หุ้นทุนซื้อคืน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- 1.ครูสนทนากับกับผู้เรียนอภิปรายการเพิ่มทุน (Capital Increase) หมายถึง การที่บริษัทต้องการเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น หรือต้องการขยายกิจการ แต่ไม่ต้องการกู้ยืมเงิน จึงด าเนินการจดทะเบียนเพิ่มทุนโดยเพิ่มจำนวน หุ้นทุน เพื่อน ำออกไปขายเพิ่ม ซึ่งบริษัท กัดต้องเสนอขายแก่ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน ถ้าเหลือจึงน ำไป ขายบุคคลภายนอก แต่ถ้าเป็นบริษัทมหาชนไม่จ ำเป็นต้องขายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม
- 2.ครูและผู้เรียนยกตัวอย่างการเพิ่มทุนและการลดทุนของบริษัทจำกัด

ขั้นสอน

- 3.ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้สื่ทัศน์ทัศน์ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่นำอุปกรณ์สื่ทัศน์ทัศน์มาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สื่ทัศน์ทัศน์ดังกล่าว ได้แก่ Power Point เพื่ออธิบาย และสาธิตการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัด

วิธีการจดทะเบียนเพิ่มทุน แบ่งเป็นดังนี้

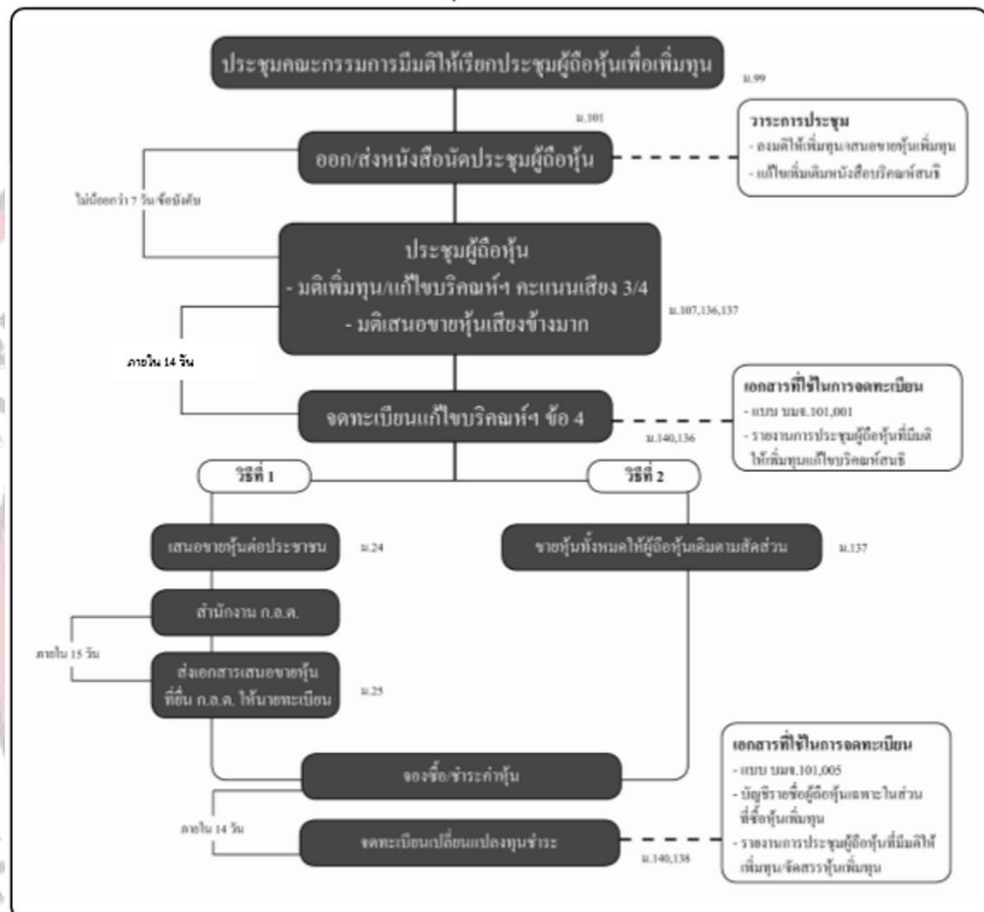
- 3.1.กรณียังไม่ได้ขายหุ้นออกใหม่ให้ยื่นจดทะเบียนนิติพิเศษให้เพิ่มทุนภายใน 14 วัน
- 3.2.กรณีขายหุ้นออกใหม่เป็นคราวๆให้จดทะเบียนนิติพิเศษเพิ่มทุนภายใน.14.วัน ตามจ ำนวนหุ้นที่ขายได้ และจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) ให้สอดคล้องกับทุนที่เพิ่ม การแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) ให้สอดคล้องกับทุนที่เพิ่มเป็นคราวๆ ไปนั้น ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นการประชุมคราวเดียวกับการประชุมนิติพิเศษเพิ่มทุนก็ได้
- 3.3 กรณีขายหุ้นออกใหม่ทั้งหมดในคราวเดียวกัน ให้ยื่นจดทะเบียนนิติพิเศษให้เพิ่มทุน จดทะเบียนเพิ่มทุน และแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) พร้อมกัน จะต้องจดทะเบียนนิติ พิเศษให้เพิ่มทุนภายใน 14 วัน นับจากวันที่มีมติพิเศษให้เพิ่มทุน

- 4.ครูแนะนำเทคนิคการสอนแบบศูนย์การเรียนเป็นกระบวนการในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากศูนย์การเรียนหรือมุมความรู้ ซึ่งครูได้จัดเตรียมเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่ใช้สื่อการสอนหลายๆ อย่างประสมกันเอาไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ปกติศูนย์การเรียนจะมีหลายศูนย์ แต่ละศูนย์จะมีเนื้อหาสาระเบ็ดเสร็จในตัวเอง ผู้เรียนจะหมุนเวียนกันเข้าศูนย์ต่างๆ จน

ครบทุกศูนย์ โดยมีศูนย์สำรองไว้สำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ได้เร็วและทำกิจกรรมเสร็จก่อนคนอื่นๆ ครูทำหน้าที่เป็นผู้จัดเตรียมศูนย์การเรียนรู้ ให้คำแนะนำช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนและประเมินผลการเรียนรู้

5.ครูและผู้เรียนอธิบาย โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบเนื้อหาของการเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 หมวด 10 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) บริษัทจะเพิ่มทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการออกหุ้นใหม่เพิ่มขึ้น สามารถทำได้ดังนี้

ขั้นตอนการเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด

6.ครูและผู้เรียนอธิบาย และสาธิตการบันทึกบัญชีการเพิ่มทุน สามารถปฏิบัติได้ตามวิธีใดวิธีหนึ่งดังนี้

- 6.1. เพิ่มจำนวนหุ้น
- 6.2. เพิ่มมูลค่าหุ้น
- 6.3. เพิ่มทั้งจำนวนหุ้น และมูลค่าหุ้น

7.ครูและผู้เรียนคำนวณและสาธิตการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่ 2 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 การออกหุ้นใหม่โดยการนำออกจำหน่าย ตามกฎหมายกำหนดให้บริษัทต้องเสนอ ขายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือก่อน ถ้ามีหุ้นเหลือจึงจะเสนอขาย แก่บุคคลภายนอกได้ วิธีการบัญชีก็เหมือน การขายหุ้นโดยปกติ ดังนี้

1) ขายหุ้นเป็นเงินสด

เดบิต	เงินสด	XX	
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ		XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ		XX

2) ขายหุ้นโดยวิธีเปิดให้จอง

เดบิต	ลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ	XX	
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญที่จองแล้ว		XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		XX

3) รับชำระค่าหุ้น

เดบิต	เงินสด	XX	
เครดิต	ลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ		XX

4) เมื่อได้รับชำระเงินครบ ออกใบหุ้นให้

เดบิต	ทุน-หุ้นสามัญที่จองแล้ว	XX	
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ		XX

วิธีที่ 2 การออกหุ้นใหม่โดยจ่ายเป็นหุ้นปันผล.(Stock.Dividend) บริษัทจะออกหุ้นปันผลได้จำนวนกี่หุ้นนั้น สามารถคำนวณได้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 คำนวณหาจำนวนหุ้นที่จะออกหุ้นปันผล
จำนวนหุ้นปันผล = หุ้นที่ออกจำหน่ายแล้ว x อัตราเงินปันผล
- ขั้นที่ 2 คำนวณกำไรสะสมที่จะกันเป็นหุ้นปันผล
กำไรสะสมที่จะกันเป็นหุ้นปันผล = จำนวนหุ้นปันผล x ราคาที่ประกาศจ่าย

วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการออกหุ้นใหม่โดยจ่ายเป็นหุ้นปันผลมีดังนี้

ก. วันประกาศจ่ายหุ้นปันผล บันทึกได้ 3 ราคา คือ

1) ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับมูลค่าที่จดทะเบียน จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	กำไรสะสม	XX	
เครดิต	หุ้นสามัญปันผลค้างจ่าย		XX

2) ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับราคาที่จำหน่ายหุ้นครั้งแรก จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	กำไรสะสม	XX	
เครดิต	หุ้นสามัญปันผลค้างจ่าย		XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		XX

3) ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับราคาตลาด ณ วันประกาศจ่ายหุ้น จะบันทึกในกรณีมีราคาตลาดสูงกว่ามูลค่าตาม ก. 2)

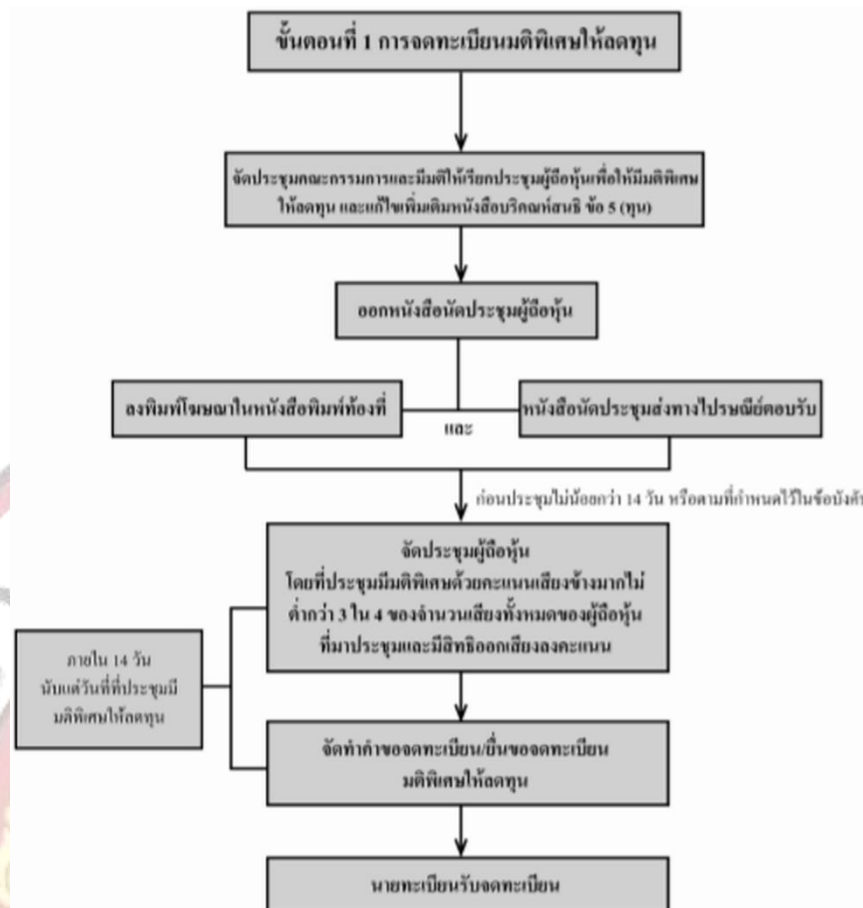
ข. วันที่ออกใบหุ้นให้ผู้ถือหุ้น ทั้ง 3 กรณีจะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	หุ้นสามัญปันผลค้างจ่าย	XX	
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ		XX

**กรณีที่วันประกาศจ่ายและวันจ่ายหุ้นปันผลเป็นวันเดียวกัน สามารถบันทึกบัญชีได้โดย

เดบิต	กำไรสะสม	XX	
เครดิต	ทุน-หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ		XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ		XX

8.ครูและผู้เรียนอธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัด โดยใช้สื่อ Power Point ประกอบดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 จดทะเบียนนิติพิเศษให้ลดทุน

ขั้นตอนที่ 2 การจดทะเบียนลดทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน)

9.ครูและผู้เรียนอธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัด โดยใช้สื่อ Power ประกอบ โดยตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 หมวด 10 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) บริษัทจะลดทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้ว สามารถทำได้ดังนี้

2.1 ยกเลิกหุ้นเก่าทั้งหมดและบันทึกหุ้นใหม่ ผลต่างด้านเครดิตจะเป็นกำไรสะสม เพื่อลบล้างผลขาดทุนสะสมด้านเดบิต ดังนี้

เดบิต	ทุนเรือนหุ้น (ยกเลิกหุ้นเดิม)	XX	
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (ยกเลิกส่วนเกินฯ เดิม)	XX	
เครดิต	ทุนเรือนหุ้น (หุ้นใหม่ที่ลดแล้ว)		XX
	กำไรสะสม (ผลต่างการลดทุน)		XX

2.2 ยกเลิกสำรองตามกฎหมาย เพื่อให้เหลือร้อยละ 10 ของทุนที่ลดแล้ว ดังนี้

เดบิต	สำรองตามกฎหมาย	XX	
เครดิต	กำไรสะสม		XX

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

วัน เดือน ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
กรณีที่ 1	ทุนเรือนหุ้น (2,000x200)		400,000	-
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (2,000x10)		20,000	-
	ทุนเรือนหุ้น (2,000x100)			200,000
	กำไรสะสม			220,000
	ลดทุนโดยลดมูลค่าหุ้นลงเหลือหุ้นละ 100 บาท			
	เพื่อลบล้างผลขาดทุนบางส่วน			
	สำรองตามกฎหมาย		20,000	-
	กำไรสะสม (40,000-20,000 = 20,000)			20,000
	ลดสำรองตามกฎหมายเหลือ 10% ของทุนใหม่			
	200,000x10% = 20,000			
กรณีที่ 2	ทุนเรือนหุ้น (2,000x200)		400,000	-
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (2,000x10)		20,000	-
	ทุนเรือนหุ้น (2,000x100)			200,000
	กำไรสะสม			180,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นจากการลดทุน			40,000
	ลดทุนโดยการลดมูลค่าหุ้นลงเหลือหุ้นละ 100 บาท			
	เพื่อลบล้างผลขาดทุนทั้งหมด			
	สำรองตามกฎหมาย		20,000	-
	กำไรสะสม			20,000
	ลดสำรองตามกฎหมายให้เหลือ 10% ของทุนใหม่			
กรณีที่ 3	ทุนเรือนหุ้น (2,000x200)		400,000	-
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (2,000x10)		20,000	-
	ทุนเรือนหุ้น (2,000x100)			200,000
	กำไรสะสม			180,000
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้นจากการลดทุน (200,000x20%)			40,000
	เงินสด			20,000
	ลดทุนด้วยการลดมูลค่าหุ้นลงเหลือหุ้นละ 100 บาท			
	เพื่อลบล้างผลขาดทุนทั้งหมด และจ่ายเงินสดคืนทุน			
	ผู้ถือหุ้น เพื่อให้ส่วนเกินมูลค่าหุ้นจากการลดทุน			
	มีจำนวน 20% ของทุนที่ลดแล้ว			
	สำรองตามกฎหมาย		20,000	-
	กำไรสะสม			20,000
	ลดสำรองตามกฎหมายให้เหลือ 10% ของทุนใหม่			

11. ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้โสตทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่นำอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โสตทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ Power Point และ VDO เพื่ออธิบายมวลอะตอม เพื่อสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้นเกี่ยวกับหุ้นทุนซื้อคืน โดยหุ้นทุนซื้อคืน (Treasury Stock) หมายถึง หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ และตราสารทุนอื่นที่เทียบเท่าหุ้นสามัญของกิจการ ซึ่งบริษัท

มหาชนจำกัดได้จำหน่ายและออกใบหุ้นให้แล้ว แต่บริษัทมหาชนจำกัดซื้อคืนกลับมาจากผู้ถือหุ้นไว้เองโดยมิได้ยกเลิกเพื่อนำออกไปขายใหม่ ซึ่งครูได้ให้ผู้เรียนดูทั้ง Power Point และ VDO หลักเกณฑ์และวิธีซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืน และการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท

12.ครูและผู้เรียนแสดงการคำนวณและสาธิตการบันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืน ซึ่งการบันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนต้องยึดหลักตามลักษณะของหุ้นที่ซื้อคืน ซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

12.1 หุ้นทุนซื้อคืน.(Purchases.Treasury.Stock).เมื่อซื้อหุ้นสามัญคืนมาให้บันทึกในราคาทุนโดย

เดบิต	หุ้นทุนซื้อคืน/Treasury Stock	XX	
	เครดิต เงินสด		XX

เมื่อนำหุ้นที่ซื้อคืนจำหน่ายออกไปจะบันทึกได้ 3 วิธี คือ

1.1 จำหน่ายเท่ากับราคาซื้อ บันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต หุ้นทุนซื้อคืน/Treasury Stock		XX

1.2 จำหน่ายในราคาสูงกว่าราคาซื้อ จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต หุ้นทุนซื้อคืน/Treasury Stock		XX
	ส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นทุนซื้อคืน		XX

1.3 จำหน่ายในราคาต่ำกว่าราคาซื้อ ผลขาดทุนจากการขาย Treasury Stock จะเดบิตบัญชีส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นทุนซื้อคืน ถ้ามีไม่พอให้เดบิตบัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ ถ้าไม่พออีกจึงเดบิตบัญชีกำไรสะสม ดังนี้

เดบิต	เงินสด	XX	
	ส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นทุนซื้อคืน		XX
	ส่วนเกินมูลค่าหุ้น		XX
	กำไรสะสม		XX
	เครดิต หุ้นทุนซื้อคืน/Treasury Stock		XX

12.2 หุ้นที่ได้รับบริจาค.(Donated.Treasury.Stock) สามารถบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต ส่วนเกินทุนจากหุ้นที่ได้รับบริจาค		XX

12.3 หุ้นที่ได้รับจากลูกหนี้ (Account Receivable Treasury Stock) สามารถบันทึกบัญชีโดย

เดบิต   หุ้นทุนซื้อคืน/Treasury Stock   XX

เครดิต   ลูกหนี้

XX

เมื่อนำ Treasury Stock จำหน่ายออกไปก็จะบันทึกเช่นเดียวกับหุ้นทุนซื้อคืน คือ จำหน่ายในราคาเท่ากับราคาซื้อ จำหน่ายในราคาสูงกว่าราคาซื้อ และจำหน่ายในราคาต่ำกว่าราคาซื้อ

13.ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะ ดังนี้

- 1) คำนวณจำนวนหุ้นที่จะออกใหม่
- 2) บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป กรณีต่างๆ ดังนี้
  - 2.1 ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับมูลค่าหุ้น
  - 2.2 ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับราคาที่จำหน่ายหุ้นครั้งแรกหุ้นละ 110 บาท
  - 2.3 ประกาศจ่ายหุ้นปันผลเท่ากับราคาตลาดหุ้นละ 120 บาท
- 3) บันทึกวันออกใบหุ้น

14.ผู้เรียนทำกิจกรรมใบงาน

15.ครูให้ความรู้แนวทางในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างงานให้เกิดกับตนเอง และสามารถช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทได้ โดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีเหตุผลในการใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีสติ

ขั้นสรุปและการประยุกต์

16.ผู้เรียนสรุปความรู้ที่เรียนมาทั้งหมดในสัปดาห์นี้ โดยการถามตอบเป็นรายบุคคล และฝึกทักษะการคำนวณ รวมทั้งการบันทึกบัญชี

17.ผู้เรียนสรุปโดยการแสดงการคำนวณ และการบันทึกบัญชี

18.ครูแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา คือ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นสิ่งเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน มีสติปัญญา และรอบคอบ เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้

19.ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 5
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 5 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้	1.สามารถอธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้
2.อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้	2.สามารถอธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3.บันทึกบัญชีการเพิ่มทุนได้	3.สามารถบันทึกบัญชีการเพิ่มทุนได้
4.อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัดได้	4.สามารถอธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัดได้
5.อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้	5.สามารถอธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
6.บันทึกบัญชีการลดทุนได้	6.สามารถบันทึกบัญชีการลดทุนได้
7.อธิบายหุ้นทุนซื้อคืนได้	7.สามารถอธิบายหุ้นทุนซื้อคืนได้
8.บันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนได้	8.สามารถบันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนได้

10.2 วิธีประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พออ่อน
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50	ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเพิ่มทุนและการลดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การเพิ่มทุนและการลดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด อาจต้องเพิ่มทุนเพื่อขยายกิจการ ในขณะที่เดียวกันบริษัทจำกัด อาจจำเป็นต้องลดทุนลงด้วยสาเหตุหลายประการและบริษัทอาจซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และการซื้อหุ้นคืนของบริษัทเพื่อบริหารทางการเงินเมื่อมีกำไรสะสม และสภาพคล่องส่วนเกินรวมทั้งการจำหน่ายหุ้นและการตัดหุ้นจดทะเบียนส่วนที่จำหน่ายไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. บันทึกบัญชีการเพิ่มทุนได้
4. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัดได้
5. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
6. บันทึกบัญชีการลดทุนได้
7. อธิบายหุ้นทุนซื้อคืนได้
8. บันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนได้
9. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.เนื้อหาสาระ

การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัท

การเพิ่มทุน (Capital Increase) หมายถึง การที่บริษัทต้องการเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น หรือต้องการขยายกิจการ แต่ไม่ต้องการกู้ยืมเงิน จึงดำเนินการจดทะเบียนเพิ่มทุนโดยเพิ่มจำนวนหุ้นทุน เพื่อนำออกไปขายเพิ่ม ซึ่งบริษัทจำกัดต้องเสนอขายแก่ผู้ถือหุ้นเดิมก่อน ถ้าเหลือจึงนำไปขายบุคคลภายนอก แต่ถ้าเป็นบริษัทมหาชนไม่จำเป็นต้องขายให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม

หลักเกณฑ์การเพิ่มทุน

หากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทุนจะต้องแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 ด้วย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

หากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทุนจะต้องแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 ด้วย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดประชุมผู้ถือหุ้นโดยการประชุม มีดังนี้

1.1 ส่งคำบอกกล่าวนัดประชุมผู้ถือหุ้นโดยทางไปรษณีย์ตอบรับ และลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องถิ่นอย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท และให้ระบุนวาระการประชุมเรื่องการเพิ่มทุน แก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน) รวมทั้งให้ระบุทุนที่เพิ่มและหนังสือบริคณห์สนธิที่ต้องการจะแก้ไขให้ครบถ้วน

1.2 การลงมติเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน) ต้องลงมติดด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของ จำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

2. การเพิ่มทุนต้องออกหุ้นใหม่ในมูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้เดิม

3. หุ้นที่ออกใหม่ต้องเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นนั้นๆ ถือหุ้นอยู่

4. เมื่อพ้นกำหนดไปแล้วไม่มีการตอบรับจากผู้ถือหุ้น หรือผู้ถือหุ้นปฏิเสธไม่ซื้อหุ้นที่เพิ่มทุน ให้ขายหุ้นนั้นแก่ผู้ถือหุ้นคนอื่น หรือกรรมการรับซื้อ ไว้เองก็ได้

5. หุ้นที่ออกใหม่จะขายให้แก่บุคคลภายนอกไม่ได้ (บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ถือหุ้น)

6. หุ้นที่ออกใหม่ถ้าชำระด้วยสิ่งอื่นนอกจากตัวเงินต้องมีมติพิเศษของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

วิธีการจดทะเบียนเพิ่มทุน แบ่งเป็นดังนี้

1. กรณียังไม่ได้ขายหุ้นออกใหม่ให้ยื่นจดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนภายใน 14 วัน

2. กรณีขายหุ้นออกใหม่เป็นคราวๆ ให้จดทะเบียนมติพิเศษเพิ่มทุนภายใน 14 วันตามจำนวนหุ้นที่ขายได้ และจดทะเบียนแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) ให้สอดคล้องกับทุนที่เพิ่มการแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) ให้สอดคล้องกับทุนที่เพิ่มเป็นคราวๆ ไปนั้นต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นการประชุมคราวเดียวกับการประชุมมติพิเศษเพิ่มทุนก็ได้

3. กรณีขายหุ้นออกใหม่ทั้งหมดในคราวเดียวกัน ให้ยื่นจดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนจดทะเบียนเพิ่มทุน และแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) พร้อมกัน จะต้องจดทะเบียนมติพิเศษให้เพิ่มทุนภายใน 14 วัน นับจากวันที่มีมติพิเศษให้เพิ่มทุน

การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 หมวด 10 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551) บริษัทจะเพิ่มทุนจากจำนวนที่จดทะเบียนไว้แล้วได้โดยการออกหุ้นใหม่เพิ่มขึ้น สามารถทำได้ดังนี้

1. หุ้นทั้งหมดได้ออกจำหน่ายและได้รับชำระเงินค่าหุ้นครบถ้วนแล้ว หรือในกรณีหุ้นยังจำหน่ายไม่ครบ หุ้นที่เหลือต้องเป็น หุ้นที่ออกเพื่อรองรับหุ้นกู้แปลงสภาพ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น
2. ที่ประชุมผู้ถือหุ้นลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
3. นำมตินั้นไปจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนจดทะเบียนต่อนายทะเบียนภายใน 14 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติ

การจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด

- หุ้นที่เพิ่มขึ้นจะเสนอขายทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้และจะเสนอขายให้แก่ผู้ถือหุ้นตามส่วนจำนวนที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนมีอยู่แล้วก่อนหรือจะเสนอขายต่อประชาชนหรือบุคคลอื่นไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- เมื่อบริษัทจำหน่ายหุ้นที่เพิ่มได้บางส่วนแล้ว บริษัทจะขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วต่อนายทะเบียน โดยแบ่งออกเป็นงวด งวดละไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนหุ้นที่เสนอขายก็ได้ แต่ต้องกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวนเกี่ยวกับการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนด้วย
- นอกจากกรณีที่กำหนดไว้แล้ว ให้บริษัทขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้วภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าหุ้นครบตามจำนวนที่เสนอขาย และกำหนดไว้ในหนังสือชี้ชวนหรือในเอกสารเกี่ยวกับการเสนอขายหุ้นต่อประชาชน
- ในการขอจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้ว บริษัทต้องส่งบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นของบริษัทเฉพาะผู้ถือหุ้นที่เพิ่มโดยระบุชื่อ สัญชาติ ที่อยู่ จำนวนหุ้นที่ถือ และเลขที่ใบหุ้นไปด้วย
- เมื่อบริษัทดำเนินการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงทุนชำระแล้ว ให้แจ้งแก่ผู้ถือหุ้นเป็นหนังสือและประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์อย่างน้อย 1 ฉบับ ภายใน 14 วันนับแต่วันที่ได้จดทะเบียนเพิ่มทุน

การบันทึกบัญชีการเพิ่มทุน

บริษัทจำกัดสามารถออกหุ้นเพิ่มทุนโดยรับชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงินได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยมติพิเศษตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1221

สำหรับการเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัด กำหนดเรื่องการประชุมจัดตั้งบริษัทว่าสามารถกำหนดหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิที่ชำระค่าหุ้นด้วยทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงินได้นั้น กฎหมายกำหนดให้นำมาใช้บังคับกับการออกหุ้นเพิ่มทุนด้วยโดยอนุโลม ดังนั้น บริษัทมหาชนจำกัดสามารถรับชำระค่าหุ้นเพิ่มทุนด้วยทรัพย์สินอื่นนอกจากตัวเงินได้ด้วยการเพิ่มทุนสามารถปฏิบัติได้ตามวิธีใดวิธีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. เพิ่มจำนวนหุ้น
2. เพิ่มมูลค่าหุ้น

3. เพิ่มทั้งจำนวนหุ้น และมูลค่าหุ้น

การบันทึกบัญชีในการเพิ่มทุนโดยออกหุ้นใหม่ มี 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 การออกหุ้นใหม่โดยการนำออกจำหน่าย ตามกฎหมายกำหนดให้บริษัทต้องเสนอขายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนของจำนวนหุ้นที่ถือก่อน ถ้ามีหุ้นเหลือจึงจะเสนอขายแก่บุคคลภายนอกได้ วิธีการบัญชีก็เหมือนการขายหุ้นโดยปกติ ดังนี้

- 1) ขายหุ้นเป็นเงินสด
- 2) ขายหุ้นโดยวิธีเปิดให้จอง
- 3) รับชำระค่าหุ้น
- 4) เมื่อได้รับชำระเงินครบ ออกใบหุ้นให้

วิธีที่ 2 การออกหุ้นใหม่โดยจ่ายเป็นหุ้นปันผล.(Stock.Dividend)

ในกรณีที่บริษัทมีกำไรสะสมมาก แต่มีเงินสดไม่เพียงพอแก่การจ่ายเงินปันผลเป็นเงินสด ซึ่งบริษัทต้องการเก็บเงินสดไว้ขยายกิจการ บริษัทก็จะจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้นสามัญของบริษัทจากหุ้นตามที่จะจดทะเบียนเพิ่มเป็นการโอนกำไรสะสมเป็นทุนของบริษัทบริษัทจะออกหุ้นปันผลได้จำนวนกี่หุ้นนั้น สามารถคำนวณได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 คำนวณหาจำนวนหุ้นที่จะออกหุ้นปันผล

$$\text{จำนวนหุ้นปันผล} = \text{หุ้นที่ออกจำหน่ายแล้ว} \times \text{อัตราเงินปันผล}$$

ขั้นที่ 2 คำนวณกำไรสะสมที่จะกันเป็นหุ้นปันผล

$$\text{กำไรสะสมที่จะกันเป็นหุ้นปันผล} = \text{จำนวนหุ้นปันผล} \times \text{ราคาที่ประกาศจ่าย}$$

การจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัด

การลดทุน.(Capital.Reduction).หมายถึง.การที่บริษัทมีเงินทุนมากเกินไปได้นำไปใช้ประโยชน์.หรือบริษัทประสบภาวะขาดทุนจนไม่สามารถปลงผลขาดทุนได้.จึงต้องลดจำนวนทุน จดทะเบียนลง เพื่อคืนทุนให้ผู้ถือหุ้นในกรณีที่เงินทุนมากเกินไป หรือลดทุนเพื่อปลงผลขาดทุนสะสมการจดทะเบียนลดทุนบริษัท มี 2 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 จดทะเบียนมติพิเศษให้ลดทุน

การจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัด

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทุนต้องแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน) ดำเนินการดังนี้

1. การนัดประชุม

1.1 คงไว้มติให้เรียกประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อให้มีมติพิเศษให้ลดทุนและแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน)

1.2 จัดประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อมีมติพิเศษให้ลดทุนและแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิ ข้อ 5 (ทุน) ให้สอดคล้องกับทุนที่ลด โดยส่งคำบอกกล่าวนัดประชุมผู้ถือหุ้นทางไปรษณีย์ตอบรับและลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์

แห่งท้องที่อย่างน้อยหนึ่งคราวก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 14 วัน โดยระบุนวาระการประชุมเรื่องลดทุนและแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 ที่ต้องการจะแก้ไขให้ครบถ้วน

2. การประชุมผู้ถือหุ้น

2.1 การลงมติพิเศษให้ลดทุนและแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 ต้องลงมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

2.2 การลดทุนจะลดโดยการลดมูลค่าหุ้นหรือจำนวนหุ้นก็ได้

2.3 จำนวนทุนที่ลดจะลดลงไปให้เหลือต่ำกว่า 1 ใน 4 ของทุนไม่ได้

3. การบอกกล่าวเจ้าหนี้ เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีมติพิเศษให้ลดทุน และแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 แล้ว บริษัทต้องประกาศโฆษณาการลดทุนในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่อย่างน้อย 1 ครั้ง และต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้ของบริษัท เพื่อให้เจ้าหนี้ทราบการลดทุนและมีสิทธิคัดค้านภายใน 30 วัน นับแต่วันที่บอกกล่าว

4. การยื่นขอจดทะเบียน

4.1 กรรมการผู้มีอำนาจต้องยื่นคำขอจดทะเบียนมติพิเศษให้ลดทุนภายใน 14 วัน นับจากวันที่มีมติพิเศษให้ลดทุน

4.2 เมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันประกาศหนังสือพิมพ์หรือวันบอกกล่าวเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นวันที่ดำเนินการหลังสุด และไม่มีเจ้าหนี้คัดค้านการลดทุน หรือกรณีเจ้าหนี้คัดค้านให้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ หรือวางประกันหนี้ให้แก่เจ้าหนี้จนพอใจไม่คัดค้านแล้ว ให้กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทยื่นคำขอจดทะเบียนลดทุน และแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิข้อ 5 (ทุน)

การบันทึกบัญชีการลดทุน

ในการลดทุนนั้นจะมีวิธีการบัญชีตามวัตถุประสงค์ของการลดทุน 2 วิธี คือ

1. ลดทุนเพื่อคืนทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น. เนื่องจากมีเงินสดหมุนเวียนเกินต้องการ. จึงต้องจ่ายเงินคืนทุนผู้ถือหุ้นส่วนหนึ่ง จะบันทึกบัญชีโดย
2. ลดทุนเพื่อลบล้างผลขาดทุน. เนื่องจากบริษัทประสบผลขาดทุนมาตลอดทำให้บัญชีกำไรสะสมแสดงยอดเดบิต (ขาดทุนสะสม) จำนวนมาก. ถึงแม้ว่าบางปีบริษัทจะมีกำไรก็ตามก็ไม่สามารถลบล้างผลขาดทุนได้หมด. ทำให้จ่ายเงินปันผลไม่ได้. ชื่อเสียงของบริษัทอาจจะเสียหาย. จึงต้องแก้ไขโดยการลดทุนเพื่อลบล้างผลขาดทุน. ซึ่งอาจจะลบล้างทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

2.1 ยกเลิกทุนเก่าทั้งหมดและบันทึกทุนใหม่. ผลต่างด้านเครดิตจะเป็นกำไรสะสม เพื่อลบล้างผลขาดทุนสะสมด้านเดบิต

2.2 ยกเลิกสำรองตามกฎหมาย เพื่อให้เหลือร้อยละ 10 ของทุนที่ลดแล้ว

การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด

การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัด ตามมาตรฐาน การบัญชี เรื่อง แม่บทการบัญชี ได้กำหนดหลักการเรื่องความระมัดระวัง แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน โดยมีวัตถุประสงค์ให้กิจการรักษาเงินทุนให้คงจำนวนเต็มตามมูลค่า เพื่อมิให้งบการเงินแสดงรายการที่ผิดพลาดจากความเป็นจริง

ดังนั้น เพื่อให้การบันทึกบัญชีเพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทมหาชนจำกัดสอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี จึงควรปฏิบัติดังนี้

1. กรณีการลดทุนเพื่อล้างขาดทุนสะสม ให้บันทึกบัญชีสำหรับรายการในส่วนของทุนที่มาจากหุ้นทุนของบริษัทมหาชนจำกัด ประกอบด้วยทุนและส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นซึ่งเกิดจากการขายหุ้นได้ในราคาสูงกว่าหรือต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ของหุ้น ดังนี้

1.1 การลดทุนเพื่อหักล้างบัญชีขาดทุนสะสม

(ก) การลดทุนและเกิดส่วนเกินทุน

(ข) นำส่วนเกินทุนที่มีอยู่ไปหักกลับกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นทุกประเภท (ถ้ามี) ให้หมดก่อนทั้งนี้ ส่วนเกินทุนสามารถนำมาหักกลับกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นในหุ้นที่ต่างประเภทกันได้ โดยส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นนั้นจะต้องเกิดจากหุ้นที่มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้ว

(ค) ส่วนเกินทุนที่เหลือจาก(ข).(ส่วนที่สูงกว่าส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น)

1.2 ส่วนเกินทุนที่จะใช้หักล้างบัญชีขาดทุนสะสมได้ต้องเป็นส่วนเกินทุนที่มีการชำระเงินจริง มิใช่ส่วนเกินทุนที่เกิดจากการตีราคา เช่น ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ ส่วนเกินทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์เพื่อขาย ฯลฯ

1.3 ขณะที่อยู่ระหว่างกระบวนการลดทุนเพื่อล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดซึ่งยังไม่แล้วเสร็จ และบริษัทมหาชนจำกัดมีกำไรสะสมคงเหลือ หากบริษัทมหาชนจำกัดประสงค์จะจ่ายเงินปันผล บริษัทมหาชนจำกัดต้องกันกำไรสะสมไว้จำนวนไม่น้อยกว่าส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลือ อยู่ในบัญชีด้วย

1.4 หากบริษัทมหาชนจำกัดดำเนินการลดทุนเพื่อล้างบัญชีขาดทุนสะสมไปแล้วโดยไม่ได้บันทึกบัญชีตามข้อ.1.1 ทำให้มีส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นคงเหลืออยู่ในบัญชี ให้บริษัทมหาชนจำกัดดำเนินการปรับปรุงบัญชีกำไร.(ขาดทุน).สะสมให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ข้อ.1.1 และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะดำเนินการหักล้างส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้หมดในหมายเหตุประกอบ งบการเงิน

1.5 ให้ผู้สอบบัญชีเปิดเผยเกี่ยวกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นคงเหลือซึ่งเกิดจากการบันทึกบัญชีลดทุนที่ไม่ถูกต้องตามข้อ 1.4 โดยเพิ่มวรรคเน้นในรายงานการสอบบัญชีด้วย

. กรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดมีส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นหรือจากการลดทุน ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นและกำไรสะสมคงเหลือ หากจะจ่ายเงินปันผลต้องกันกำไรสะสมไว้จำนวนไม่น้อยกว่า

ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลืออยู่ภายหลังหักกลับกับส่วนเกินทุนดังกล่าวแล้ว

3. บริษัทมหาชนจำกัดสามารถนำส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่คงเหลืออยู่ภายหลังหักกลับกับส่วนเกินทุนแล้วมาหักกำไรสะสมคงเหลือได้

หุ้นทุนซื้อคืน

หุ้นทุนซื้อคืน.(Treasury.Stock).หมายถึง หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ และตราสารทุนอื่นที่เทียบเท่าหุ้นสามัญของกิจการ. ซึ่งบริษัทมหาชนจำกัดได้จำหน่ายและออกไปหุ้นให้แล้วแต่บริษัทมหาชนจำกัดซื้อคืนกลับมาจากผู้ถือหุ้นไว้เองโดยมิได้ยกเลิกเพื่อนำออกไปขายใหม่จึงนับว่าการซื้อหุ้นทุนคืนถือเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ช่วยให้

บริษัทมหาชนจำกัดมีทางเลือกในการบริหารสภาพคล่องส่วนเกิน โดยซื้อหุ้นของตนเองได้ หากเห็นว่าหุ้นมีราคาตลาดต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง และขายคืนออกไปได้เมื่อราคาเหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์แก่บริษัทและผู้ถือหุ้น **หลักเกณฑ์และวิธีซื้อหุ้นคืน การจำหน่ายหุ้นที่ซื้อคืนและการตัดหุ้นที่ซื้อคืนของบริษัท**

ข้อ 1. ก่อนการประชุมเพื่อแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล ให้บริษัทที่จะซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นบอกกล่าวการเสนอซื้อหุ้นคืนไว้ในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นว่า ผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นอาจขายหุ้นของตนให้แก่บริษัทได้ และต้องแจ้งความประสงค์ของตนภายใน 5 วันนับแต่วันที่ที่ประชุมลงมติแก้ไขข้อบังคับ

ข้อ 2 ภายในเวลา 10 วันนับแต่เวลาสิ้นสุดลง ให้บริษัทส่งคำเสนอซื้อหุ้นคืนแก่ผู้ถือหุ้นซึ่งแจ้งความประสงค์ที่จะขายหุ้นคืน โดยระบุราคาหุ้น หลักเกณฑ์กำหนดราคา วัน เวลา สถานที่ วิธีซื้อหุ้นคืนและเวลาที่จะซื้อหุ้นคืน โดยนับถดถอยจากวันครบกำหนดเวลาซึ่งไม่น้อยกว่า 10 วันแต่ไม่เกิน 20 วัน

ข้อ 3 ราคาหุ้นที่บริษัทเสนอซื้อแก่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายตามข้อ 2 ต้องเป็นราคาเดียวกันสำหรับหุ้นประเภทเดียวกัน โดยให้นำมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าตลาดมาประกอบการพิจารณากำหนดราคาหุ้น

ข้อ 4 ให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลการซื้อหุ้นคืนดังต่อไปนี้แก่สาธารณชน

ข้อ 5 เมื่อการซื้อหุ้นคืนเสร็จสิ้นแล้ว ให้บริษัทมีหนังสือแจ้งรายละเอียดจำนวนหุ้นที่ได้ซื้อคืนมาต่อนายทะเบียนพร้อมปิดประกาศรายละเอียดไว้ ณ ที่ทำการสำนักงานแห่งใหญ่และสำนักงานสาขา (ถ้ามี) ภายใน 14 วัน นับแต่เมื่อการซื้อหุ้นในแต่ละครั้งเสร็จสิ้น

ข้อ 6 เมื่อบริษัทมีกำไรสะสมและสภาพคล่องส่วนเกินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ **การบันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืน**

บริษัทมหาชนจำกัดสามารถซื้อหุ้นทุนของตนเองกลับมาได้ ถ้าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งการบันทึกบัญชีสามารถบันทึกได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีราคาทุน (Cost Method)
2. วิธีราคาตามมูลค่า (Par Value Method)

ทั้ง 2 วิธี จะให้ผลต่างกันในการแสดงรายการแต่ละรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน แต่ยอดรวมของส่วนของผู้ถือหุ้นทั้ง 2 วิธี จะเท่ากัน หุ้นทุนซื้อคืนจะแสดงยอดหักจากส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน

การบันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนต้องยึดหลักตามลักษณะของหุ้นที่ซื้อคืนซึ่งมี 3 ลักษณะ คือ

1. หุ้นทุนซื้อคืน (Purchase Treasury Stock)
2. หุ้นที่ได้รับบริจาค (Donated Treasury Stock).
3. หุ้นทุนรับชำระหนี้จากลูกหนี้ (Account Receivable Treasury Stock)

7. เอกสารอ้างอิง (ชั้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

ตอนที่ 2 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึงอะไร สามารถแบ่งออกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง
ตอบ บริษัทจำกัด (Company Limited) หมายถึง บริษัทที่สร้างขึ้นด้วยการแบ่งทุนเป็นหุ้นมีมูลค่าเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นต่างรับผิดชอบจำกัดเพียงไม่เกินจำนวนเงินที่ตนยังส่งใช้ไม่ครบมูลค่าของหุ้นที่ตนถือ

บริษัทจำกัดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. บริษัทจำกัด หรือเรียกว่า บริษัทเอกชนจำกัด (Private Corporations)
2. บริษัทมหาชนจำกัด (Public Corporations)

2. ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตอบ ข้อมูลที่ใช้ในการจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิประกอบด้วย

1. ชื่อของบริษัท (ตามที่จองชื่อไว้)
2. ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่ (ตั้งอยู่ ณ จังหวัดใด)
3. วัตถุประสงค์ของบริษัทที่จะประกอบกิจการค้า
4. ทุนจดทะเบียน ต้องแบ่งเป็นหุ้นๆ มีมูลค่าเท่าๆ กัน (มูลค่าหุ้นต้องไม่ต่ำกว่า 5 บาท)
5. ชื่อ ที่อยู่ อาชีพและจำนวนหุ้นที่ผู้เริ่มก่อการจองชื่อไว้
6. ชื่อ ที่อยู่ อายุ สัญชาติของพยาน 2 คน
7. อากรแสตมป์ 200 บาท

3. จงอธิบายรายละเอียดในการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทจำกัดภายในวันเดียว มาให้เข้าใจ

ตอบ การจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียวกับวันที่ผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ กรรมการจะจดทะเบียนหนังสือบริคณห์สนธิและจดทะเบียนตั้งบริษัทไปพร้อมกันภายในวันเดียวก็ได้

1. จัดให้มีผู้เข้าซื้อหุ้นครบตามจำนวนหุ้นทั้งหมดที่บริษัทจะจดทะเบียน

2. ประชุมจัดตั้งบริษัท เพื่อพิจารณากิจการต่างๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1108 โดยมีผู้เริ่มก่อการและผู้เข้าซื้อหุ้นทุกคนเข้าร่วมประชุม หรือมอบฉันทะก็ได้ และผู้เริ่มก่อการ และผู้เข้าซื้อหุ้นทุกคนให้ความเห็นชอบในกิจการที่ได้ประชุมกันนั้น

3. ผู้เริ่มก่อการได้มอบกิจการทั้งปวงให้แก่กรรมการบริษัท

4. กรรมการได้เรียกให้ผู้เข้าซื้อหุ้น ใช้เงินค่าหุ้น โดยจะเรียกครั้งเดียวเต็มมูลค่าหรือ ร้อยละ 25 ตามมาตรา 1110 ก็ได้ และผู้เข้าซื้อหุ้นทุกคนได้ชำระเงินค่าหุ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมอย่างไรบ้าง
ตอบ ในการจัดตั้งบริษัทภายในวันเดียว มีแนวทางการชำระค่าธรรมเนียมดังนี้

1. จดทะเบียนบริคณห์สนธิทุกจำนวนเงินไม่เกิน 100,000 บาท แห่งจำนวนทุนที่กำหนดไว้ 50 บาท
เศษของ 100,000 บาท ให้คิดเป็น 100,000 บาท ไม่ให้ต่ำกว่า 500 บาท และไม่ให้เป็น 25,000 บาท

2. คิดตามทุนจดทะเบียนแสนละ 500 บาท แต่ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท และไม่เกิน 250,000 บาท

3. หนังสือรับรอง ฉบับละ 200 บาท

4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียน ฉบับละ 100 บาท

5. รับรองสำเนาเอกสารหน้าละ 50 บาท

5. บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะอย่างไรบ้าง

ตอบ บริษัทมหาชนจำกัดมีลักษณะดังนี้

1. มีเงินทุนจดทะเบียน แบ่งทุนออกเป็นหุ้น ซึ่งไม่ได้กำหนดมูลค่าหุ้นไว้ แต่กำหนดไว้ว่า “หุ้นของบริษัทแต่ละหุ้นต้องมีมูลค่าเท่ากัน”

2. ผู้ถือหุ้นรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนเงินค่าหุ้นที่ต้องชำระ

3. ผู้ถือหุ้นสามารถโอนหุ้นให้แก่บุคคลอื่นได้

4. การจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด จะต้องเริ่มจัดตั้งบริษัทตั้งแต่ 15 คนขึ้นไป

5. มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535

6. เสนอขายหุ้นต่อประชาชน โดยออกหนังสือชี้ชวนให้ซื้อหุ้น

7. กู้ยืมเงินโดยการออก “หุ้นกู้” ได้ ตามมติที่ประชุมของบริษัท

8. จำหน่ายหุ้นในราคาต่ำกว่ามูลค่าได้ ถ้าดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และบริษัทมีผลขาดทุน แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น

9. สามารถซื้อหุ้นของตนเองกลับคืนมาได้ (Treasury Stock)

10. เสนอขายหุ้นต่อประชาชนให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

11. ต้องมีคำว่า “บริษัท” นำหน้า และคำว่า “จำกัด (มหาชน)” ต่อท้ายเสมอ

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 5
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเพิ่มทุนและการลดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การเพิ่มทุนและการลดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด อาจต้องเพิ่มทุนเพื่อขยายกิจการ ในขณะที่ถดถอยกับบริษัทจำกัด อาจจำเป็นต้องลดทุนลงด้วยสาเหตุหลายประการและบริษัทอาจซื้อหุ้นคืนจากผู้ถือหุ้นที่ออกเสียงไม่เห็นด้วยกับมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้นซึ่งแก้ไขข้อบังคับของบริษัทเกี่ยวกับสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนและสิทธิในการรับเงินปันผล ซึ่งเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม และการซื้อหุ้นคืนของบริษัทเพื่อบริหารทางการเงินเมื่อมีกำไรสะสม และสภาพคล่องส่วนเกินรวมทั้งการจำหน่ายหุ้นและการตัดหุ้นจดทะเบียนส่วนที่จำหน่ายไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทจำกัดได้
2. อธิบายการจดทะเบียนเพิ่มทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
3. บันทึกบัญชีการเพิ่มทุนได้
4. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทจำกัดได้
5. อธิบายการจดทะเบียนลดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
6. บันทึกบัญชีการลดทุนได้
7. อธิบายหุ้นทุนซื้อคืนได้
8. บันทึกบัญชีหุ้นทุนซื้อคืนได้
9. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

ตอนที่ 2 จงแสดงวิธีทำ

ข้อ 5-1

1. คำนวณจำนวนหุ้นที่จะออกใหม่

$$\text{จำนวนหุ้นปันผล} = 6,000 \times \frac{20}{100} = \quad \text{หุ้น}$$

- 2.

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต	เครดิต	
	(2.1)					
		ประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้นสามัญในราคาตามมูลค่า				
	(2.2)					
		จำหน่ายหุ้นครั้งแรก				
	(2.3)					
		ประกาศจ่ายหุ้นปันผลในราคาตลาด				
3.						
		ออกไปหุ้นให้ผู้ถือหุ้นที่ได้รับหุ้นปันผล				

ข้อ 5-2

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25X4	1	จดทะเบียนเพิ่มทุน 5,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 500 บาท					
มี.ค.	10						
		ออกหุ้นปันผลให้ผู้ถือหุ้นสามัญเดิม 10% $12,000 \times 10\% = 1,200$ หุ้น ในราคาหุ้นละ 520 บาท					
	15						
		นำหุ้นสามัญที่ออกใหม่จำหน่าย 2,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 495 บาท					
	28						
		จำหน่ายหุ้นสามัญ 1,800 หุ้น ราคาหุ้นละ 505 บาท					

ข้อ 5-3

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
		บริษัทลดทุนลง 20% โดยจ่ายเงินคืนทุนให้ผู้ถือหุ้น					

ข้อ 5-4

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
		บริษัทลดทุนลง 25% โดยจ่ายเงินคืนทุนให้ผู้ถือหุ้น					

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 6
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อบริษัทดำเนินงานมาแล้วมีผลกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิก็ตามจะโอนเข้าบัญชีกำไรสะสมแล้วกำไรสะสมจะถูกจัดสรร เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลหรือนำไปตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่นๆ การจ่ายเงินปันผลจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิพิเศษหรือหุ้นสามัญในเรื่องเงินปันผลซึ่งจำแนกได้ 4 ชนิด มีวิธีคำนวณเงินปันผลต่างกัน การแสดงในสมุดแยกประเภททั่วไป ส่วนงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงในรูปของรายงาน จะแสดงถึงการเพิ่มกำไรสะสมด้วยกำไรสุทธิประจำปี และลดยอดกำไรสะสม ด้วยการจ่ายเงินปันผลและจัดสรรสำรองต่างๆ

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายและจัดสรรกำไรสะสมได้
- 2.อธิบายและตั้งสำรองต่างๆ ได้
- 3.อธิบายและจ่ายเงินปันผลได้
- 4.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
  - 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.2 ความมีวินัย
  - 4.3 ความรับผิดชอบ
  - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 4.6 การประหยัด
  - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 4.9 ความรักสามัคคี
  - 4.10 ความกตัญญูทดแทน
- 9.6 การประหยัด

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- การจัดสรรกำไรต้องแบ่งอย่างเหมาะสม ไม่จ่ายปันผลมากเกินไปจนกระทบสภาพคล่อง
- ตั้งสำรองตามกฎหมายในระดับที่เหมาะสม
- บันทึกบัญชีตามจำนวนที่เกิดขึ้นจริง ไม่เกินหรือต่ำกว่าข้อเท็จจริง

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์กำไรสุทธิ ก่อนตัดสินใจจัดสรร
- พิจารณาความจำเป็นของการตั้งสำรอง เช่น เพื่อขยายกิจการ
- บันทึกบัญชีตามหลักการบัญชีที่ถูกต้อง

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- การตั้งสำรองช่วยรองรับความเสี่ยงทางการเงิน
- ลดผลกระทบจากภาวะขาดทุนในอนาคต
- ปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อป้องกันความเสี่ยง

5.4 เจื้อนไขควมรู้

- ความรู้เกี่ยวกับกำไรสะสมและการจัดสรรกำไร
- ความเข้าใจการตั้งสำรองตามกฎหมาย (เช่น 5% ของกำไรจนกว่าจะครบ 10% ของทุน)
- ความรู้การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสำรอง
- ความเข้าใจการจ่ายเงินปันผล

5.5 เจื้อนไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์และโปร่งใสในการจัดสรรกำไร
- มีความรับผิดชอบต่องูถือหุ้น
- มีความรอบคอบในการตัดสินใจ
- ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- สร้างความมั่นคงทางการเงิน
- มีเงินสำรองเพื่อพัฒนาธุรกิจ
- ลดความเสี่ยงทางการเงิน

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น
- ส่งเสริมความโปร่งใส
- ลดความขัดแย้ง

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- ปลุกฝังความซื่อสัตย์
- เคารพกฎระเบียบ

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ส่งเสริมการใช้ระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้เอกสาร

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชีเกี่ยวกับกำไรสะสม
- การจัดสรรกำไร (Profit Appropriation)
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราช

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การออมและสำรองเงินในครัวเรือน
- การบริหารเงินอย่างพอเพียง
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของธุรกิจต่อเศรษฐกิจ
- ดำเนินงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการบริหารการเงิน
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะบัญชีบริษัท
- สามารถนำไปใช้ในงานจริง

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

- 1.การจัดสรรกำไรสะสม
- 2.การตั้งสำรองต่างๆ
- 3.การจ่ายเงินปันผล

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูและผู้เรียนสนทนา และอภิปรายถึงการจัดสรรกำไรสะสม เป็นการแบ่งกำไรสะสมให้แก่ผู้ถือหุ้นในรูปแบบของเงินปันผล และตั้งสำรองตามที่กฎหมายกำหนด ถ้ามีเหลือจะตั้งสำรองต่างๆ กำไรสะสมที่เหลือก็จะสะสมไว้ปีต่อไป บริษัทจะจัดสรรกำไรสะสมได้ต้องมียอดเครดิตในบัญชีกำไรสะสม แม้ว่าบริษัทจะมีผลขาดทุนจากการดำเนินงานในปีปัจจุบันก็ตาม บริษัทอาจจ่ายเงินปันผลได้ ถ้าบริษัทมีกำไรสะสมยกมาจากปีก่อนเป็นจำนวนเพียงพอ การจัดสรรกำไรสะสมจึงเป็นการกันกำไรสะสมไว้เพื่อการตั้งสำรองต่างๆ และการจ่ายเงินปันผล

2.ครูแสดงรูปภาพการบันทึกบัญชีการตั้งสำรองต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาต่อไป

ขั้นสอน

3.ครูและผู้เรียนใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้สื่อทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่นำอุปกรณ์ทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สื่อทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ Power Point และ VDO เพื่อการตั้งสำรอง เพื่อสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้นเกี่ยวกับการจัดสรรกำไรสะสม

เมื่อบริษัทจัดทำงบกำไรขาดทุนซึ่งแสดงผลของการดำเนินงานของกิจการประจำปีแล้วก็จะโอนกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิเข้าบัญชีกำไรสะสมดังนี้

1. ถ้ามีกำไรสุทธิ			
เดบิต	กำไรขาดทุน	XX	
	เครดิต	กำไรสะสม	XX
2. ถ้าขาดทุนสุทธิ			
เดบิต	กำไรสะสม	XX	
	เครดิต	กำไรขาดทุน	XX

4.ครูและผู้เรียนแสดงการบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเกี่ยวกับการตั้งสำรองต่างๆ ซึ่งสำรอง (Reserve) คือ จำนวนเงินที่กันออกจากบัญชีกำไรสะสม เพื่อตั้งเป็นสำรองต่างๆ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

1. การตั้งสำรองตามกฎหมาย
2. การตั้งสำรองตามข้อผูกพัน
3. การตั้งสำรองตามนโยบาย

5.ผู้และผู้เรียนแสดงการคำนวณ และการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการตั้งสำรองต่างๆ จะบันทึกบัญชีโดย

เดบิต	กำไรสะสม	XX	
	เครดิต	สำรอง	XX

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

วัน เดือน ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25X3	กำไรสะสม		62,500	-
ธ.ค. 31	สำรองตามกฎหมาย (150,000x5%)			7,500 -
	สำรองเพื่อการขยายงาน (150,000x10%)			15,000 -
	สำรองเพื่อการไถ่ถอนหุ้นกู้			40,000 -
	บันทึกตั้งสำรองต่างๆ			

6.ครูและผู้เรียนคำนวณ และแสดงการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล ซึ่งเงินปันผล (Dividends) คือ เงินจากผลกำไรที่บริษัทได้มาจากการดำเนินงานซึ่งจ่ายให้แก่ ผู้ถือหุ้นตามส่วนที่ผู้ถือหุ้นได้ส่งใช้ค่าหุ้นแล้ว

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

วัน เดือน ปี	รายการ	เลขที่บัญชี	เดบิต	เครดิต
25X2 31	กำไรขาดทุน		52,820	-
ธ.ค.	กำไรสะสม			52,820 -
	โอนกำไรสุทธิเข้าบัญชีกำไรสะสม			
25X3 1	กำไรสะสม		27,641	-
ก.พ.	เงินปันผลค้างจ่ายหุ้นบุริมสิทธิ			4,000 -
	เงินปันผลค้างจ่ายหุ้นสามัญ			21,000 -
	สำรองตามกฎหมาย (52,820x5%)			2,641 -
	ประกาศจ่ายเงินปันผล และตั้งสำรองตามกฎหมาย			
	ปันผลหุ้นบุริมสิทธิ = $500 \times 100 \times 8\% = 4,000$ บาท			
	ปันผลหุ้นสามัญ = $25,000 - 4,000 = 21,000$ บาท			
มี.ค. 1	เงินปันผลค้างจ่ายหุ้นบุริมสิทธิ		4,000	-
	เงินปันผลค้างจ่ายหุ้นสามัญ		21,000	-
	เงินสด			25,000 -
	จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้น			

กรณีที่บริษัทมีผู้ถือหุ้น 2 ชนิด คือ หุ้นสามัญและหุ้นบุริมสิทธิ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะมีสิทธิพิเศษเกี่ยวกับการรับเงินปันผลก่อนผู้ถือหุ้นสามัญ สิทธิพิเศษของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิเกี่ยวกับการรับเงินปันผลอาจจำแนกได้ดังนี้

- 1) หุ้นบุริมสิทธิประเภทไม่สะสมและไม่ร่วมรับ (Noncumulative and Nonparticipating Preferred Stock)
- 2) หุ้นบุริมสิทธิประเภทสะสมแต่ไม่ร่วมรับ.(Cumulative.but.Nonparticipating Preferred.Stock)
- 3) หุ้นบุริมสิทธิประเภทไม่สะสมแต่ร่วมรับ (Noncumulative but Participating Preferred Stock)

- 3.1 จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ ส าหรับปีที่ประกาศจ่ายเงินปันผลตามอัตราที่ระบุไว้
- 3.2 ถ้ามีเงินปันผลเหลือจึงจะจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญในอัตราเดียวกันกับผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิได้รับ
- 3.3 ถ้ายังมีเงินปันผลเหลืออีกจะนำมาร่วมรับ
- 4) หุ้นบุริมสิทธิประเภทสะสมและร่วมรับ.(Cumulative.and.Participating. Preferred Stock)

7.ผู้เรียนฝึกทักษะการคำนวณและการบันทึกบัญชีดังนี้

1) คำนวณเงินปันผลของผู้ถือหุ้นทั้ง 2 ชนิด ในกรณีดังนี้

1.1 หุ้นบุริมสิทธิประเภทไม่สะสมและไม่ร่วมรับ

1.2 หุ้นบุริมสิทธิประเภทสะสมแต่ไม่ร่วมรับ

1.3 หุ้นบุริมสิทธิประเภทไม่สะสมแต่ร่วมรับ

1.4 หุ้นบุริมสิทธิประเภทสะสมและร่วมรับ

2) บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเกี่ยวกับเงินปันผลประจำปี กรณี ข้อ.1.2 พร้อมตั้งสำรองตามกฎหมาย

8.ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

8.1. ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยละความสามารถ

8.2. ทุกกลุ่มสำรวจบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสรรกำไรสะสม การตั้งสำรองต่างๆ การจ่ายเงินปันผล การจัดทำบัญชีกำไรสะสมและงบแสดงการเปลี่ยนแปลง ส่วนของผู้ถือหุ้น กลุ่มละ 2 บริษัท (บริษัทจำกัด 1 แห่ง และบริษัทมหาชนจำกัด 1 แห่ง)

8.3. ส่งตัวแทนนำเสนอสรุปความรู้ของบริษัทตามข้อ 8.2

8.4. นำผลงานส่งครูผู้สอนเพื่อประเมินผล

8.5. แจกใบประเมินผลให้ผู้เรียนประเมินทุกกลุ่ม

9.ผู้เรียนฝึกทักษะในกิจกรรม

10.ผู้เรียนทำแบบประเมินผลการเรียนรู้

11.ครูเน้นปฏิบัติทำเก็ลยวท่ลหะหนาด้วยควมรรมัฒระวังในร่ลองควมพลอดภยระหว่งการท่งงานและการนำป้ใช้ เพ่อสร้างภมึค้มกัันในตัวเอง และเสนอแนะการนำควมรู้ไปประกอบอาชีพเพ่อสร้างรายได้ให้เก้ตนเองและครอบครัวต่อไป

ขั้นสรุปและการประยุกต์

12.ผู้เรียนสรุปเนื้อหา โดยครูใช้วิธีสุ่มผู้เรียนทุกคนตอบคำถามและอธิบายให้เพื่อนฟังทั้งชั้นเรียน พร้อมสรุปเนื้อหาอีกครั้ง

13.ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ และแบบฝึกหัดท้ายหน่วย

14.ประเมินผู้เรียนตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ชื่อผู้เรียน	ธรรมชาติของผู้เรียน			วิธีการเรียนรู้
	ความสนใจ	สติปัญญา	วุฒิภาวะ	
1.				
2.				
3.				

แบบประเมินประสิทธิภาพพื้นฐานการเรียนรู้

ชื่อผู้เรียน	ประสบการณ์พื้นฐานการเรียนรู้			วิธีการเรียนรู้
	ความรู้	ทักษะ	ผลงาน	
1.				
2.				
3.				

7.4 การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 6
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 6 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายและจัดสรรกำไรสะสมได้	1.สามารถอธิบายและจัดสรรกำไรสะสมได้
2.อธิบายและตั้งสำรองต่างๆ ได้	2.สามารถอธิบายและตั้งสำรองต่างๆ ได้
3.อธิบายและจ่ายเงินปันผลได้	3.สามารถอธิบายและจ่ายเงินปันผลได้

10.2 วิธีประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พออ่อน
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54	ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50	ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 6
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อบริษัทดำเนินงานมาแล้วมีผลกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิก็ตามจะโอนเข้าบัญชีกำไรสะสมแล้วกำไรสะสมจะถูกจัดสรร เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลหรือนำไปตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่นๆ การจ่ายเงินปันผลจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิพิเศษหรือหุ้นสามัญในเรื่องเงินปันผลซึ่งจำแนกได้ 4 ชนิด มีวิธีคำนวณเงินปันผลต่างกัน การแสดงในสมุดแยกประเภททั่วไป ส่วนงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงในรูปของรายงาน จะแสดงถึงการเพิ่มกำไรสะสมด้วยกำไรสุทธิประจำปี และลดยอดกำไรสะสม ด้วยการจ่ายเงินปันผลและจัดสรรสำรองต่างๆ

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและจัดสรรกำไรสะสมได้
2. อธิบายและตั้งสำรองต่างๆ ได้
3. อธิบายและจ่ายเงินปันผลได้
4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
  - 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.2 ความมีวินัย
  - 4.3 ความรับผิดชอบ
  - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 4.6 การประหยัด
  - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 4.9 ความรักสามัคคี
  - 4.10 ความกตัญญูทดแทน

5. เนื้อหาสาระ

1. การจัดสรรกำไรสะสม (Retained Earnings Appropriation)

ความหมาย

การจัดสรรกำไรสะสม คือ การนำกำไรสุทธิของกิจการที่ยังไม่ได้แจกจ่าย (กำไรสะสม) มาจัดแบ่งเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ตามนโยบายของกิจการหรือข้อกำหนดทางกฎหมาย

วัตถุประสงค์ของการจัดสรรกำไรสะสม

- เพื่อกันเงินไว้ใช้ในอนาคต เช่น การขยายกิจการ
- เพื่อเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน
- เพื่อปฏิบัติตามข้อกำหนดของกฎหมาย
- เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้

ลักษณะการจัดสรรกำไรสะสม

- เป็นเพียงการ “โอนภายในส่วนของผู้ถือหุ้น”
- ไม่กระทบต่อสินทรัพย์หรือหนี้สิน
- ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายของกิจการ

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

เดบิตกำไรสะสม

เครดิต เงินสำรองต่าง ๆ

---

2. การตั้งสำรองต่าง ๆ (Reserves)

ความหมาย

การตั้งสำรอง คือ การกันกำไรสะสมไว้บางส่วน เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เพื่อรองรับความเสี่ยงหรือใช้ในอนาคต

ประเภทของเงินสำรอง

1) สำรองตามกฎหมาย (Legal Reserve)

- กฎหมายกำหนดให้บริษัทต้องกันกำไรสุทธิส่วนหนึ่งไว้ (เช่น ไม่น้อยกว่า 5% ของกำไรสุทธิ)
- จนกว่าจะครบตามเกณฑ์ที่กำหนด (เช่น 10% ของทุนจดทะเบียน)
- ห้ามนำไปจ่ายเงินปันผล

2) สำรองตามข้อบังคับ (Statutory Reserve)

- กำหนดตามข้อบังคับของบริษัท
- อาจกำหนดอัตราและเงื่อนไขเพิ่มเติมจากกฎหมาย

3) สำรองโดยสมัครใจ (Voluntary Reserve)

- ตั้งขึ้นตามมติของคณะกรรมการหรือผู้ถือหุ้น
- เช่น

- สำรองเพื่อขยายกิจการ
- สำรองเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้
- สำรองเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน

ประโยชน์ของการตั้งสำรอง

- เพิ่มความมั่นคงให้กิจการ
- ลดความเสี่ยงทางการเงิน
- ช่วยในการวางแผนทางธุรกิจระยะยาว

---

3. การจ่ายเงินปันผล (Dividend Payment)

ความหมาย

เงินปันผล คือ ส่วนแบ่งกำไรที่บริษัทจ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนการถือหุ้น

ประเภทของเงินปันผล

1) เงินปันผลเป็นเงินสด (Cash Dividend)

- จ่ายเป็นเงินสดให้ผู้ถือหุ้น
- เป็นรูปแบบที่นิยมมากที่สุด

2) เงินปันผลเป็นหุ้น (Stock Dividend)

- จ่ายเป็นหุ้นเพิ่มทุนแทนเงินสด
- ทำให้จำนวนหุ้นเพิ่มขึ้น แต่เงินสดของบริษัทไม่ลดลง

3) เงินปันผลเป็นทรัพย์สิน (Property Dividend)

- จ่ายเป็นทรัพย์สินอื่น เช่น สินค้า หรือหลักทรัพย์

ขั้นตอนการจ่ายเงินปันผล

1. ประกาศจ่าย (Declaration Date)
  - บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผล และบันทึกเป็นหนี้สิน
2. วันกำหนดรายชื่อผู้ถือหุ้น (Record Date)
  - กำหนดรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินปันผล
3. วันจ่ายเงิน (Payment Date)
  - จ่ายเงินให้ผู้ถือหุ้น

ตัวอย่างการบันทึกบัญชี

1. วันประกาศจ่ายเงินปันผล

เดบิต

กำไรสะสม

เครดิต เงินปันผลค้างจ่าย

2. วันจ่ายเงิน

เดบิต

เงินปันผลค้างจ่าย

เครดิต เงินสด

สรุปภาพรวม

- การจัดสรรกำไรสะสม เป็นการวางแผนใช้กำไรเพื่ออนาคต
  - การตั้งสำรอง เป็นการกันกำไรเพื่อความมั่นคงและตามกฎหมาย
  - การจ่ายเงินปันผล เป็นการตอบแทนผู้ถือหุ้นจากผลการดำเนินงาน
- ทั้งสามเรื่องนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของ “การบริหารส่วนของผู้ถือหุ้น” และสะท้อนนโยบายทางการเงินของกิจการอย่างชัดเจน

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 6
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 12
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดสรรกำไร โดยตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่น		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

เมื่อบริษัทดำเนินงานมาแล้วมีผลกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิก็ตามจะโอนเข้าบัญชีกำไรสะสมแล้วกำไรสะสมจะถูกจัดสรร เพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลหรือนำไปตั้งสำรองตามกฎหมายและสำรองอื่นๆ การจ่ายเงินปันผลจะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิพิเศษหรือหุ้นสามัญในเรื่องเงินปันผลซึ่งจำแนกได้ 4 ชนิด มีวิธีคำนวณเงินปันผลต่างกัน การแสดงในสมุดแยกประเภททั่วไป ส่วนงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงในรูปของรายงาน จะแสดงถึงการเพิ่มกำไรสะสมด้วยกำไรสุทธิประจำปี และลดยอดกำไรสะสม ด้วยการจ่ายเงินปันผลและจัดสรรสำรองต่างๆ

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายและจัดสรรกำไรสะสมได้
2. อธิบายและตั้งสำรองต่างๆ ได้
3. อธิบายและจ่ายเงินปันผลได้
4. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
  - 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.2 ความมีวินัย
  - 4.3 ความรับผิดชอบ
  - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 4.6 การประหยัด
  - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 4.9 ความรักสามัคคี
  - 4.10 ความกตัญญูกตเวที

5. แบบฝึกหัด/แบบทดสอบ

ข้อ 1

1. ไม่สะสมและไม่ร่วมรับ

หุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิได้รับเงินปันผล 8%

ทุนหุ้นบุริมสิทธิ $4,000 \times 100$ =   บาท

เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ $400,000 \times 8\%$ =   บาท

ปี 25X1 ประกาศจ่ายเงินปันผล 30,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล =   บาท

ดังนั้น หุ้นสามัญจะไม่ได้เงินปันผล

ปี 25X2 ประกาศจ่ายเงินปันผล 50,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% =   บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล 50,000-32,000 =   บาท

ปี 25X3 ประกาศจ่ายเงินปันผล 90,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% =   บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล 90,000-32,000 =   บาท

2. สะสมแต่ไม่ร่วมรับ

ปี 25X1 ประกาศจ่ายเงินปันผล 30,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% = บาท

แต่จะได้รับเงินปันผลเท่าที่ประกาศ = บาท

จะสะสมไปรับในปี 25X2 = บาท

ดังนั้น หุ้นสามัญจะไม่ได้เงินปันผล

ปี 25X2 ประกาศจ่ายเงินปันผล 50,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลค้างจ่ายปี 25X1 = บาท

บวก เงินปันผลที่จะได้รับในปี 25X2 8% = บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลรวม = บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล 50,000-34,000 = บาท

ปี 25X3 ประกาศจ่ายเงินปันผล 90,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% = บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล 90,000-32,000 = บาท

3. ไม่สะสมแต่ร่วมรับ

ปี 25X1 ประกาศจ่ายเงินปันผล 30,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล = บาท

ดังนั้น หุ้นสามัญจะไม่ได้เงินปันผล

ปี 25X2 ประกาศจ่ายเงินปันผล 50,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% = บาท

ส่วนหุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล $6,000 \times 100 = 600,000 \times 8\%$ = บาท

แต่เงินปันผลคงเหลือหลังจากจ่ายให้หุ้นบุริมสิทธิ = 50,000-32,000 = บาท

จะไม่มีเงินเหลือแบ่งตอนร่วมรับ

ดังนั้น หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล = บาท

ปี 25X3 ประกาศจ่ายเงินปันผล 90,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% = บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล $600,000 \times 8\%$ = บาท

จะเหลือสำหรับแบ่งตอนร่วมรับ 90,000-32,000-48,000 = บาท

แบ่งให้หุ้นบุริมสิทธิ $10,000 \times \frac{400,000}{1,000,000}$ = บาท

แบ่งให้หุ้นสามัญ $10,000 \times \frac{600,000}{1,000,000}$ = บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลรวม 32,000+4,000 = บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผลรวม 48,000+6,000 = บาท

4. สะสมและร่วมรับ

ปี 25X1 ประกาศจ่ายเงินปันผล 30,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% บาท

แต่จะได้รับเงินปันผลเท่าที่ประกาศ บาท

จะสะสมไปรับในปี 25X2 _____ บาท

ดังนั้น หุ้นสามัญจะไม่ได้เงินปันผล

ปี 25X2 ประกาศจ่ายเงินปันผล 50,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลค้างจ่ายจากปี 25X1 บาท

บวก เงินปันผลที่จะได้รับในปี 25X2 8% บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลรวม _____ บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล $600,000 \times 8\%$ = บาท

แต่เงินปันผลคงเหลือหลังจากจ่ายให้หุ้นบุริมสิทธิ = $50,000 - 34,000$ = บาท

จะไม่มีเงินเหลือแบ่งตอนร่วมรับ

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล = _____ บาท

ปี 25X3 ประกาศจ่ายเงินปันผล 90,000 บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผล 8% = บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผล $600,000 \times 8\%$ = บาท

จะเหลือสำหรับแบ่งตอนร่วมรับ $90,000 - 32,000 - 48,000$ = บาท

แบ่งให้หุ้นบุริมสิทธิ $10,000 \times \frac{400,000}{1,000,000}$ = บาท

แบ่งให้หุ้นสามัญ $10,000 \times \frac{600,000}{1,000,000}$ = บาท

หุ้นบุริมสิทธิจะได้รับเงินปันผลรวม $32,000 + 4,000$ = _____ บาท

หุ้นสามัญจะได้รับเงินปันผลรวม $48,000 + 6,000$ = _____ บาท

6. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

7. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 7
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำงบการเงิน เป็นการแสดงรายงานทางการเงิน เพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผน เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชี.ควรจัดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งในปัจจุบัน งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 โดยสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสดและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและคำอธิบายอื่น

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ได้
- 2.กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินได้
- 3.อธิบายและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินได้
- 4.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง
  - 4.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.2 ความมีวินัย
  - 4.3 ความรับผิดชอบ
  - 4.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
  - 4.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 4.6 การประหยัด
  - 4.7 ความสนใจใฝ่รู้
  - 4.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
  - 4.9 ความรักสามัคคี
  - 4.10 ความกตัญญูกตเวที

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- จัดทางการเงินตามข้อมูลจริง ไม่บิดเบือนหรือเกินความเป็นจริง
- เลือกใช้ข้อมูลที่จำเป็นและเหมาะสมในการจัดทำบ
- ใช้ทรัพยากร เช่น เอกสาร/ระบบบัญชี อย่างคุ้มค่า

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์รายการบัญชีก่อนจัดทางการเงิน
- จัดหมวดหมู่บัญชีอย่างถูกต้อง (สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ ค่าใช้จ่าย)
- ปฏิบัติตามหลักการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนจัดทำบ
- ป้องกันข้อผิดพลาดและการทุจริต
- จัดทำบให้สอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนด

5.4 เงื่อนไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับงบการเงิน (งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น)
- ความเข้าใจการปิดบัญชี
- ความรู้การจัดหมวดหมู่บัญชี
- ความรู้มาตรฐานบัญชี

5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการนำเสนอข้อมูลทางการเงิน
- มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- มีความรอบคอบในการตรวจสอบ
- ยึดจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- งบการเงินช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ
- แสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน
- เพิ่มความน่าเชื่อถือของบริษัท

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความโปร่งใสให้ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมความเชื่อมั่นในองค์กร
- สนับสนุนความรับผิดชอบต่อสังคม

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ปลุกฝังความซื่อสัตย์และจริยธรรม
- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- เคารพกฎหมายและมาตรฐาน

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้ระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้กระดาษ ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชี (Accounting Principles)
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Financial Reporting Standards)
- การวิเคราะห์งบการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การทำบัญชีครัวเรือน
- การบริหารเงินอย่างพอเพียง
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบัญชีต่อเศรษฐกิจ
- ดำเนินงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำบัญชี
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะจัดหางบการเงิน
- สามารถนำไปใช้ในงานจริง

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

1. ความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์
2. การกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน
3. หมายเหตุประกอบงบการเงิน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและผู้เรียนสนทนาเกี่ยวกับงบการเงิน (Financial Statement) หมายถึง รายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการอย่างถูกต้องในแต่ละงวดบัญชีใด บัญชีหนึ่ง งบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่อกิจการได้ปฏิบัติตามมาตรฐาน การบัญชีอย่างเหมาะสม รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็น งบการเงินดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร ซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ งบการเงินต้องจัดทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้คือ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ ค่าใช้จ่าย และกระแสเงินสด

2. ผู้เรียนแสดงตัวอย่างงบการเงิน เช่น งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน เป็นต้น

ขั้นสอน

3. ครูใช้เทคนิควิธีสอนแบบใช้สื่อทัศนวัสดุ (Audio-Visual Material of Instruction Method) เป็นวิธีสอนที่นำอุปกรณ์ทัศนวัสดุมาช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สื่อทัศนวัสดุดังกล่าว ได้แก่ Power Point และ VDO ประกอบการศึกษาค้นคว้าความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์

งบการเงินฉบับสมบูรณ์ ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 โดยสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย

3.1 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด

3.2 งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวด

3.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับงวด

3.4 งบกระแสเงินสดสำหรับงวด

3.5 หมายเหตุประกอบงบการเงิน ประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น

3.6 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดที่ตามมาเปรียบเทียบกับงวดแรกสุด เมื่อกิจการได้นำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือการปรับปรุงงบการเงินย้อนหลัง หรือเมื่อกิจการมีการจัดประเภทรายการในงบการเงินใหม่ กิจการอาจจะใช้ชื่ออื่นสำหรับงบการเงิน

4. ครูและผู้เรียนใช้วิธีสอนอธิบายเรื่องกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน โดยใช้สื่อ PowerPoint และ VDO ประกอบการเรียน ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ซึ่งต้องมีรายการย่อดังต่อไปนี้

- 4.1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 1
- 4.2 บริษัทจำกัด ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 2
- 4.3 บริษัทมหาชนจำกัด ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 3
- 4.4 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 4
- 4.5 กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 5

หมายเหตุ ในหน่วยนี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะแบบที่ 2 และแบบที่ 3 เท่านั้น

5.ครูและผู้เรียนอธิบาย และแสดงหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยใช้สื่อ Power Point และ VDO ประกอบการเรียน ซึ่งหมายเหตุประกอบงบการเงิน หมายถึง ข้อมูลที่นำเสนอเพิ่มเติมจากที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำอธิบายรายการ รายละเอียดของรายการต่างๆ ที่แสดงในงบการเงินและข้อมูลเกี่ยวกับรายการที่ไม่เข้าเกณฑ์การรับรู้รายการในงบการเงินที่นำเสนอ

6.ผู้เรียนเขียนร่างแบบฟอร์มงบการเงินของบริษัทจำกัดรายการย่อตามแบบที่ 2 ประกอบด้วย

- 6.1 งบแสดงฐานะการเงิน
- 6.2 งบกำไรขาดทุน
- 6.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

7.ผู้เรียนเขียนร่างแบบฟอร์มงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัดรายการย่อตามแบบที่ 3 ประกอบด้วย

- 7.1 งบแสดงฐานะการเงิน
- 7.2 งบกำไรขาดทุน
- 7.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
- 7.4 งบกระแสเงินสด

8.ผู้เรียนทำกิจกรรมใบงาน และแบบฝึกปฏิบัติ

9.ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกทักษะการคำนวณ ตามโจทย์ที่กำหนดให้แต่ละข้อ

10.เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาและนำความรู้เพื่อนำไปประกอบอาชีพ โดยเน้นหลักเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างเกี่ยวกับเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขของคุณธรรม

ขั้นสรุปและการประยุกต์

- 11.ครูกำหนดปัญหาโดยให้ผู้เรียนระดมสมองช่วยกันคิดหาคำตอบแล้วอธิบายคำตอบ
- 12.ผู้เรียนสรุปความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ การกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน
- 13.ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะ และแบบประเมินผลการเรียนรู้

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ได้	1.สามารถอธิบายความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ได้
2.กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินได้	2.สามารถกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินได้
3.อธิบายและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินได้	3.สามารถอธิบายและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินได้

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59
คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54
คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน
ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาคือส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 7
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทางการเงินของบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทางการเงินของบริษัทจำกัด		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การจัดทางการเงิน เป็นการแสดงรายงานทางการเงิน เพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผน เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชี.ควรจัดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งในปัจจุบัน งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 โดยสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสดและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและคำอธิบายอื่น

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทางการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ได้
- 2.กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินได้
- 3.อธิบายและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินได้
- 4.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.สาระการเรียนรู้

การจัดทางการเงินของบริษัทจำกัด

1. ความหมายของงบการเงิน

งบการเงิน คือ รายงานทางการเงินที่แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้ผู้ใช้งบ เช่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ ใช้ในการตัดสินใจ

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทางการเงิน

- แสดงฐานะการเงินของกิจการ
- แสดงผลการดำเนินงาน (กำไร/ขาดทุน)
- แสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น
- ให้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ
- ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชี

3. องค์ประกอบของงบการเงินของบริษัทจำกัด

3.1 งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position)

แสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด ประกอบด้วย

- สินทรัพย์ (Assets)
- หนี้สิน (Liabilities)
- ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)
  - ทุนเรือนหุ้น
  - ส่วนเกินมูลค่าหุ้น
  - กำไรสะสม
  - เงินสำรองต่าง ๆ

รูปแบบสมการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของผู้ถือหุ้น

3.2 งบกำไรขาดทุน (Income Statement)

แสดงผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลา เช่น 1 ปี

ประกอบด้วย:

- รายได้ (Revenue)
- ค่าใช้จ่าย (Expenses)
- กำไรสุทธิ / ขาดทุนสุทธิ

สูตรสำคัญ

กำไรสุทธิ = รายได้ – ค่าใช้จ่าย

3.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

(Statement of Changes in Equity)

แสดงการเปลี่ยนแปลงของ:

- ทุนเรือนหุ้น
- กำไรสะสม
- การจัดสรรกำไร
- เงินปันผล

3.4 งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statement)

แสดงการรับ-จ่ายเงินสด แบ่งเป็น 3 กิจกรรม:

- กิจกรรมดำเนินงาน
- กิจกรรมลงทุน
- กิจกรรมจัดหาเงิน

3.5 หมายเหตุประกอบงบการเงิน

- อธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมของรายการในงบการเงิน
- นโยบายการบัญชี
- ข้อมูลสำคัญอื่น ๆ

4. ขั้นตอนการจัดทำงบการเงิน

1. รวบรวมข้อมูลทางบัญชี
  - จากสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภท
2. จัดทำบทดลอง (Trial Balance)
  - เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของบัญชี
3. ปรับปรุงรายการ (Adjusting Entries)
  - เช่น ค่าเสื่อมราคา รายได้ค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
4. จัดทำบทดลองหลังปรับปรุง
5. จัดทำงบการเงิน
  - งบกำไรขาดทุน
  - งบแสดงฐานะการเงิน
  - งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น
  - งบกระแสเงินสด
6. ปิดบัญชี (Closing Entries)
  - ปิดบัญชีรายได้และค่าใช้จ่ายเข้ากำไรสะสม

5. ข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ต้องจัดทำงบการเงินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ต้องผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
- ต้องเสนอให้ผู้ถือหุ้นอนุมัติ
- ต้องนำเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐ (เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)

6. ลักษณะเฉพาะของงบการเงินบริษัทจำกัด

- มีรายการเกี่ยวกับ “ทุนเรือนหุ้น” อย่างชัดเจน
- มีการจัดสรรกำไรเป็นเงินสำรองตามกฎหมาย
- มีการจ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้น
- เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้

สรุป

การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด เป็นกระบวนการสำคัญที่สะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ โดยประกอบด้วยงบหลัก 4 งบ และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งต้องจัดทำตามมาตรฐานบัญชีและข้อกำหนดทางกฎหมาย เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบ

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 7
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 13
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน การจัดทำงบการเงินของบริษัทจำกัด		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำงบการเงิน เป็นการแสดงรายงานทางการเงิน เพื่อนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างมีแบบแผน เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชี.ควรจัดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ซึ่งในปัจจุบัน งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 โดยสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสดและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญและคำอธิบายอื่น

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายและงบการเงินฉบับสมบูรณ์ได้
- 2.กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินได้
- 3.อธิบายและจัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงินได้
- 4.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงอธิบายความหมายของงบการเงิน (Financial Statement)

ตอบ

2. งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 ประกอบด้วยงบใดบ้าง

ตอบ

3. ถ้ากิจการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างไรบ้าง

ตอบ

4. หากฝ่ายบริหารเห็นว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิดจนเป็นเหตุให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแบบทการบัญชี แต่ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไม่อนุญาตให้มีการแก้ไขปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ถ้าเป็นเช่นนั้นกิจการต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างเพื่อลดความเข้าใจผิด

ตอบ

5. การจัดทำบัญชีและงบการเงินมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2552 ไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. จงอธิบายความหมายของหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 11 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ประเภทและอะไรบ้างที่ต้องจัดทำงบการเงินและนำส่งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

9. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในรูปแบบประเภทบริษัทจำเป็นต้องจัดทำงบการเงินใดบ้าง

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ มีกี่ส่วน ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

1. จงอธิบายความหมายของงบการเงิน (Financial Statement)

ตอบ งบการเงินหมายถึง รายงานทางการเงินที่นำเสนอข้อมูลเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการอย่างถูกต้องในแต่ละงวดบัญชีใดบัญชีหนึ่ง งบการเงินจะแสดงข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรก็ต่อเมื่อกิจการได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีอย่างเหมาะสม รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมที่จำเป็นซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และแสดงถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหารซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ดูแลทรัพยากรของกิจการ ต้องจัดทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2. งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 ประกอบด้วยงบใดบ้าง

ตอบ งบการเงินที่สมบูรณ์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 โดยสภาวิชาชีพบัญชีใน พระอุปถัมภ์ฯ ประกอบด้วย

1. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด

2. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวด

3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับงวด

4. งบกระแสเงินสดสำหรับงวด

5. หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น และ

6. งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันต้นงวดของงวดที่นำมาเปรียบเทียบกับงวดแรกสุด เมื่อกิจการได้นำนโยบายการบัญชีใหม่มาถือปฏิบัติย้อนหลังหรือการปรับงบการเงินย้อนหลัง หรือเมื่อกิจการมีการจัดประเภทรายการในงบการเงินใหม่ กิจการอาจจะใช้ชื่ออื่นสำหรับงบการเงิน นอกเหนือจากที่ระบุในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้

3. ถ้ากิจการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลอย่างไรบ้าง

ตอบ ถ้ากิจการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดไว้ กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังนี้

1. ข้อสรุปของฝ่ายบริหารที่ว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดโดยถูกต้องตามที่ควร

2. ข้อความที่แสดงว่ากิจการได้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ยกเว้นเรื่องที่ต้องไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี เพื่อให้งบการเงินแสดงข้อมูลถูกต้องตามที่ควร

3. มาตรฐานการบัญชีที่กิจการไม่ปฏิบัติตาม ลักษณะของการไม่ปฏิบัติ ข้อกำหนดมาตรฐานการบัญชีที่ไม่ปฏิบัติตาม เหตุผลที่จะทำให้เข้าใจผิดมากในสถานการณ์ต่างๆ จนเป็นเหตุให้งบการเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในแม่บทการบัญชี และวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เลือกใช้

4. งบการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีต้องเปิดเผยถึงการถือปฏิบัติไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างชัดเจนโดยไม่มีเงื่อนไข กรณีที่งบการเงินจัดทำไม่ถูกต้องห้ามพรรณนาว่าได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี

4. หากฝ่ายบริหารเห็นว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิดจนเป็นเหตุให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแม่บทการบัญชี แต่ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไม่อนุญาตให้มีการไม่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ถ้าเป็นเช่นนั้นกิจการต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างเพื่อลดความเข้าใจผิด

ตอบ หากฝ่ายบริหารเห็นว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะทำให้ผู้ใช้เกิดความเข้าใจผิดจนเป็นเหตุให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแม่บทการบัญชี แต่ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องไม่อนุญาตให้มีการไม่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว ถ้าเป็นเช่นนั้นกิจการต้องใช้ความพยายามอย่างดีที่สุดเพื่อลดความเข้าใจผิดโดยการเปิดเผยข้อมูลทุกข้อต่อไปนี้

1. ชื่อของมาตรฐานการบัญชีฉบับที่มีปัญหา ลักษณะของข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี และเหตุผลที่ฝ่ายบริหารของกิจการเห็นว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีจะทำให้งบการเงินบิดเบือนและเป็นเหตุให้งบการเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแม่บทการบัญชี

2. การปรับปรุงแต่ละรายการในงบการเงินสำหรับแต่ละงวดบัญชีที่มีการนำเสนอ ซึ่งฝ่ายบริหารของกิจการเห็นว่าจำเป็นเพื่อให้งบการเงินนำเสนอข้อมูลถูกต้องตามที่ควร

5. การจัดทำบัญชีและงบการเงินมีแนวทางปฏิบัติอย่างไรบ้าง

ตอบ การจัดทำบัญชีและงบการเงินมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. การจัดทำบัญชีและงบการเงิน ในกรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้หรือกำหนดไม่ชัดเจน ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด

2. การจัดทำบัญชีและงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัดในเรื่องใดที่ไม่มีมาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีครอบคลุมถึง ก็อาจจะปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและแนวทางปฏิบัติอื่นที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี ระหว่างประเทศ หรือมาตรฐานการบัญชี และแนวทาง

ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของประเทศสหรัฐอเมริกาต้องระบุด้วยว่ารายการนโยบายการบัญชีที่ใช้ปฏิบัติสำหรับการบันทึกบัญชีรายการนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีใด

3. กรณีที่การจัดทำบัญชีและงบการเงินเรื่องที่ไม่สามารถระบุมาตรฐานการบัญชีที่ใช้ปฏิบัติข้อ 1 หรือข้อ 2 แล้วแต่กรณีได้ ให้ใช้หลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือประเพณีนิยมเป็นหลักปฏิบัติ

6. กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2552 ไว้อย่างไรบ้าง

ตอบ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ. 2552 ไว้ดังนี้

1. ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 1
2. บริษัทจำกัด ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 2
3. บริษัทมหาชนจำกัด ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 3
4. นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 4
5. กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องมีรายการย่อตามแบบที่ 5

7. จงอธิบายความหมายของหมายเหตุประกอบงบการเงิน

ตอบ หมายเหตุประกอบงบการเงิน หมายถึง ข้อมูลที่นำเสนอเพิ่มเติมจากที่แสดงในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสด

8. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 11 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ประเภทและอะไรบ้างที่ต้องจัดทำงบการเงินและนำส่งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตอบ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 11 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี 5 ประเภทที่ต้องจัดทำงบการเงินและนำส่งต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า คือ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และกิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร

9. ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในรูปแบบประเภทบริษัทจำกัดต้องจัดทำงบการเงินใดบ้าง

ตอบ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีในรูปแบบประเภทบริษัทจำกัดต้องจัดทำงบการเงิน ดังนี้

1. งบแสดงฐานะการเงิน
2. งบกำไรขาดทุน
3. งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นหรือส่วนของผู้ถือหุ้นใหญ่หรือส่วนของผู้ร่วมค้าหรืองบแสดงการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย
4. หมายเหตุประกอบงบการเงิน
5. งบการเงินเปรียบเทียบกับปีก่อน

10. หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 มีกี่ส่วน ได้แก่อะไรบ้าง

ตอบ หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ต้องจัดทำให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 มี 2 ส่วน ได้แก่

1. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
2. ข้อมูลเพิ่มเติมอื่น

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 8
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 14
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบแสดงฐานะการเงิน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบแสดงฐานะการเงิน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบแสดงฐานะการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่งตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งจะแสดงให้เห็นทรัพย์สิน หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่จำนวนเท่าใด โดยจะแสดงรายละเอียดในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ตามรูปแบบของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงินของธุรกิจ และเผยแพร่ให้ผู้ประกอบธุรกิจผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของงบแสดงฐานะการเงินได้
2. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทจำกัดได้
3. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทมหาชนจำกัดได้
4. อธิบายและแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินได้
5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวทิต

5. การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- จัดทำงบการเงินตามข้อมูลจริง ไม่บิดเบือน
- ใช้ข้อมูลเท่าที่จำเป็นและเหมาะสม

- ไม่แสดงตัวเลขเกินหรือขาดจากความเป็นจริง

5.2 ความมีเหตุผล

- จัดหมวดหมู่บัญชีอย่างถูกต้อง (สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น)
- วิเคราะห์รายการบัญชีก่อนนำมาจัดทำงบ
- ปฏิบัติตามหลักการบัญชีและมาตรฐาน

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนจัดทำงบ
- ลดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาด
- ปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานบัญชี

5.4 เจื่อนใจความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น
- ความเข้าใจการจัดหมวดหมู่บัญชี
- ความรู้การปิดบัญชี
- ความรู้มาตรฐานบัญชี

5.5 เจื่อนใจคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการนำเสนอข้อมูล
- มีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้งบการเงิน
- มีความรอบคอบ
- ยึดจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

5.6 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- งบช่วยวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน
- สนับสนุนการตัดสินใจลงทุน
- เพิ่มความมั่นคงทางธุรกิจ

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความโปร่งใส
- เพิ่มความเชื่อมั่นให้ผู้ถือหุ้น
- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ปลุกฝังความซื่อสัตย์
- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- เคารพกฎหมาย

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ใช้ระบบบัญชีดิจิทัล
- ลดการใช้กระดาษ
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชี
- การจัดทำงบการเงิน
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การทำบัญชีครัวเรือน
- การบริหารเงินแบบพอเพียง
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบัญชีต่อเศรษฐกิจ
- ดำเนินงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยในการทำบัญชี
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะจัดทำงบการเงิน
- นำไปใช้ในอาชีพได้

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย
- มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

- 1.ความหมายและการแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทจำกัด
- 2.การแสดงผลการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด
- 3.การแสดงผลของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) โดยการทบทวนความรู้เดิมจากสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ผู้สอนใช้การสนทนาซักถามให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม

2.ครูและผู้เรียนอภิปรายเรื่องงบแสดงฐานะการเงิน (Statement of financial position) ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่งตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งจะแสดงให้เห็นว่ามีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวนเท่าใด

3.ผู้เรียนบอกส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงินมี 3 ส่วน ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างแบบฟอร์มงบแสดงฐานะการเงินประกอบ

ขั้นสอน

4.ครูใช้วิธีสอนอธิบายเรื่องความหมายและการแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทจำกัด โดยใช้สื่อ PowerPoint ประกอบการเรียนรู้ ซึ่งการแสดงผลการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทจำกัด กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้ประกาศ เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน เพื่อใช้ทางการเงินของธุรกิจและเผยแพร่ให้ผู้ประกอบธุรกิจ ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้สนใจได้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง

บริษัท.....จำกัด		งบแสดงฐานะการเงิน		หน่วย : บาท	
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 25XX		หมายเหตุ		25XX	25XX
สินทรัพย์					
1. สินทรัพย์หมุนเวียน					
1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด			xx	xx	
1.2 เงินลงทุนชั่วคราว			xx	xx	
1.3 ลูกหนี้การค้า – สุทธิ			xx	xx	
1.4 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน			xx	xx	
1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บุคคลหรือกิจการอื่น			xx	xx	
1.6 สินค้าคงเหลือ			xx	xx	
1.7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น			xx	xx	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน			xx	xx	
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
2.1 เงินลงทุนที่บันทึกวิธีส่วนได้เสีย			xx	xx	
2.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น			xx	xx	
2.3 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน			xx	xx	
2.4 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่บุคคลหรือกิจการอื่น			xx	xx	
2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ			xx	xx	
2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน – สุทธิ			xx	xx	
2.7 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น			xx	xx	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			xx	xx	
รวมสินทรัพย์			xx	xx	

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

3. หนี้สินหมุนเวียน

3.1 เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	xx	xx
3.2 เจ้าหนี้การค้า	xx	xx
3.3 เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	xx	xx
3.4 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	xx	xx
3.5 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	xx	xx
3.6 หนี้สินหมุนเวียนอื่น	xx	xx
รวมหนี้สินหมุนเวียน	xx	xx

4. หนี้สินไม่หมุนเวียน

4.1 เงินกู้ยืมระยะยาวจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	xx	xx
4.2 เงินกู้ยืมระยะยาวอื่น	xx	xx
4.3 ประมาณการหนี้สินระยะยาว	xx	xx
4.4 หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	xx	xx
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	xx	xx

5. ส่วนของผู้ถือหุ้น

5.1 ทุนเรือนหุ้น

5.1.1 ทุนจดทะเบียน		
หุ้นสามัญ	xx	xx
หุ้นบุริมสิทธิ	xx	xx
5.1.2 ทุนที่ออกและชำระแล้ว		
หุ้นสามัญ	xx	xx
หุ้นบุริมสิทธิ	xx	xx

5.2 ส่วนเกิน (ส่วนค่า) กว่าทุน

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	xx	xx
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	xx	xx
ส่วนเกินหุ้นอื่น	xx	xx
ส่วนค่ากว่าทุน	(xx)	(xx)

5.3 กำไร (ขาดทุน) สะสม

5.3.1 จัดสรรแล้ว		
สำรองตามกฎหมาย	xx	xx
สำรองอื่นๆ	xx	xx
5.3.2 ยังไม่จัดสรร		

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น

	xx	xx

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

	xx	xx

5.ครูและผู้เรียนใช้สื่อ Power Point เพื่อสื่อความเข้าใจและเรียนรู้เรื่องการแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด ดังนี้

ตัวอย่างงบแสดงฐานะการเงินของบริษัทจำกัด

บริษัท.....จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 25XX

สินทรัพย์	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		25XX	25XX
1. สินทรัพย์หมุนเวียน			
1.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		xx	xx
1.2 เงินลงทุนชั่วคราว		xx	xx
1.3 ลูกหนี้การค้า - สุทธิ		xx	xx
1.4 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		xx	xx
1.5 เงินให้กู้ยืมระยะสั้นกับบุคคลหรือกิจการอื่น		xx	xx
1.6 สินค้าคงเหลือ		xx	xx
1.7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		xx	xx
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		xx	xx
2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
2.1 เงินลงทุนที่บันทึกวิธีส่วนได้เสีย		xx	xx
2.2 เงินลงทุนระยะยาวอื่น		xx	xx
2.3 เงินให้กู้ยืมระยะยาวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		xx	xx
2.4 เงินให้กู้ยืมระยะยาวกับบุคคลหรือกิจการอื่น		xx	xx
2.5 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ		xx	xx
2.6 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ		xx	xx
2.7 สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		xx	xx
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		xx	xx
รวมสินทรัพย์		xx	xx
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
3. หนี้สินหมุนเวียน			
3.1 เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน		xx	xx
3.2 เจ้าหนี้การค้า		xx	xx
3.3 เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี		xx	xx
3.4 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		xx	xx
3.5 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน		xx	xx
3.6 หนี้สินหมุนเวียนอื่น		xx	xx
รวมหนี้สินหมุนเวียน		xx	xx

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หมายเหตุ	หน่วย : พันบาท	
	25X4	25X3
หนี้สินหมุนเวียน		
เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน	XX	XX
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	XX	XX
เงินกู้ยืมระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	XX	XX
เจ้าหนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	XX	XX
เงินกู้ยืมอื่น	XX	XX
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	XX	XX
ประมาณการหนี้สินระยะสั้น	XX	XX
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	XX	XX
หนี้สินไม่หมุนเวียน		
เจ้าหนี้บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	XX	XX
เงินกู้ยืมระยะยาว	XX	XX
ประมาณการหนี้สินระยะยาว	XX	XX
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	XX	XX
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมหนี้สิน	<u>XX</u>	<u>XX</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น		
ทุนจดทะเบียน ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว		
หุ้นสามัญ	XX	XX
หุ้นบุริมสิทธิ	XX	XX
ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าหุ้น	XX	XX
ผลกำไร (ขาดทุน) สะสม	XX	XX
จัดสรรเป็นสำรองตามกฎหมาย	XX	XX
ยังไม่ได้จัดสรร	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	XX	XX
ส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>XX</u>	<u>XX</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>XX</u>	<u>XX</u>

6. ครูและผู้เรียนแสดงการคำนวณ และจัดทำการแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน โดยส่วนของผู้ถือหุ้น (Shareholders' Equity หรือ Stockholders' Equity) ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทุนเรือนหุ้น (Share Capital หรือ Capital Stock)

- 1) ทุนจดทะเบียน.(Authorized.Share.Capital).
- 2) ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว (Issued and Paid-up Share Capital)

ส่วนที่ 2 ส่วนเกินทุน (Surplus)

- 1) ส่วนเกินมูลค่าหุ้น (Premium on Share Capital)
- 2) ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์เพิ่ม (Appraisal Surplus)
- 3) ส่วนเกินทุนจากการบริจาค (Donated Surplus)
- 4) ส่วนเกินทุนอื่นๆ (Other Surplus)

ส่วนที่ 3 กำไรสะสม (Retained Earning) จะแสดงเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) กำไรสะสมส่วนที่จัดสรรแล้ว
- 2) กำไรสะสมส่วนที่ยังไม่ได้จัดสรร

บริษัท.....

งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 25X3

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน

หุ้นบุริมสิทธิ.....หุ้น มูลค่าหุ้นละ.....บาท

xx

หุ้นสามัญ.....หุ้น มูลค่าหุ้นละ.....บาท

xx

xx

ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว

หุ้นบุริมสิทธิ.....%.....หุ้น มูลค่าหุ้นละ.....บาท

xx

บวก รับผิดชอบต่อยังไม่ออกใบหุ้นให้...หุ้น

xx

xx

หัก ลูกหนี้ค่าหุ้น

xx

xx

หุ้นสามัญ.....หุ้น มูลค่าหุ้นละ.....บาท

xx

บวก รับผิดชอบต่อยังไม่ออกใบหุ้นให้...หุ้น

xx

xx

หัก ลูกหนี้ค่าหุ้น

xx

xx

xx

ส่วนเกินทุน

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

xx

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ

xx

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินเพิ่ม

xx

ส่วนเกินทุนจากการบริจาคครยนต์

xx

ส่วนเกินทุนจากการขายหุ้นทุนได้รับคืน

xx

xx

กำไรสะสม

จัดสรรแล้ว

สำรองตามกฎหมาย

xx

สำรองเพื่อการขยายงาน

xx

สำรองเพื่อผลขาดทุนในภายหลัง

xx

xx

ยังไม่ได้จัดสรร

xx

xx

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น

xx

หัก หุ้นทุนได้รับคืน (หุ้นสามัญ...หุ้น)

xx

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น

xx

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

xxx

7.ผู้เรียนฝึกทักษะกิจกรรม ดังนี้

- 1) บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป
- 2) คำนวณกำไรสะสม
- 3) งบแสดงฐานะการเงิน (เฉพาะส่วนของผู้ถือหุ้น)

8.ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับขั้นในการปฏิบัติกิจกรรม

1) แบ่งผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน โดยวิธีนับ 1 ถึง 4
2) ให้ทุกกลุ่มศึกษา ค้นคว้าและหาข้อสรุปตามหน่วยงานที่เป็นบริษัทจำกัดและบริษัทมหาชนจำกัด กลุ่มละ 2 บริษัท เกี่ยวกับการแสดงรายการบัญชีและการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินของบริษัท จำกัด 1 แห่ง และบริษัทมหาชนจำกัด 1 แห่ง

- 3) ส่งตัวแทนของกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนตามข้อ 2
- 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
- 5) นำผลงานส่งครูผู้สอนเพื่อประเมินผล

9. ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับขั้นในการปฏิบัติกิจกรรม

- 1) แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน โดยละความสามารถ
  - 2) ทุกกลุ่มศึกษาหาความรู้เรื่องงบแสดงฐานะการเงิน
  - 3) ทุกกลุ่มกำหนดโจทย์พิเศษหรือแต่งโจทย์พิเศษ พร้อมเฉลย 1 ข้อ
  - 4) แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาช่วยกันแสดงวิธีทำงบแสดงฐานะการเงินหน้าชั้นเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้เลือกโจทย์พิเศษตามข้อ 3 จำนวน 1 ข้อ
  - 5) ผู้เรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ
  - 6) นำผลงานส่งครูผู้สอนเพื่อประเมินผล
  - 7) แจกใบประเมินผลแก่ผู้เรียนเพื่อทำการประเมิน
10. ผู้เรียนทำกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะ และทำแบบประเมินผลการเรียนรู้
11. ครูเน้นการนำความรู้ไปประกอบอาชีพอย่างมีคุณธรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เช่น ไม่มีพฤติกรรมที่ฉ้อโกง โดยไม่ปฏิเสธความรับผิดชอบจนผู้บริโภคเกิดความเดือดร้อน เมื่อผู้เรียนจบการศึกษาไปแล้ว และไปประกอบอาชีพผู้ประกอบการหรือลูกจ้างก็ตาม ควรยึดหลักคุณธรรมตามเงื่อนไขแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นสรุปและการประยุกต์

12. สรุปโดยครูตั้งคำถาม ให้ผู้เรียนตอบเรื่องการแสดงฐานะงบการเงินเป็นรายบุคคล
13. ผู้เรียนฝึกทักษะคำนวณ และจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน
14. ผู้เรียนทำกิจกรรม และแบบประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 8
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 8 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายความหมายของงบแสดงฐานะการเงินได้	1.สามารถอธิบายความหมายของงบแสดงฐานะการเงินได้
2.อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทจำกัดได้	2.สามารถอธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทจำกัดได้
3.อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทมหาชนจำกัดได้	3.สามารถอธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทมหาชนจำกัดได้
4.อธิบายและแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินได้	4.สามารถอธิบายและแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินได้

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54
คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก
ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 8
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 14
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบแสดงฐานะการเงิน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบแสดงฐานะการเงิน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบแสดงฐานะการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่งตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งจะแสดงให้เห็นทราบว่า มีสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่จำนวนเท่าใด โดยจะแสดงรายละเอียดในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ตามรูปแบบของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงินของธุรกิจ และเผยแพร่ให้ผู้ประกอบธุรกิจผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของงบแสดงฐานะการเงินได้
2. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทจำกัดได้
3. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทมหาชนจำกัดได้
4. อธิบายและแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินได้
5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวทิต์

งบแสดงฐานะการเงิน (Statement of Financial Position)

1. ความหมายงบแสดงฐานะการเงิน คือ งบการเงินที่แสดง ฐานะทางการเงินของกิจการ ณ วันใดวันหนึ่ง โดยแสดงให้เห็นว่า กิจการมีทรัพยากรอะไร (สินทรัพย์) มีภาระผูกพันเท่าใด (หนี้สิน) และมีส่วนของเจ้าของเท่าใด (ส่วนของผู้ถือหุ้น)

2. โครงสร้างของงบแสดงฐานะการเงิน

งบแสดงฐานะการเงินแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

2.1 สินทรัพย์ (Assets)

ทรัพยากรที่กิจการควบคุมและคาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต แบ่งเป็น

- สินทรัพย์หมุนเวียน เช่น
  - เงินสด
  - ลูกหนี้การค้า
  - สินค้าคงเหลือ
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เช่น
  - ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์
  - สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (เช่น ลิขสิทธิ์)

2.2 หนี้สิน (Liabilities)

ภาระผูกพันที่กิจการต้องชำระในอนาคต แบ่งเป็น

- หนี้สินหมุนเวียน เช่น
  - เจ้าหนี้การค้า
  - เงินกู้ระยะสั้น
- หนี้สินไม่หมุนเวียน เช่น
  - เงินกู้ระยะยาว
  - หุ้นกู้

2.3 ส่วนของผู้ถือหุ้น (Equity)

สิทธิในสินทรัพย์ของกิจการหลังหักหนี้สิน

ประกอบด้วย

- ทุนเรือนหุ้น
- ส่วนเกินมูลค่าหุ้น
- กำไรสะสม (ยังไม่จัดสรร / จัดสรรแล้ว)

3. สมการบัญชี

งบแสดงฐานะการเงินตั้งอยู่บนหลักของสมการบัญชี

$$\text{Assets} = \text{Liabilities} + \text{Equity}$$

สมการนี้แสดงให้เห็นว่าทรัพยากรทั้งหมดของกิจการ มาจากแหล่งเงินทุน 2 ส่วน คือ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น

4. รูปแบบของงบแสดงฐานะการเงิน

4.1 แบบบัญชี (Account Form)

- แสดงสินทรัพย์ด้านซ้าย
- หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นด้านขวา

4.2 แบบรายงาน (Report Form)

- แสดงรายการในแนวนั่ง (นิยมใช้มาก)
- เรียงลำดับจากสินทรัพย์ → หนี้สิน → ส่วนของผู้ถือหุ้น

5. ตัวอย่างรูปแบบงบ (แบบย่อ)

บริษัท ABC จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินทรัพย์

- สินทรัพย์หมุนเวียน
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

รวมสินทรัพย์

หนี้สิน

- หนี้สินหมุนเวียน
- หนี้สินไม่หมุนเวียน

รวมหนี้สิน

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- ทุนเรือนหุ้น
- กำไรสะสม

รวมส่วนของผู้ถือหุ้น

6. ประโยชน์ของงบแสดงฐานะการเงิน

- ใช้วิเคราะห์ความมั่นคงทางการเงิน
- ประเมินสภาพคล่องของกิจการ
- ช่วยในการตัดสินใจลงทุน

- ใช้เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในแต่ละงวด

สรุป

งบแสดงฐานะการเงินเป็นงบที่สะท้อน “ภาพรวมทางการเงิน ณ จุดเวลา” ของกิจการ โดยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหาร นักลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 8
	รหัสวิชา...20201-2009..ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 14
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบแสดงฐานะการเงิน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบแสดงฐานะการเงิน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบแสดงฐานะการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 หมายถึง งบแสดงฐานะทางการเงินของธุรกิจ ณ วันใดวันหนึ่งตามหลักการบัญชีที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งจะแสดงให้เห็นทรัพย์สินหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่จำนวนเท่าใด โดยจะแสดงรายละเอียดในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ ตามรูปแบบของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 เพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงินของธุรกิจ และเผยแพร่ให้ผู้ประกอบธุรกิจผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
2. บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของงบแสดงฐานะการเงินได้
2. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทจำกัดได้
3. อธิบายและแสดงรายการย่อในงบแสดงฐานะการเงินของ บริษัทมหาชนจำกัดได้
4. อธิบายและแสดงส่วนของผู้ถือหุ้นในงบแสดงฐานะการเงินได้
5. มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวที

จงแสดงวิธีทำ

ข้อ 8-1

บริษัท เพชรงาม จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน (บางส่วน)

วันที่ 31 ธันวาคม 25X3

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน

หุ้นบุริมสิทธิ 5% 2,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท

หุ้นสามัญ 3,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 300 บาท

ทุนที่ออกจำหน่ายและเรียกชำระแล้ว

หุ้นบุริมสิทธิ 5% 1,500 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 200 บาท

บวก รับจองแต่ยังไม่ออกใบหุ้นให้ 500 หุ้น

หัก ลูกหนี้ค่าหุ้นบุริมสิทธิ

หุ้นสามัญ 1,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 300 บาท

บวก รับจองแต่ยังไม่ออกใบหุ้นให้ 600 หุ้น

หัก ลูกหนี้ค่าหุ้นสามัญ

ส่วนเกินทุน

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ

ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ

ส่วนเกินทุนจากการตีราคาที่ดินเพิ่ม

กำไรสะสม

จัดสรรแล้ว

สำรองตามกฎหมาย

สำรองเพื่อไถ่ถอนหุ้นกู้

—

X,XXX,XXX-

1.

หน้า 1

วัน เดือน ปี		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
25X3							
(1)							-
(2)							-
(3)							-
							-
(4)							-
(5)							-
							-
							-
							-
(6)							-

							-
(7)							
							-

7. เอกสารอ้างอิง (ขึ้นหน้าใหม่)

20201-2009 การบัญชีบริษัทจำกัด

8. ภาคผนวก (เฉลยแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบ ฯ)

	แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 9
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 15
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบกำไรขาดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบกำไรขาดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบกำไรขาดทุนเป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนด เพื่อวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจว่ามีรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลานั้นเท่าใด และเมื่อนำรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายแล้วจะเป็นกำไรสุทธิ (Net.Income.หรือ.Net.Profit).หรือขาดทุนสุทธิ (Net.Loss).โดยกิจการต้องแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในงวดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเพียงงบเดียว หรือแยกเป็นสองงบ คือ งบที่แสดงองค์ประกอบของกำไรหรือขาดทุน (งบเฉพาะกำไรขาดทุน) และงบที่ตั้งต้นด้วยกำไรหรือขาดทุน และแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุนได้
- 2.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัดได้
- 3.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
- 4.อธิบายและคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ได้

5.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวที

5.การบูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1 ความพอประมาณ

- บันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง
- ไม่แสดงกำไรหรือขาดทุนเกินจริง
- ควบคุมค่าใช้จ่ายให้อยู่ในระดับเหมาะสม

5.2 ความมีเหตุผล

- วิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ
- จัดหมวดหมู่บัญชีได้ถูกต้อง
- ใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

5.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดี

- ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- วิเคราะห์ความเสี่ยงจากต้นทุนและค่าใช้จ่าย
- เตรียมแผนรองรับกรณีขาดทุน

5.4 เงื่อนไขความรู้

- ความรู้เกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่าย
- ความเข้าใจการปิดบัญชี
- ความรู้การจัดทำงบกำไรขาดทุน
- ความรู้หลักการบัญชี

5.5 เงื่อนไขคุณธรรม

- ซื่อสัตย์ในการนำเสนอข้อมูล
- รับผิดชอบต่อผู้ใช้ข้อมูล
- มีความรอบคอบ
- ยึดจรรยาบรรณวิชาชีพ

5.6 4 มิติ สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.6.1 ด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ

- ช่วยวิเคราะห์ผลกำไรของธุรกิจ
- สนับสนุนการวางแผนทางการเงิน
- เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

5.6.2 ด้านสังคม

- สร้างความโปร่งใส
- เพิ่มความเชื่อมั่นผู้ถือหุ้น
- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ

5.6.3 ด้านวัฒนธรรม

- ปลุกฝังความซื่อสัตย์
- ยึดหลักธรรมาภิบาล
- เคารพกฎระเบียบ

5.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อม

- ลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ใช้ระบบดิจิทัลแทนกระดาษ

5.7 ศาสตร์ด้านการพัฒนา

5.7.1 ศาสตร์สากล

- หลักการบัญชี
- การจัดทำงบกำไรขาดทุน
- การวิเคราะห์งบการเงิน

5.7.2 ศาสตร์พระราชา

- หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน

5.7.3 ศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- การทำบัญชีครัวเรือน
- การควบคุมรายจ่าย
- การออม

5.8 4 พระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ 10

5.8.1 มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

- เข้าใจบทบาทของบัญชีต่อเศรษฐกิจ
- ดำเนินงานอย่างโปร่งใส

5.8.2 มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง เข้มแข็ง มีคุณธรรม

- มีวินัยทางการเงิน
- ยึดหลักคุณธรรม

5.8.3 มีงานทำ มีอาชีพ

- มีทักษะจัดทำงบกำไรขาดทุน
- นำไปใช้ในงานจริง

5.8.4 เป็นพลเมืองที่ดีมีระเบียบวินัย

- ปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบ

6. สารการเรียนรู้

- 1.ความหมายของงบกำไรขาดทุน
- 2.งบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัด
- 3.งบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัด
- 4.กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share)

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1.ครูใช้เทคนิคการสอนแบบซิปปาโมเดล (CIPPA MODEL) โดยการทบทวนความรู้เดิมจากสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ผู้สอนใช้การสนทนาซักถามให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม

2.ครูและผู้เรียนสนทนากันเกี่ยวกับงบกำไรขาดทุน (Income Statement or Profit and Losses Statement) หมายถึง งบแสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ว่ามีรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าใด ซึ่งอาจจะจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน ก็ได้ การแสดงงบกำไรขาดทุน

3.ผู้เรียนยกตัวอย่างแบบฟอร์มงบกำไรขาดทุน และบอกองค์ประกอบของงบกำไรขาดทุน ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

ขั้นสอน

4.ครูและผู้เรียนใช้เทคนิคการสอนแบบ Demonstration Method การจัดการเรียนรู้แบบสาธิต และอธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุน สามารถแสดงได้ 2 รูปแบบ คือ

- 4.1 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามลักษณะของค่าใช้จ่าย
- 4.2 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่
  - 2.1 จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบขั้นเดียว
  - 2.2 จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบหลายขั้น

5.ครูและผู้เรียนอธิบายคำย่อประกอบงบกำไรขาดทุนทั้ง 2 รูปแบบ ตามกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์กำหนด จากนั้นได้เปิด VDO เพื่อให้ผู้เรียนได้ดูตัวอย่างงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัด จากบริษัทต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาขั้นตอน และนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

6.ครูใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ Discussion Method การจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัด และสาธิตโดยใช้สื่อ Power Point ประกอบ ดังนี้

6.1 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามลักษณะของค่าใช้จ่าย

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		25X4	25X3
① รายได้			
1.1 รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		XX	XX
1.2 รายได้อื่น		XX	XX
รวมรายได้ (1.1+1.2)		XX	XX
② ค่าใช้จ่าย			
2.1 การเปลี่ยนแปลงในสินค้าสำเร็จรูปและงานระหว่างทำ		XX	XX
2.2 งานที่กิจการทำและถือเป็นรายจ่ายฝ่ายทุน		XX	XX
2.3 วัตถุดิบและวัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป		XX	XX
2.4 ค่าใช้จ่ายพนักงาน		XX	XX
2.5 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย		XX	XX
2.6 ขาดทุนจากการซื้อขายของสินทรัพย์		XX	XX
2.7 ค่าใช้จ่ายอื่น		XX	XX
รวมค่าใช้จ่าย (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)		XX	XX
③ กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ (① - ②)		XX	XX
④ ต้นทุนทางการเงิน		XX	XX
⑤ กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้ (③ - ④)		XX	XX
⑥ ภาษีเงินได้		XX	XX
⑦ กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (⑤ - ⑥)		XX	XX

6.2 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่

6.2.1 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบขั้นเดียว

	หมายเหตุ	หน่วย : บาท	
		25X4	25X3
① รายได้			
1.1 รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		XX	XX
1.2 รายได้อื่น		XX	XX
รวมรายได้ (1.1+1.2)		XX	XX
② ค่าใช้จ่าย			
2.1 ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ		XX	XX
2.2 ค่าใช้จ่ายในการขาย		XX	XX
2.3 ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		XX	XX
2.4 ค่าใช้จ่ายอื่น		XX	XX
รวมค่าใช้จ่าย (2.1+2.2+2.3+2.4)		XX	XX
③ กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ (①-②)		XX	XX
④ ต้นทุนทางการเงิน		XX	XX
⑤ กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้ (③-④)		XX	XX
⑥ ภาษีเงินได้		XX	XX
⑦ กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (⑤-⑥)		XX	XX

6.2.2 งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบหลายขั้น

	หมายเหตุ	25X4	หน่วย : บาท 25X3
① รายได้จากการขายหรือการให้บริการ		XX	XX
② ต้นทุนขายหรือต้นทุนการให้บริการ		XX	XX
③ กำไร (ขาดทุน) ขั้นต้น (① - ②)		XX	XX
④ รายได้อื่น		XX	XX
⑤ กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่าย (③+④)		XX	XX
⑥ ค่าใช้จ่ายในการขาย		XX	XX
⑦ ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		XX	XX
⑧ ค่าใช้จ่ายอื่น		XX	XX
⑨ รวมค่าใช้จ่าย (⑥+⑦+⑧)		XX	XX
⑩ กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้ (⑤-⑨)		XX	XX
⑪ ต้นทุนทางการเงิน		XX	XX
⑫ กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้ (⑩ - ⑪)		XX	XX
⑬ ภาษีเงินได้		XX	XX
⑭ กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (⑫ - ⑬)		XX	XX

7.ครูและผู้เรียนอธิบาย และสาธิตการจัดทำงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัด

8.ครูและผู้เรียนคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ซึ่งกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 หมายถึง กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ ตามรายการส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ (Equityholders of the parent).ตามมาตรฐานการบัญชี.ถ้าขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ โดย แยกแสดงเป็น

8.1. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (Basic earnings per share)

8.2. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลด (Diluted earnings per share)

$$\text{กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน} = \frac{\text{กำไรสุทธิสำหรับงวด} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญโดยผู้ถือหุ้นระหว่างงวด}}$$

$$\text{ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน} = \frac{\text{ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด} + \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญโดยผู้ถือหุ้นระหว่างงวด}}$$

9.ผู้เรียนฝึกทักษะแสดงการจัดทำ

- 1) งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบขั้นเดียว
- 2) งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบหลายขั้น

10.ผู้เรียนฝึกทักษะแสดงการจัดทำ

- 1) คำนวณกำไรต่อหุ้น
- 2) แสดงกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงบเดียวและจำแนกค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

11.ผู้เรียนศึกษามาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 1 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงบกำไรขาดทุน แล้วสรุปสาระสำคัญมาอย่างละเอียด

12.ผู้เรียนออกไปสำรวจศึกษาหาความรู้ตามบริษัทต่างๆ เรื่องงบกำไรขาดทุน และนำงบกำไรขาดทุนที่ทุกกลุ่มศึกษา.สรุปเป็นข้อความรู้.และนำเสนอหน้าชั้นเรียน.แล้วร่วมแสดงความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

13.ผู้เรียนฝึกทักษะโดยทำกิจกรรม และแบบประเมินผลการเรียนรู้

14.ผู้เรียนฝึกทักษะโดยทำกิจกรรม และใบงาน

15.ครูเน้นการทำงานด้วยความละเอียดรอบคอบ มีความเพียรพยายามในการนำความรู้ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ และมีความระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ หรือหลังจากปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นหลักการดำเนินชีวิต การทำงาน การบริหาร การพัฒนา รวมถึงการดำเนินกิจกรรมในด้านต่างๆของมนุษย์ ที่เน้นแนวทางสายกลางยึดหลัก ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้งานไขความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และเงื่อนไขคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความเพียร ขยันอดทน และการแบ่งปัน

ขั้นสรุปและการประยุกต์ใช้

- 16.ครูและสรุปการเรียนรู้เนื้อหา โดยให้ผู้เรียนตอบคำถามของครู และสรุปสาระสำคัญงบกำไรขาดทุน
- 17.ผู้เรียนจัดทำงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด
- 18.ผู้เรียนทำกิจกรรม และแบบประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. นักเรียนทำใบงานและแบบทดสอบหน่วยที่ 9
2. นักเรียนรับฟังคำเฉลยใบงานและแบบทดสอบ หน่วยที่ 9 จากครูและแลกเปลี่ยนเหตุผลระหว่างกัน
3. ครูบันทึกผลการประเมิน

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

8.1 สื่อสิ่งพิมพ์

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการบัญชีบริษัทจำกัด
2. รูปภาพ

8.2 สื่อโสตทัศน (ถ้ามี)

1. สื่อ Power point
2. เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา หรือแท็บเล็ต หรือ สมาร์ทโฟน
3. ระบบ Google Classroom

9. หลักฐานการเรียนรู้

9.1 หลักฐานความรู้

1. ใบความรู้
2. แบบทดสอบ

9.2 หลักฐานการปฏิบัติงาน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด

10. การวัดและประเมินผล

10.1 เกณฑ์การปฏิบัติงาน

สมรรถนะ	เกณฑ์ปฏิบัติ (performance criteria)
1.อธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุนได้	1.สามารถอธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุนได้
2.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัดได้	2.สามารถแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัดได้
3.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้	3.สามารถแสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
4.อธิบายและคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ได้	4.สามารถอธิบายและคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ได้

10.2 วิธีการประเมิน

ผลการประเมินการเรียนรู้

การวัดผลประเมินผลของหน่วยการเรียนรู้ต้องผ่านมากกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนประจำหน่วยการเรียนรู้
แล้วนำคะแนนประเมินผลในหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 80 ขึ้นไป

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 75-79

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 70-74

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 65-69

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 60-64

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์พอใช้

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 55-59

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อน

คะแนนผลการประเมินร้อยละ 50-54

ระดับผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์อ่อนมาก

คะแนนผลการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50

ระดับผลการเรียนอยู่ในไม่ผ่านเกณฑ์

10.3 เครื่องมือประเมิน

1. ใบงาน
2. แบบฝึกหัด
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

11. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

11.1 ผลการจัดการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

11.2 ปัญหา อุปสรรคที่พบ

11.3 การแก้ไขปัญหา

1) ผลการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้เรียน

---

2) แนวทางแก้ปัญหาในครั้งต่อไป

	ใบความรู้	หน่วยที่ 9
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 15
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบกำไรขาดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบกำไรขาดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบกำไรขาดทุนเป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนด เพื่อวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจว่ามีรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลานั้นเท่าใด และเมื่อนำรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายแล้วจะเป็นกำไรสุทธิ (Net.Income.หรือ.Net.Profit).หรือขาดทุนสุทธิ (Net.Loss).โดยกิจการต้องแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในงวดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเพียงงบเดียว หรือแยกเป็นสองงบ คือ งบที่แสดงองค์ประกอบของกำไรหรือขาดทุน (งบเฉพาะกำไรขาดทุน) และงบที่ตั้งต้นด้วยกำไรหรือขาดทุน และแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุนได้
- 2.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัดได้
- 3.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
- 4.อธิบายและคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ได้

5.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวที

5. เนื้อหาสาระการเรียนรู้

ความหมายของงบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุน (Income Statement or Profit and Losses Statement) หมายถึง งบแสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ว่ามีรายได้ ค่าใช้จ่ายและกำไรหรือขาดทุนสุทธิเท่าใด ซึ่งอาจจะจัดทำงบกำไรขาดทุนสำหรับระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือนก็ได้ การแสดงงบกำไรขาดทุนสามารถแสดงได้ 2 รูปแบบ คือ

1. งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามลักษณะของค่าใช้จ่าย
2. งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ แบ่งออกได้ 2 ลักษณะ ได้แก่
  - 2.1 จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบขั้นเดียว
  - 2.2 จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่-แบบหลายขั้น

กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ประกอบด้วย รายการรายได้และค่าใช้จ่าย รวมถึงการปรับปรุงการจัดประเภทรายการใหม่ ซึ่งไม่อนุญาตให้รับรู้ในกำไรหรือขาดทุน โดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินอื่น องค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นประกอบด้วย

1. การเปลี่ยนแปลงในส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์
2. ผลกำไรและขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยตามโครงการผลประโยชน์ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่องผลประโยชน์ของพนักงาน
3. ผลกำไรและขาดทุนจากการแปลงค่างบการเงินของการดำเนินงานในต่างประเทศ
4. ผลกำไรและขาดทุนจากการวัดมูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินเมื่อขาย
5. ส่วนของผลกำไรและขาดทุนที่มีประสิทธิผลจากเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงในการป้องกันความเสี่ยงในกระแสเงินสด

กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้เจ้าของในระหว่างงวดซึ่งเป็นผลมาจากรายการหรือเหตุการณ์อื่น นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงจากรายการกับผู้เป็นเจ้าของจากความสามารถในการเป็นผู้เจ้าของกิจการต้องแสดงรายการ

กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

รายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในงวดในงบการเงินตามข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

1. งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเพียงงบเดียว
2. แยกเป็นสองงบ คือ งบที่แสดงองค์ประกอบของกำไรหรือขาดทุน (งบเฉพาะกำไรขาดทุน) และงบที่ตั้งต้นด้วยกำไรหรือขาดทุนและแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

บัญชีกำไรขาดทุน

บัญชีกำไรขาดทุนจะจัดทำในวันสิ้นงวดบัญชี ซึ่งจะสรุปรายการต่างๆ เกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ปิดบัญชีมายังบัญชีกำไรขาดทุนในสมุดแยกประเภททั่วไป เพื่อหาผลกำไรหรือขาดทุนสุทธิ

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 33 หมายถึง กำไร (ขาดทุน) ส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ ตามรายการส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นบริษัทใหญ่ (Equity holders of the parent)ตามมาตรฐานการบัญชี.ถ้าขาดทุนให้แสดงจำนวนเงินไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ โดยแยกแสดงเป็น

1. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (Basic earnings per share)

2. กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นปรับลด (Diluted earnings per share)

กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน หมายถึง กำไรขาดทุนสุทธิสำหรับงวดเฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญหารด้วยจำนวนหุ้นสามัญโดยผู้ถือหุ้นระหว่างงวด ซึ่งเป็นโครงสร้างทุนแบบง่าย : ได้แก่ กรณีที่บริษัทมีหุ้นสามัญอย่างเดียวหรือหุ้นสามัญและหลักทรัพย์อื่นที่ไม่สามารถแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญได้ เช่น หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ กิจการก็จะแสดงเพียงแต่กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐานเท่านั้น

**กำไรสุทธิต้องเป็นกำไรสุทธิสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญเท่านั้น เพราะได้หักเงินปันผลของหุ้นบุริมสิทธิแล้วจำนวนเงินปันผลสุทธิจากภาษีของหุ้นบุริมสิทธิที่ต้องหักออกจากกำไรหรือขาดทุน ได้แก่

1. จำนวนเงินปันผลสุทธิจากภาษีของหุ้นบุริมสิทธิชนิดไม่สะสมซึ่งได้ประกาศจ่ายสำหรับงวดนั้น
2. จำนวนเงินปันผลสุทธิจากภาษีของหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสมสำหรับงวด ไม่ว่าจะมีการประกาศจ่ายหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ต้องไม่รวมจำนวนเงินปันผลใดๆ ของหุ้นบุริมสิทธิชนิดสะสมสำหรับงวดก่อนๆ ที่ได้จ่ายหรือประกาศจ่ายในงวดปัจจุบัน (เพราะเงินปันผลจำนวนนั้นได้หักไปแล้วในงวดก่อน)

จำนวนหุ้นที่ใช้คำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

1. ต้องใช้จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวดในการคำนวณกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน
2. จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นระหว่างงวด.คือจำนวนหุ้นสามัญที่ถือโดยผู้ถือหุ้นต้นงวด.ปรับปรุงด้วยจำนวนหุ้นสามัญที่ซื้อคืนหรือที่ออกจำหน่ายในระหว่างงวด.คูณด้วยสัดส่วนของเวลา โดยปกติใช้จำนวนวัน หรือวิธีประมาณการถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอย่างสมเหตุสมผลแทนการคำนวณอย่างละเอียดแทนก็ได้ เช่น จำนวนเดือน เป็นต้น
3. กิจการจะนำหุ้นสามัญมารวมคำนวณในจำนวนหุ้นถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก นับจากวันที่กิจการมีสิทธิได้รับสิ่งตอบแทนจากการจำหน่ายหุ้นนั้น (ปกติจะเป็นวันที่ออกจำหน่าย)
วันที่เริ่มนำหุ้นสามัญมารวมคำนวณต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในการออกหุ้นนั้นๆ.กิจการต้องนำเนื้อหาของสัญญาที่เกี่ยวกับการออกหุ้นสามัญมาพิจารณาประกอบการคำนวณอย่างเหมาะสม

กำไรต่อหุ้นปรับลด

กำไรต่อหุ้นปรับลด หมายถึง การที่กำไรต่อหุ้นลดลงหรือขาดทุนต่อหุ้นเพิ่มขึ้น เนื่องจากข้อสมมติฐานว่ามีการแปลงสภาพของตราสารแปลงสภาพ มีการใช้สิทธิเลือกหรือใบสำคัญแสดงสิทธิ หรือออกหุ้นสามัญตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ ซึ่งมีโครงสร้างทุนซับซ้อน เช่น บริษัทมีหุ้นสามัญและหุ้นสามัญเทียบเท่า

วัตถุประสงค์ของการคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด เพื่อวัดมูลค่าของส่วนได้เสียของหุ้นสามัญแต่ละหุ้นจากผลการดำเนินงานของกิจการ โดยคำนึงถึงผลกระทบของตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลดทั้งหมดที่ถือโดยผู้ถือหุ้นในระหว่างงวด ดังนั้น

กำไรต่อหุ้นปรับลด

1. กำไรหรือขาดทุนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทใหญ่จะเพิ่มขึ้นด้วยจำนวนเงินปันผลและดอกเบี้ย (สุทธิจากภาษีเงินได้) ที่รับรู้ในระหว่างงวด เฉพาะส่วนที่เป็นของตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลด และปรับปรุงด้วยการเปลี่ยนแปลงอื่นของรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เป็นผลมาจากการแปลงสภาพตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลด
2. จำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญจะเพิ่มขึ้นด้วยจำนวนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของหุ้นสามัญที่ต้องออกเพิ่ม โดยสมมติว่าตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลดทั้งหมดได้แปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญ

การคำนวณกำไรต่อหุ้นปรับลด กิจการต้องปรับปรุงกำไรหรือขาดทุนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทใหญ่ ด้วยจำนวนสุทธิจากภาษีเงินได้ของทุกรายการต่อไปนี้

1. เงินปันผลหรือรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลดซึ่งนำไปหักกำไรหรือขาดทุนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทใหญ่
2. ดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องกับตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลดที่กิจการรับรู้ในระหว่างงวด
3. การเปลี่ยนแปลงอื่นของรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เป็นผลมาจากการแปลงสภาพตราสารที่อาจเปลี่ยนเป็นหุ้นสามัญปรับลด

	ใบงาน/แบบฝึกหัด	หน่วยที่ 9
	รหัสวิชา...20201-2009...ชื่อวิชา การบัญชีบริษัทจำกัด	สอนครั้งที่ 15
	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ งบกำไรขาดทุน	ทฤษฎี 1 ชม. ปฏิบัติ 4 ชม.
ชื่อเรื่อง/งาน งบกำไรขาดทุน		

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้

งบกำไรขาดทุนเป็นงบที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการในรอบระยะเวลาบัญชีที่กำหนด เพื่อวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจว่ามีรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลานั้นเท่าใด และเมื่อนำรายได้หักด้วยค่าใช้จ่ายแล้วจะเป็นกำไรสุทธิ (Net.Income.หรือ.Net.Profit).หรือขาดทุนสุทธิ (Net.Loss).โดยกิจการต้องแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่รับรู้ในงวดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จเพียงงบเดียว หรือแยกเป็นสองงบ คือ งบที่แสดงองค์ประกอบของกำไรหรือขาดทุน (งบเฉพาะกำไรขาดทุน) และงบที่ตั้งต้นด้วยกำไรหรือขาดทุน และแสดงองค์ประกอบของกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ)

2. อ้างอิงมาตรฐาน/เชื่อมโยงกลุ่มอาชีพ

-

3. สมรรถนะประจำหน่วย

- 1.แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด
- 2.บันทึกบัญชีสำหรับบริษัทจำกัดตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
- 3.จัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 1.อธิบายความหมายของงบกำไรขาดทุนได้
- 2.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทจำกัดได้
- 3.แสดงรายการในงบกำไรขาดทุนของบริษัทมหาชนจำกัดได้
- 4.อธิบายและคำนวณกำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้น (Earnings per share) ได้

5.มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ครูสามารถสังเกตได้ขณะทำการสอนในเรื่อง

5.1 ความมีมนุษยสัมพันธ์	5.2 ความมีวินัย
5.3 ความรับผิดชอบ	5.4 ความซื่อสัตย์สุจริต
5.5 ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.6 การประหยัด
5.7 ความสนใจใฝ่รู้	5.8 การละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน
5.9 ความรักสามัคคี	5.10 ความกตัญญูกตเวที

จงแสดงวิธีทำ

ข้อ 9-1

บริษัท อีสระ จำกัด

บัญชีกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X4

สินค้าคงเหลือต้นงวด			ขายสินค้า	620,000-		
ซื้อสินค้า	230,000-		หัก ส่วนลดจ่าย	<u>9,000-</u>		-
บวก ค่าขนส่งเข้า	7,000-		สินค้าคงเหลือปลายงวด			-
	237,000-					
หัก ส่งคืนสินค้า	8,000-					
ส่วนลดรับ	<u>21,000-</u>	<u>29,000-</u>				
กำไรขั้นต้น						
						-
เงินเดือนฝ่ายบริหารและขาย			กำไรขั้นต้นยกมา			-
ค่าโฆษณา			รายได้อื่นๆ			-
ค่าเบี้ยประกันภัย						
หนี้สงสัยจะสูญ						
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์						
ดอกเบี้ยจ่าย						
*ภาษีเงินได้						
กำไรสุทธิ						-

* การคำนวณภาษีเงินได้ 30% ของกำไรสุทธิได้จาก กำไรขั้นต้นยกมา บวกรายได้ค่าเช่า หักด้วยรายจ่ายทั้งหมดตั้งแต่
บัญชีเงินเดือนถึงบัญชีดอกเบี้ยจ่าย $(428,500 - 188,000) \times \frac{30}{100} = 72,150$ บาท

ข้อ 9-2

1. งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบขั้นเดียว

บริษัท อีสระ จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X4

หน่วย : บาท

หมายเหตุ 25X4

1. รายได้

รายได้จากการขาย

(1)

รายได้อื่น

รวมรายได้

ค่าใช้จ่าย

ต้นทุนขาย

(2, 3)

ค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร

(4)

ค่าใช้จ่ายอื่น

-

รวมค่าใช้จ่าย

กำไรก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้

ต้นทุนทางการเงิน

กำไรก่อนภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ (240,500 x 30%)

กำไรสุทธิ

=====

2. งบกำไรขาดทุน จำแนกค่าใช้จ่ายตามหน้าที่ - แบบหลายขั้น

บริษัท อีสระ จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X4

หน่วย : บาท

หมายเหตุ 25X4

รายได้จากการขาย

(1)

ต้นทุนขาย

(2, 3)

กำไรขั้นต้น

รายได้อื่น

กำไรก่อนค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร

(4)

กำไรก่อนภาษีเงินได้

ต้นทุนทางการเงิน

กำไรก่อนภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้

กำไรสุทธิ

=====